Ишая пыгамбериң китабы

Гириш

Ишая пыгамбер иң бейик пыгамберлериң бириди. Онуң ады «Реб халас эдйәр» диймеги аңладяр. Ол Амос, Хошея ве Мика пыгамберлериң дөврүнде яшап, б. э. өң 740-нжы йылда пыгамберлик эдип башлады. Онуң пыгамберлик эдип башлан дөврүнде юрды Узыя патыша доландырярды. Узыядан соң шалык сүрен үч патышаның дөврүнде хем Ишая пыгамбер Реббиң айданларыны Яхуда халкына етирди. Шол дөвүрде Ашур патышалыгы өз чәклерини гиңелдйәрди. Миллетлер Ашур патышалыгына гаршы гөрешмек үчин бирлешйәрдилер, йөне ашурлылар ахырсоңы Ысрайылы ве гоңшы дөвлетлери басып алярлар. Мүңлерче адам есир алнып, сүргүн эдилйәр. Яхуда патышалыгы долы басылып алынмандыгына гарамаздан, Ашур патышалыгына агыр салгыт төлемәге меҗбур эдилйәр.

Ишая пыгамбер Худайы «Ысрайылың Мукаддеси» ве «Хөкмүрован Реб» дийип атландыряр. «Хөкмүрован Реб» еврей дилинде Адонай Яхве диймеги аңладяр. Адонай сөзи адатча Таңры, Яхве – Реб дийип терҗиме эдилди. Эмма бу сөзлериң утгашып гелен ягдайларында, олар Хөкмүрован Реб дийип терҗиме эдилди.

Ишая пыгамбер от-алавы җеза бермеклигиң нышаны хөкмүнде, үзүм агаҗыны ве үзүмчилиги Ысрайыл халкының нышаны хөкмүнде уланяр (5:7).

Китап шу ашакдакы бөлүмлере бөлүнйәр:

Ишая 1–39: Сүргүн эдилмезден өңки дөвүр – Хөкүм китабы.

Ишая 40–66: Сүргүн ве ондан соңкы дөвүр – Теселли китабы.

Бабыл сүргүниниң тарыхы 2-нҗи *Патышалар* китабының 25-нҗи бабында беян эдилйәр.

Ишая пыгамбер китабының биринҗи бөлүминде тутуш дүнйәниң Патышасы болан Реббиң мукаддеслиги ве хөкмүрованлыгы айратын ныгталяр. Мукаддес Патыша хөкмүнде Реббиң яхуда халкының пислигине гаршы гахар-газабы тутушяр. Дөвлет баштутанлары пара-пешгеше ятыпды, әхли ерде адалатсызлык ве зорлук хөкүм сүрйәрди. Эмма Реб яхуды халкының Өзүне доланып, Оңа бил баглан ягдайларында оны халас этҗекдигини ве гораҗакдыгыны вада берйәр.

Китабың икинҗи бөлүминде Реб озал хөкүм эдилен адамлара гүрләп (40:1-2), рухдан дүшен халкына умыт берйәр. Реб оларың дашдан я агачдан ясалан бутларың

хич гүйҗүниң ёкдугына, еке-тәк Худайың диңе Олдугына дүшүнмеклерини ислейәр. Эгер ысрайыл халкы тоба эдип, Худая доланса, оны Бабыл сүргүнлигинден азат этҗекдигини, бейлеки миллетлериң арасында пытраңңы яшап йөренлерини хем ата юртларына гайтарҗакдыгыны вада берйәр. Булардан башга-да Худай Өз халкының Оңа доланан ягдайында оны ялкап, берекединиң болдан-бол артдырҗакдыгыны хем вада берйәр. Реб бу вадаларыны берҗай этмеги башаряндыр, себәби Ол тутуш дүнйәни ярадып, оны доландыряр. Шу бөлүмиң ахырында Реб Өзүне садык галан адамлара айратын ягты гележеги вада берйәр. Бу вада диңе яхуды халкына дәл, эйсем әхли миллетлере хем дегишлидир.

Ишая пыгамбериң китабы эсасан хем гошгы гөрнүшинде языландыр. Йөне онуң кәбир парчалары – тарыхы маглуматлары беян эдилйән ерлери кысса гөрнүшинде языландыр. Бу тарыхы маглуматлар эсасан хем Патышалар китабындан алнандыр. Пыгамберликлер кәвагт халкы халас этҗек Халасгәр барада болуп, оларың иң мешхуры 53-нҗи бапда беян эдилйәр.

Мазмуны

Хөкүм китабы..*1–39*
Дуйдурышлар ве вадалар *1:1–12:6*
Миллетлер хөкүм эдилйәр *13:1–23:18*
Реб ер йүзүни җезаландыряр *24:1–27:13*
Гошмача дуйдурышлар ве вадалар *28:1–35:10*
Яхуданың патышасы Хизкия ве ашурлылар *36:1–39:8*
Теселли китабы *40–66*
Вадалар ве умыт барадакы пыгамберликлер.................... *40:1–55:13*
Дуйдурышлар ве вадалар *56:1–66:24*

1-нҗи бап

[1] Яхуда патышалары Узыяның, Ётамың, Ахазың ве Хизкияның дөврүнде Амозың оглы Ишаяның Яхуда ве Иерусалим бабатда гөрен гөрнүшлери.

Яхуда халкының пислиги

[2] Эй, гөк, эшит,
эй, ер, гулак гой!
Реб шейле диййәр:
«Мен чагалары экледим,
улалтдым,
эмма олар гаршыма баш
гөтердилер.
[3] Өкүз өз эсисини танаяр,
эшек-де эсисиниң ахырыны,
эмма Ысрайыл Мени танамаяр,
халкым Маңа дүшүнмейәр».
[4] Гүнә эдйән миллетиң,
языгы агыр халкың,
пислик эдйән зүрятларың,
азгынлык эдйән чагаларың
халына вай!
Олар Ребби терк этдилер,
Ысрайылың Мукаддесини
әсгермедилер,

Ондан йүз өвүрдилер.

5 Нәме үчин ене-де жеза
гөзлейәрсиңиз?
Нәме үчин
башбозарлыгыңызы бес
этмейәрсиңиз?
Башыңыз бүтинлей яраланан,
йүрегиңиз дуршуна солуп-
саралан.
6 Депәңизден дабаныңыза ченли
сагат ериңиз ёк,
ган өймелердир, яралар,
ганы акып дуран яралар.
Олар арассаланмадык,
саралмадык,
яг билен юмшадылмадык.
7 Юрдуңыз харабалык,
шәхерлериңиз ода янан;
кесекилер гөзүңизиң алнында
юрдуңызы ялмаярлар,
оны хараба өвүрйәрлер.
8 Сион гызы [a] үзүмликдәки
чадыр кимин,
хыяр атызындакы чатма кимин,
дашы габалан шәхер кимин
болуп галар.
9 Эгер Хөкмүрован Реб
бирнәчәмизи аман
галдырмадык болсады,
Содом ялы болардык,
Гомора меңзәрдик.

10 Эй, Содом баштутанлары,
Реббиң сөзүни эшидиң!
Эй, Гомора халкы,
Худайымызың канунына
гулак гой!
11 Реб шейле дийәр:
«Көп гурбанлыкларыңызың
Маңа хайры нә?
Гочлардан берлен якма
гурбанлыкларындан,
бага бакылан малларың
ягындан дойдум.
Өкүзлериң, гузуларың ве
эркечлериң
ганындан леззет алмаярын.
12 Хузурыма шейле гелип,
ховлымы депеләп
йөрмегиңизи
ким сизден талап этди?
13 Садака бермек бидерекдир,
якымлы ыслы түтетгиңиз
Маңа нежисликдир.
Тәзе Ай байрамында, Сабат
гүнүнде
пислик эдйәркәңиз
гураян межлисиңизе,
йыгнанышыгыңыза чыдап
билмейәрин.
14 Йүрекден йигренйәрин
Тәзе Ай ве бейлеки
байрамларыңызы.
Булар Маңа йүк болдулар,
ядадым Мен олары
гөтермекден.
15 Дилег эдип эллериңизи
галдыраныңызда,
сизе үнс бермерин,
нәче дилег этсеңиз-де,
сизи диңлемерин;
эллериңиз гана боялыпдыр.
16 Ювнуң, тәмизлениң,
пис ишлериңизи терк эдиң
гөзүмиң алнындан,
яманлык этмеги бес эдиң.
17 Ягшылык этмеги өврениң,
адалаты агтарың,
эзъет чекйәни халас эдиң,
етими гораң,
дул хатына арка дуруң».

[a] **1:8** ***Сион гызы*** – бу Иерусалим халкы диймекдир. Сөзлүге серет.

18 Реб шейле диййәр:
«Гелиң, инди дүшүнишелиң,
гүнәлериңиз гырмызы дек
болса-да,
олар гар кимин ак боларлар,
гырмызы дек гызыл болсалар-
да,
ак йүң дек боларлар.
19 Эгер сөзлерими гөвүнҗеңлик
билен диңлесеңиз,
юрдуң нәз-ныгматыны
иерсиңиз.
20 Боюн гачырып, баш
гөтерәйсеңиз велин,
сизи гылыч ялмар».
Муны Реб айдяндыр.

Реб Иерусалими хөкүм эдйәр

21 Садык шәхер нәхили зынахор
болды!
Ол өң адалатдан долуды,
догрулык месген тутупды онда,
инди болса ганхорлар!
22 Күмшүң галында өврүлди,
шерабыңа сув гатылды.
23 Хөкүмдарларың питнечә
өврүлдилер,
огрулара шәрикдир олар,
әхлиси пара ятды,
пешгешлериң ызында халлан
атярлар.
Етимиң хукугыны горамаярлар,
дул хатының давасына
гарамаярлар.
24 Шонуң үчин Хөкмүрован
Таңры Реб,
Ысрайылың гудратлы
Худайы шейле диййәр:
«Ягыларымың үстүнден
газабымы дөкерин,
душманларымдан өч аларын!
25 Элими саңа гаршы узадарын,
харамлыгыңыздан ашгар
билен тәмизләрин сени,
әхли яныкларыңы айрарын.
26 Казыларыңы озалкы халына,
маслахатчыларыңы өңки
халына дикелдерин.
Шондан соң саңа:
„Догрулык шәхери, садык
шәхер“ дийлер».

27 Сион[a] адалатлылык билен
халас эдилер,
тоба эденлер догрулык билен.
28 Питнечилер ве гүнәкәрлер
бирликде гырларлар,
Ребби терк эдйәнлер-де ёк
боларлар.
29 Хөвес эден
кераматлы агачларыңыз үчин
утанарсыңыз,
сайлан багларыңыз үчин
йүзүңиз гызарар.
30 Сиз япрагы гуран
чынар агаҗы кимин
боларсыңыз,
сувсуз галан бага
меңзәрсиңиз.
31 Гүйчлүлер чөпе дөнерлер,
ишлери учгуна меңзәр,
ишлери-де, өзлери-де ода
янарлар,
ол оды сөндүрен болмаз.

2-нҗи бап

Реббиң дагы

1 Амозың оглы Ишаяның Яхуда ве
Иерусалим бабатда гөрен гөрнүшлери.
2 Ахыркы гүнлерде шейле боляр:
Реббиң өйи дагларың

[a] **1:27** ***Сион*** – бу Иерусалим шәхериниң бейлеки ады. Сөзлүге серет.

иң бейиги дей беркарар эдилер,
депелерден белент болар ол,
әхли миллетлер оңа тарап
эңерлер.
3 Көп халклар гелип, шейле
диерлер:
«Гелиң, Реббиң дагына –
Якубың Худайының өйүне
чыкалың;
ёдаларындан йөрәр ялы,
Ол бизе Өз ёлларыны өвредер».
Чүнки канун Сиондан,
Реббиң сөзи Иерусалимден
чыкар.
4 Реб миллетлер арасында
казылык эдер,
көп халкларың даваларыны
чөзер;
олар гылычларындан азал,
найзаларындан орак ясарлар;
миллет миллете гаршы гылыч
галдырмаз,
сөвешмеги өвренмезлер инди.
5 Эй, Якубың несиллери,
гелиң, Реббиң нурунда
йөрәлиң!

Реббиң гүни

6 Сен Өз халкыңы, ягны
Якубың неслини терк этдиң.
Олар гүндогарың
палчыларындан,
пилиштлилериңки ялы
мүнечҗимлерден долы,
кесеки халк билен эл
беришйәрлер олар.
7 Оларың юрды алтын-күмүшден
долы,
хазыналары түкениксиздир,
юрт атлардан долы,
сөвеш арабалары сан-
саҗаксыздыр.
8 Оларың юрды бутлардан долы,
өз эллериниң ишине,
бармакларының ясан задына
сежде эдйәрлер.
9 Муңа гөрә ынсан кичелдилер,
хер кес песелдилер,
олары багышлама!

10 Реббиң ховпундан,
Онуң шан-шөхратындан
гаяларда букулың,
топрак астында гизлениң.
11 Халкың гедем бакышлары
песелдилер,
ынсан текепбирлиги эглер,
шол гүн диңе Реб
бейгелдилер.
12 Хөкмүрован Реббиң бир гүни
бар,
шол гүн әхли текепбирлери,
гедемлери,
әхли бейгелдиленлери
песелдер,
13 Ливаның әхли бейик ве белент
башлы кедр агачларына,
Башаның бар дубларына
гаршыдыр,
14 Әхли белент даглара,
бейик депелере гаршыдыр.
15 Хер бир бейик диңе,
хер бир берк гала гаршыдыр.
16 Таршыш гәмилериниң барыны,
овадан гайыкларың
хеммесини ёк эдер.
17 Ынсан мен-менлиги,
хем гедемлиги песелдилер,
шол гүн диңе Реб
бейгелдилер.
18 Бутлар бүтинлей ёк эдилер.
19 Реб ери лерзана салмага
галканда,
ынсанлар Онуң ховпундан,
шан-шөхратындан,
гаялардакы говаклара,

ериң дешиклерине гирерлер.
20 Шол гүн адамлар өзлериниң
сежде этмек үчин ясан
алтын-күмүш бутларыны
көрсычанларың,
ярганатларың өңүне
окларлар.
21 Реб ери лерзана салмага
галканда,
ынсанлар Онуң шан-
шөхратындан,
ховпундан
гаялардакы говаклара,
керт гаялардакы җайрыклара
гирерлер.
22 Соңы өлүмли ынсанлара бил
багламаң.
Ким болупмыш олар?

3-нҗи бап

Иерусалимдәки битертиплик

1 Ине, Хөкмүрован Таңры Реб
Иерусалимден, Яхудадан
ярдамы ве азыгы,
наны ве сувы кесер.
2 Сөвешиҗилердир эсгерлери,
казылардыр пыгамберлери,
палманлардыр яшулулары,
3 эллибашылары,
атлы-абрайлы адамлары,
маслахатчылардыр мекир
гөзбагчылары,
өкде җадыгөйлери арадан
айрар.
4 Етгинҗеклери олара баштутан
эдерин,
гөвнүне геленини эдйәнлер
олара хөкмүрованлык эдерлер.
5 Ынсан ынсана,
гоңшы гоңшусына сүтем эдер,
яшлар яшулулары,
гарамаяк адамлар
абрайлы адамлары
сыламазлар.
6 Гарындаш гарындашына
япышып,
өз уругындан болана шейле
диер:
«Эгниңде эшигиң бар,
сен бизе баштутан бол!
Бу харабалыклар
сениң гол астында болсун».
7 Шол гүн ол адам гыгырып,
шейле диер:
«Мен яраңызы сарап билмен;
өйүмде не чөрек бар, не-де
гейим,
мени халка баштутан этмәң».
8 Иерусалимиң бүдрейәндиги,
Яхуданың йыкыляндыгы үчин,
Реббиң шөхратлы барлыгыны
әсгермән
сөзлериниң ве эдйән
ишлериниң
Реббе гаршы боландыгы үчин
шейле болар.
9 Йүз кешплери өзлериниң
гаршысына шаятлык эдйәр,
гүнәлерини Содом ялы әшгәр
эдйәрлер,
олары яшырмаярлар,
оларың дат гүнүне!
Бетбагтчылыгы сатын
алдылар олар.
10 Догрулара айдың,
ягшылык гөрерлер олар,
өз ишлериниң мивесини
иерлер.
11 Пислериң дат гүнүне!
Бетбагтчылык инер оларың
башына,
эллери билен эденлерини
эгинлери билен чекерлер.
12 Чагалары халкыма сүтем
эдйәрлер,

аяллары үстлеринден хөкүм
сүрйәрлер.
Эй, халкым, баштутанларыңыз
сизи азашдырярлар,
йөрежек ёдаларыңызы
булашдырярлар.

13 Реб дава тутмага еринден галяр,
халклара казылык этмек үчин
аяга галяр.
14 Реб халкының яшулулары,
хөкүмдарлары билен хөкүме
гиришйәр:
«Үзүмчилиги вейран эден
сизсиңиз,
өйлериңиз гарыпдан талан
олжаңыздан долы.
15 Халкымы эзип,
гарыплары ере чалмага нәме
хакыңыз бар?»
Муны Гудратыгүйчли–
Хөкмүрован Реб айдяндыр.

Иерусалим аялларына дуйдурыш

16 Реб шейле дийййәр:
«Сион гызлары текепбирдирлер,
тумшукларыны гөге тутуп
йөрейәрлер,
нәзиргешип середйәрлер,
нәз-керешме билен әдим әдип,
аяк халкаларыны
шыңңырдадярлар.
17 Шонуң үчин Таңры
Сион гызларының келлесини
кел эдер,
Реб маңлайларыны такырадар.
18 Шол гүн Таңры овадан аяк-
халкаларыны,
алын безеглерини, гымматбаха
монжукларыны,
19 гулакхалкаларыны,
билезиклерини ве
яглыкларыны,
бөрүклерини, топук-
халкаларыны, гушакларыны,
атыр чүйшежиклерини ве
дога-тумарларыны,
20 йүзүклерини ве бурун
халкаларыны,
21 той лыбасларыны, күртелерини,
чабытларыны ве эл
гапжыкларыны,
22 йүз айналарыны, йүпек
лыбасларыны,
бөрүклерини ве
бүренчеклерини айрар.
23 Атырың deregine порсы ыс,
бил гушагың дерегине йүп,
буйра зүлплериң дерегине
келлик,
беземен лыбасың дерегине жул,
гөзеллигиң дерегине утанч
болар.
24 Эркеклериң гылычдан гырлармар,
эдермен уршужыларың
сөвешде өлерлер.
25 Сионың дервезелери ах чекип,
яс тутар,
шәхер чоларып, гуры ерде
отурар».

4-нжи бап

1 Шол гүн еди аял бир эркеге япы-
шып, шейле диер:
«Өз чөрегимизи ийип, өз
эшиклеримизи геерис,
сениң адыңы алсак боляр,
бизи утанчдан гутар».

Сиондакы аман галанларың гелжеги

2 Шол гүн Реббиң шахасы гөзел,
шөхратлы болар; юрдуң мивеси Ыс-
райылың аман галанларына буйсанч
хем абрай болар. 3 Сионда галанла-
ра – Иерусалимде аман галанлара,

Иерусалимде ады дурмуш китабы-
на языланлара, «Мукаддес» дийлер.
4 Таңры Сион гызларының пислиги-
ни ювар, Иерусалимде дөкүлен ганы
хөкүм ве алав рухы билен тәмизләр.
5 Соңра Реб Сион дагының хер яны-
ны, ол ерде топлананларың үстүни
гүндизине булут ве түссе билен, ги-
җесине парлак от ялны билен өртер.
Бүтин шөхратың үсти өртгүли болар.
6 Бу өртүк гүндиз ыссыда көлеге бо-
лар, гайда, ягышда пена ве гачыба-
талга болар.

5-нҗи бап

Мивесиз үзүмчилик хакда нагма

1 Сөйгүлиме үзүмчилик хакдакы
сөйги нагмамы айдайын:
мес топраклы депеде
сөйгүлимиң үзүмчилиги бар.
2 Оны агдарып, дашлардан
арассалады,
сайлама үзүмлер экди.
Ортасында гөзегчилик диңини
дикди,
үзүм сыкмак үчин чукур
газды.
Үзүм хасылына гарашды,
эмма ол ябаны үзүм берди.

3 Инди, эй, Иерусалим илаты,
Яхуда халкы!
Мен билен үзүмчилигимиң
арасында
казылык эдиң.
4 Үзүмчилигим үчин ене нәме
эдейин Мен?
Эдилмән галдырылан иш
бармы?
Хасылына гарашанымда,
нәме үчин ябаны үзүм берди?
5 Инди Мен сизе үзүмчилигиме
нәме этҗекдигими айдарын.
Мен онуң хаядыны айрарын,
ол вейран эдилер;
онуң диварыны йыкарын,
оны басгылап заяларлар.
6 Оны хараба өврерин,
оны пудамазлар,
ери беҗермезлер,
онда чалыдыр тикенеклер
битер;
булутлара-да онуң үстүне
ягыш ягдырмазлыгы
буйрарын.
7 Хөкмүрован Реббиң
үзүмчилиги
Ысрайылың несиллеридир,
хош гөрйән багы-да,
яхуда халкыдыр.
Ол адалата гарашды,
йөне зулум гөрди;
догрулыга гарашды,
йөне дады-перят эшитди.

Адалатсызлык эдйәнлериң дат гүнүне!

8 Өй үстүне өй,
ер үстүне ер
эдинйәнлериң дат гүнүне!
Өзүңизден башга ер
гоймаярсыңыз,
юртда диңе сиз яшамалымы
нәме?
9 Хөкмүрован Реббиң шейле
диенини эшитдим:
«Бейик хем гөзел җайлар
хараба өврүлер,
ичинде хич ким галмаз.
10 Үзүмчилигиң он танап ери бир
мешик[a] шерап берер,

[a] **5:10** ***Бир мешик*** – еврейче *бир бат*. Бу такм. 22 литре деңдир.

он батман[a] тохум диңе бир
батман хасыл берер».
11 Ир туруп, чакыр угрунда
ылгаянларың,
гич агшама ченли шерап
ичип,
мөвч алянларың дат гүнүне!
12 Мейлислеринде лирадыр арфа,
депрекдир түйдүк чалнып,
шерап ичилйәр,
йөне Реббиң ишлерине үнс
бермейәрлер,
Онуң элиниң ишлерини
гөрмейәрлер.
13 Мунуң үчин халкым
наданлыкдан есир эдилип
әкидилер,
ат-абрайлы адамлары
ачлыкдан өлер,
көплери болса тешнеликден
гырлар.
14 Шонуң үчин доймагы
билмейән
өлүлер дүнйәси
агзыны гиңден ачды;
Иерусалимиң ат-
абрайлылары,
көплүги, шовхунчылары,
шады-хоррамлары бу дүнйә
гирерлер,
15 Ынсан песелдилер, хер кес
кичелдилер,
текепбир бакышлар
песелдилер.
16 Эмма Хөкмүрован Реб
адалатлылыкда бейгелдилер,
Мукаддес Худай догрулыкда
Өз мукаддеслигини гөркезер.
17 Гоюнлар өз өрүлериндәки ялы
отларлар,
овлак-гузулар
харабалыкларың арасында
отларлар.

18 Этмиши яланчылык йүплери
билен,
гүнәни араба танаплары билен
сүйрейәнлериң дат гүнүне!
19 Олар: «Гой, Худай ховлуксын,
ишини тиз этсин,
биз-де гөрели;
Ысрайылың Мукаддесиниң
ниетләни
тиз амала ашсын,
биз хем оны билели».
20 Ямана ягшы,
ягша яман диййәнлериң,
зулматы нур,
нуры зулмат сайянларың,
ажа сүйжи,
сүйжә ажы диййәнлериң
дат гүнүне!
21 Өзлерини пайхаслы,
дүшүнжели сайянларың
дат гүнүне!
22 Шерап ичмекде батырларың,
чакыр гармакда гүйчлүлериң,
23 пара үчин гүнәкәри
аклаянларың,
догрыны хакындан махрум
эдйәнлериң
дат гүнүне!

Кесеки чозушы өңден айдыляр

24 Одуң сыпалы ялмайшы кимин,
гуры отуң алав ичинде ашак
чөкүши кимин,
оларың көки-де шейле чүйрәр,
гүллери тозан кимин гөге
соврулар;
чүнки олар Хөкмүрован Реббиң
кануныны рет этдилер,

---

[a] **5:10** ***Он батман*** – еврейче *бир хомер.* Бу такм. 200 кг деңдир.

Ысрайылың Мукаддесиниң
сөзүни әсгермедилер.
25 Мунуң үчин Реббиң газабы
Өз халкына гаршы ловлаяр,
элини олара гаршы узадып,
җеза берйәр;
даглар титрешйәр,
маслыклары зибил кимин
көчелерде ятыр,
Шонда-да Онуң газабы
көшешмәнди,
эли энтек хем җеза бермәге
тайын.
26 Ол узакдакы миллетлере
нышан иберер,
олары ериң аңры ужундан
сыкылык билен чагырар,
ине, олар дазлап, тизден етип
гелерлер.
27 Ичинде ядавы, бүдрейәни
болмаз,
хич ким иркилмез я-да
укламаз,
биллериниң гушагы говшамаз,
чарыкларының багы үзүлмез.
28 Оклары йитидир,
яйлары-да дартыландыр,
атларының тойнаклары
чакмакдаша меңзейәр,
арабаларының тигирлери
түвелее.
29 Аррылдылары арсланыңкы дей,
яш ширлер кимин арлаярлар;
арлап, авуны тутярлар,
оны алып гидйәрлер,
халас этҗек ёк.
30 Шол гүн олар авуның үстүнде
деңиз гүввүлдиси кимин
арларлар,
ким юрда назар салса,
ине, гараңкылык хем хасрат;
нур гара булутлар билен
өртүлер.

6-нҗы бап

Реб Ишаяны чагыряр

1 Узыя патышаның өлен йылы бейик
хем шөхратлы тагтың үстүнде отуран
Таңрыны гөрдүм. Лыбасының сыйы
ыбадатхананы долдурярды. 2 Онуң
ёкарсында серафлар [a] дурды; херси-
ниң алты ганаты барды. Олар ганатла-
рының икиси билен йүзлерини, бейле-
ки икиси билен аякларыны бүрейәрди-
лер, галан икиси билен-де учярдылар.
3 Олар бири-бирине шейле дийди:
«Хөкмүрован Реб мукаддесдир,
мукаддесдир, мукаддесдир.
Тутуш әлем Онуң
шөхратындан долудыр».
4 Ларың сесине гапының сөелери
сарсды, Худайың өйи түсседен дол-
ды. 5 Мен хем шейле дийдим: «Мениң
дат гүнүме! Мен хеләк болдум, чүн-
ки мен агзы харам адамдырын ве аг-
зы харам адамларың арасында яша-
ярын. Ине, гөзлерим Шаны–Хөкмү-
рован Ребби гөрди».
6 Онсоң серафларың бири маңа та-
рап учды. Онуң элинде гурбанлык
сыпасындан әтишгир билен алнан кө-
рәп дуран көз барды. 7 Сераф көзи аг-
зыма дегрип, шейле дийди: «Ине, бу
көз додакларыңа дегди. Инди языкла-
рың айрылды, гүнәлериңден саплан-
дың». 8 Соңра Реббиң сесини эшит-
дим. Ол: «Кими иберейин? Бизиң
үчин ким гидер?» дийди. Мен: «Ине,
мен; мени ибер!» дийдим.
9 Ол шейле дийди: «Бар-да бу
халка:

[a] **6:2** ***Серафлар*** – перишделериң бир гөрнүши. Сөзлүге серет.

„Эшидип дурсаңыз-да,
хич дүшүнмейәрсиңиз,
середип дурсаңыз-да,
хич аңламаярсыңыз“ дий.
10 Бу халкың йүрегини күтелт,
гулакларыны кер эт,
гөзлерини гап,
гөзлери билен гөрмесин,
гулаклары билен эшитмесин,
аңлары билен аңламасын,
Маңа дөнүп, шыпа
тапмасынлар».
11 Онсоң мен: «Я Реб хачана ченли?»
дийип сорадым.
Ол шейле җогап берди:
«Шәхерлер вейран болуп,
илатсыз галянчалар,
өйлер адамсыз галып,
юрт бүтинлей хараба
өврүлйәнчә,
12 Реб хеммелери узаклара ковуп,
юрдуң ичинде терк эдилен
ерлер көпелйәнчә,
13 халкың ондан бири галса-да,
юрт ене-де якылар.
Эмма дагдан я-да дуб
чапыланда көклериниң
галышы кимин,
мукаддес несил-де юртда көк
кимин болар».

7-нжи бап

Ахаз патыша берлен хабар

1 Ресин Сирияның патышасыды; Ре-
маляның оглы Пека Ысрайылың па-
тышасыды. Олар Иерусалиме гаршы
уруш этмәге чыкдылар, йөне оңа гар-
шы сөвеш эдип билмедилер. Шол дө-
вүрде Узыяның агтыгы, Ётамың оглы
Ахаз Яхуданың патышасыды. 2 Даву-
дың несли Сирияның Эфрайым билен
бирлешенини эшиденде, Ахазың йү-
реги еле титрейән җеңңел агачлары
ялы титреди. 3 Онсоң Реб Ишая шей-
ле дийди: «Оглуң Шеяряшуп билен
ёкаркы ховза акян ябың аягындакы
кир ювулян мейданың ёлунда Аха-
зы гаршыламага гидип, оңа шуны ай-
дың: 4 „Гулак гой, рахатлан, горкма.
Бу түсселәп дуран ики отлы кесинди-
ден, Сирия шасы Ресиниң ве Ремал-
яның оглунның ловлаян газабындан
хедер этме. 5 Сириялылар ве эфра-
йымлылар өз патышасы Ремаляның
оглы билен саңа гаршы дилдүвшүк
гурады. 6 Олар: 'Гелиң, Яхуданың үс-
түне чозалың, оны горкузып, басып
алалың ве Табеелиң оглуны патыша
эделиң' дийдилер. 7 Эмма Хөкмүро-
ван Реб шейле дийййәр:
'Бу амала ашмаз,
берҗай болмаз ол.
8 Дамаск Сирияның
пайтагтыдыр,
Ресин Дамаскың
баштутаныдыр.
Халк болмакдан галар
Эфрайым,
алтмыш бәш йылың ичинде
сынып.
9 Самария Эфрайымың пайтагты,
Ремаляның оглы Самарияның
башы,
ынамда берк дурмасаңыз,
берк дурмарсыңыз асла'“».

Иманувелиң аламаты

10 Реб ене-де Ахаза: 11 «Худайың Реб-
ден аламат сора; гой, ол өлүлер дүн-
йәсинден чуң, гөк кимин бейик бол-
сун» дийди. 12 Эмма Ахаз: «Соражак
дәл, Ребби сынаҗак дәл» дийди. 13 Он-
соң Ишая шейле дийди: «Гулак го-
юң, эй, Давудың несиллери! Ынсан-
лары ирзениңиз сизе азлык эдип,

инди Худайымы хем иризҗекмиси-
ңиз? 14 Мунуң үчин Реббиң Өзи сизе
бир аламат берер. Ине, гыз гөврели
болуп, огул дograр. Онуң адына Има-
нувел [а] дакар. 15 Ол ягшыны ямандан
сайгарып билйәнчә, диңе гаймак би-
лен бал иер. 16 Йөне огланың ягшыны
ямандан сайгармагы өвренмезинден
өң, сени горка салан ики патышаның
юрды терк эдилер. 17 Реб сениң, хал-
кыңың ве ата-бабаларың несиллери-
ниң башларына Эфрайымың Яхуда-
дан бөлүнип айрылан гүнүнден бәри
гөрүлмедик гүнлери гетирер; Ашур
патышасыны гетирер».

18 Шол гүн Реб Мүсүр деряларының
аягучларындакы сиңеклере, Ашур
юрдундакы арылара сыгырар. 19 Олар
хем гелип, япашак дерелерде, гаяла-
рың җайрыкларында, әхли тикенек-
ли гырымсы агачларда ве өрүлерде
орнашарлар.

20 Шол гүн Реб Евфрат дерясының
аңырсындан кирейине алнан пәки
билен, ягны Ашур патышасы билен
сачыңызы, аякларыңызың түйлери-
ни ве сакгалыңызы сырар.

21 Шол гүн бир адам бир гулаҗын
билен ики гоюн саклар. 22 Ол сагып
алан бол сүйдүнден гаймак иер; юрт-
да галан хер кес гаймак хем бал иер.

23 Шол гүн бахасы мүң күмүш тең-
ңә барабар болан мүң дүйп үзүмли
тутуш ер чалылык ве тикенлик ер-
лере өврүлер. 24 Тутуш юрт чалылы-
га ве тикенлиге өврүлер; адамлар ол
ере окдур яйлары билен гидер. 25 Ча-
лылардан ве тикенлерден горкыңы-
за өңки кәтменленен депелере гидип
билмерсиңиз; ол ерлер мал гойберил-
йән, гоюнларың басгылаян ери болар.

8-нжи бап

Ишаяның оглы халк үчин аламатдыр

1 Реб маңа: «Бир улы тагта ал-да, ай-
дың гөрүнйән харплар билен онуң йү-
зүне „Махер-шалал-хашбаз“ [б] дийип
яз. 2 Мен Урыя руханы билен Яберек-
яның оглы Закаряны Өзүме ынамлы
шаятлар хөкмүнде чагырарын» дий-
ди. 3 Онсоң мен пыгамбер аял билен
ятдым. Ол гөврели болуп, бир огул
догурды. Реб маңа: «Адына Махер-
шалал-хашбаз дак. 4 Чага „кака“, „эҗе“
диймеги өвренмезден өң, Дамаскың
ве Самарияның байлыгыны Ашур
патышасы олҗа алар» дийди.

5 Реб ене сөзүни довам эдип: 6 «Бу
халк хаял акян Шилова сувуны рет
этди, оларың Ресиниң хем Ремаля-
ның оглундан көңүллери шат бол-
ды. 7 Шонуң үчин Реб Евфрат деря-
сының гүйчли сил сувларыны, Ашур
патышасыны ве онуң шөхратыны бу
халкың үстүне гетирер. Ол онуң әх-
ли җарларындан ашып, бүтин кенар-
ларына долар. 8 Ол җошуп, Яхуда ге-
чер ве оны-да басар; юрдуң богазына
етер. Яйылан ганатларының герими
юрдуң әхли чәклерине етер, эй, Има-
нувел». 9 Эй, миллетлер, гидиң, уршуң,
йөне сиз гырларсыңыз! Гулак гоюң,
эй, узакдакы әхли юртлар! Биллери-
ңизи гушаң, йөне горкуң! Биллери-
ңизи гушаң, йөне сиз гырларсыңыз!
10 Биле маслахат гечирерсиңиз, йөне

[а] **7:14** ***Иманувел*** – бу сөз *Худай бизиң билен* диймеги аңладяр.
[б] **8:1** ***Махер-шалал-хашбаз*** – бу сөзлер *талаңа окдурылян, олҗа алмага ховлугян* диймеги аңладяр.

ол баша бармаз; сөз сөзләрсиңиз, йөне ол амала ашмаз, чүнки Худай бизиң билендир.

Реббиң дуйдурышы

11 Реббиң гүйчли эли үстүмдекә, Ол
маңа бу халкың ёлундан йөремезлиги
дуйдурып, шейле дийди: 12 «Бу хал-
кың дилдүвшүк диййән хер задына
дилдүвшүк диймәң, оларың горкян
затларындан горкмаң, хедер этмәң.
13 Хөкмүрован Ребби, диңе Оны му-
каддес сайың; Ондан горкуң, Он-
дан хедер эдиң! 14 Ол мукаддес өй
болар, эмма Ол Ысрайылың ики па-
тышалыгына бүдреме дашы, йыкян
гая, Иерусалимиң илатына дузак ве
тор болар. 15 Оларың көпүси бүдрәп,
йыкылар, юмрулар, дузага дүшүрилип, тутулар».

16 Шәгиртлеримиң арасында шаят-
лыгы багла, кануны мөхүрле. 17 Мен
Якубың несиллеринден йүзүни гиз-
лейән Реббе интизар, Оңа умыт баг-
ларын. 18 Ине, мен ве Реббиң маңа бе-
рен чагалары, Сион дагында месген тутян Хөкмүрован Реббиң Ысрайылдакы аламатлары ве нышаныдыр.
19-20 Халк сизе шейле дийсе: «Пы-
шырдаян ве самырдаян рух чагырянлара ве җадыгөйлере йүз тутуң; халк өвүт-несихат үчин өз худайларына, дирилериң адындан өлүлере йүз тутмалы дәлми нәме?» Шейле диййәнлер даң шапагыны гөрмез-
лер! 21-22 Олар мушакгат хем ачлык
ичинде юртда ыкмандалык эдерлер; ач галанларында газапланып, өз патышаларыны ве худайларыны нәлетләрлер. Гөге-де, юрда-да бакарлар, эмма диңе хасрат, гараңкылык ве элхенч түмлүк гөрерлер. Олар түмлүге ковларлар.

9-нҗы бап

Адыл ша

1 Муңа гарамаздан, азап ичиндәкилер түкениксиз түмлүкде болмаз. Гечмишде Ол Зебулун ве Нафталы юрдуны песелтди, эмма гелҗекде Деңиз якасындакы ёлы, Иорданың аңырсыны ве миллетлериң Җелилесини шөхратландырар.

2 Бейик бир нур гөрди,
түмлүкде гезйән халк;
түм гараңкылыкда яшаянларың
үстлерине нур сачылды.
3 Миллети көпелтдиң Сен,
артдырдың оларың
шатлыгын,
хасылда шатланышлары дей,
Сениң өңүңде гуванярлар,
олҗа пайлашян дей
галкынышярлар.
4 Оларың агыр боюнтырыгыны,
геришлериндәки
сердессесини,
сүтемкешлериниң хасасыны
дөвдүң
мидянларың башына гетирен
гүнүң дек.
5 Сөвешдәки эсгерлериң
әдиклери,
әхли гана булашан эшиклери,
ода ташланып якылар.
6 Бизиң үчин бир чага догулды,
бир огул берилди бизе,
хөкүмдарлык онуң гершинде
болар;
Онуң ады
Ажайып Маслахатчы,
Гудратлы Худай,
Эбеди Ата, Парахатлык
Шазадасы болар.
7 Хөкүмдарлыгы дынувсыз өсер,

парахатчылыгы түкениксиз
болар.
Давудың тагтындан
бакы беркарар эдер өз
патышалыгыны.
Патышалыгы адалатлылык хем
догрулык билен голдар.
Хөкмүрован Реббиң ыхласы
билен амала ашар бу.
8 Таңры Якубың неслине гаршы
сөз иберди,
ол Ысрайылда берҗай болды.
9 Бүтин халк,
Эфрайымың, Самарияның
илатлары
муны билерлер.
Олар текепбирлик,
йүрек буйсанҗы билен шейле
диййәрлер:
10 «Керпичлер йыкылды,
йөне ёнулан дашлардан
гурарыс биз,
керкав агачлары кесилип
ташланды,
йөне кедр агачларыны экерис
биз».
11 Муңа гөрә Реб Ресиниң
ягыларына
онуң гаршысына чыкмага
гүйч берди,
душманларыны аяга
галдырды оларың,
12 гүндогардан сирияланлары,
пилиштлилери гүнбатардан.
Олар Ысрайылы ювударлар,
агызларыны ачарлар-да.
Йөне Реббиң газабы сөнмәнди
шонда-да,
эли энтек-де җеза бермәге тайын.
13 Өзүне җеза Берене
тарап өврүлмеди халк,
Хөкмүрован Реббе табын
болмады.
14 Шонуң үчин Ысрайылдан
башы-да, гуйругы-да,
палма шахасыны-да,
гамшы-да
бир гүнде кесип ташлар Реб.
15 Яшулулар хем ат-абрайлы
адамлар-а башдыр,
ялан заде өвредйән
пыгамберлер болса
гуйрукдыр.
16 Ёл гөркезйәнлер бу халкы
азашдырярлар,
олара эеренлер болса
бетбагтчылыга учраярлар.
17 Мунуң үчин Реб
оларың яшларына гуванмаз,
рехим этмез етимине, дул
хатынына,
чүнки хер кес худайсыз хем
пис,
хеммәниң агзындан акмак сөз
чыкяр.
Булара гарамаздан,
Реббиң газабы сөнмәнди,
эли шинди җеза бермәге
тайын.
18 Пислик от кимин яняр,
чалыдыр тикенлери ялмаяр ол,
токайың гүр ерлерини
туташдыряр,
түссе ал-асмана галяр.
19 Хөкмүрован Реббиң
газабындан
юрт янар,
халкы от якып-яндырар,
хич ким өз доганына рехим
этмез.
20 Халк онда-мунда тапаныны
иер,
йөне шонда-да доймаз, ач
болар,
хер кес өз гарындашының
этини иер.

21 Эфрайым билен Манаша
бири-бирини ювударлар,
билеликде Яхуда хүҗүм
эдерлер,
сөнмәнди Реббиң газабы
барыбир,
энтек хем җеза бермәге тайын
эли.

10-нжы бап

1 Адалатсыз парзлары
чыкарянларың дат гүнүне!
зорлук перманыны язянларың
вай халына!
2 Эҗизлериң хакыны
иййәрсиңиз,
ёксуллары адалатдан махрум
эдйәрсиңиз,
дул хатынлары авлаярсыңыз,
етимлер олҗаңыз боляр.
3 Җеза гүни,
узакдан бетбагтчылык
геленде,
нәме эдеркәңиз?
Кимден көмек сораркаңыз,
нирeден җай тапаркаңыз
байлыгыңыза?
4 Есирлериң арасында дыза
чөкмекден,
Җесетлере бүдрәп
йыкылмакдан гайры
чәрәңиз болмаз сизиң.
Барыбир сөнмәнди Реббиң
газабы,
җеза бермәге тайындыр
хенизем Онуң эли.

Реббиң Ашур барадакы хөкүми

5 Дат гүнүңе, Ашур!
Ол гахарымың хасасыдыр!
Элиндәки таягыдыр газабым!
6 Оны худайсыз миллетиң
гаршысына,
газапланан халкымың
гаршысына иберйәрин,
оңа таламагы, таланыны олҗа
алмагы,
олары көчелериң палчыгы
кимин
аяк астына алмагы буюрдым.
7 Эмма Ашур патышасы бейле
ниет эденок,
бейле пикир этмейәр ол;
йүрегинде көп миллетлери
гырмак,
көки-дамары билен ёк этмек
күйүндедир онуң.
8 Ол шейле диййәр:
«Лешгербашыларымың
әхлиси
патыша дәлми нәме?
9 Кално шәхери Каркемиш
кимин дәлми?
Арпат кимин дәлми Хамат?
Самария Дамаск кимин
дәлми?
10 Иерусалим билен
Самариянықкыдан-да
бейик ойма бутлары болан
бутпараз патышалыклары эле
салшым ялы,
11 Самария ве онуң бутларына
эдишим ялы,
Иерусалиме ве онуң
бутларына- -да шейле
эдерин».

12 Реб Сион дагында ве Иерусалим-
де әхли ишини гутаранда шейле диер:
«Ашур патышасыны текепбир йүре-
гине, гедем бакышына гөрә җезалан-
дырарын». 13 Чүнки Ашур патышасы
шейле диййәр:
«Муны өз элимиң гүйҗи билен,
өз пайхасым билен газандым,
мен пайхаслыдырын.

Миллетлериң серхетлерини
айырдым,
оларың хазыналарыны
таладым,
тагтындан агдардым гүйчли
шалары.
14 Миллетлериң байлыгыны
тапды элим,
хөвүртге тапан ялы;
терк эдилен юмуртгаларың
йыгналышы кимин,
бүтин дүнйәни йыгнадым.
Ганат какып, агзыны ачып,
сес чыкаран болмады».

15 Палта өзүни ишледйәниң
янында өвүнерми?
Бычгы өзүни уланяндан
бейгелдерми өзүни?
Өзүни гөтерйәни гөтерерми
таяк?
Өзүни галдыряны
галдырармы хаса?
16 Мунуң үчин Хөкмүрован
Таңры Реб,
Ашурың семизлерине хорлук
ёллар,
Онуң шөхратының астында
от ялыны туташар.
17 Ысрайылың Нуры от,
онуң Мукаддеси ялын болар,
ялын онуң тикенлеридир
чалыларыны бир гүнде якып-
яндырар.
18 Гөзел токайларыдыр,
мес топраклы ерлерини
бүтинлей ёк эдер Реб,
хеләк болар
агыр дерде ёлуган адам дей.
19 Токайларында галан агачлар
шейле аз велин,
чага-да санап, язып билер
олары.

Ысрайылың аман галанлары

20 Шол гүн Ысрайылың аман галан-
лары ве Якубың несиллериниң халас
боланлары мундан бейләк өзлерине
жеза берйәне дәл-де, эйсем түйс йү-
рекден Ысрайылың Мукаддесине бил
багларлар. 21 Аман галанлар, Якубың
аман галанлары гудратлы Худая до-
ланарлар. 22 Халкың Ысрайыл деңиз
якасындакы чәге дей көп болса-да,
онуң диңе аман галанлары Худая до-
ланарлар. Карар эдилен хеләкчилик
догрулык билен амала ашырылар.
23 Гудратыгүйчли–Хөкмүрован Реб
хөкүм эдиши ялы, бүтин ер йүзүнде
хеләкчилиги амала ашырар.
24 Шонуң үчин Гудратыгүйчли-Хөк-
мүрован Реб шейле дийййәр: «Эй, Ме-
ниң Сионда яшаян халкым! Мүсүр-
лилер кимин сизе гаршы хасасыны
галдырып, таяк билен уранда, сиз
ашурлылардан горкмаң. 25 Ине, бираз
вагтдан гахарым ятышар, газабым
ашурлылары хеләк этмәге гөнүгер.
26 Ореп гаясында мидянлары вейран
эдиши кимин, Хөкмүрован Реб ола-
ра гаршы гамчы галдырар. Хасасы-
ны Мүсүрде ёкары галдырышы ки-
мин деңзиң үстүне узадар. 27 Шол гүн
ашурлыларың йүки сизиң гершиңиз-
ден, боюнтырыгы сизиң бойнуңыз-
дан айрылар; семизлигиңизден яңа
боюнтырык дөвлер».

28 Аят шәхерине гелйәрлер олар,
Мигрондан гечйәрлер,
Микмашда йүклерини гойярлар.
29 Гечелгеден гечйәрлер олар,
Гебада бир гиже дүшлейәрлер,
Рама шәхери лерзана гелйәр,
Шавулың Гибга шәхериниң
илаты гачяр.

30 Бар сесиңе гыгыр, эй, Галлым
гызы!
Гулак гой, эй, Лайша!
Эй, гөргүли Анатот!
31 Мадмена гачып гидйәр,
Гебимиң илаты пена агтаряр.
32 Бу гүн душманлар Нопда
галарлар,
Сион гызының дагына,
Иерусалимиң депесине
юмрук ченәр.
33 Ине, Хөкмүрован Таңры Реб
гудратлы гүйҗи билен кесер
шахалары,
иң бейик агачлар чапылар,
белентликлери ере язылар.
34 Токайың гүр ерлерини палта
билен чапар,
Ливан Гудратлы Боланың
өңүнде йыкылар.

11-нҗи бап

Йышайың несли

1 Йышайың көтүгинден бир
пудак чыкар,
көкүнден гөгерен Шаха миве
берер.
2 Реббиң Рухы:
даналык хем пайхас,
маслахат хем гүйч-гудрат,
Ребби билмек хем
Ондан горкмак рухы
Онуң үстүнде болар.
3 Ол Ребден горкмакдан леззет алар,
гөршүне гөрә хөкүм
чыкармаз Ол,
эшидишине гөрә карар
чыкармаз.
4 Гарыплара догрулык билен
казылык эдер Ол,
ер йүзүндәки пукаралар үчин
догры карар чыкарар.
Буйрук билен җезаландырар
дүнйәни Ол,
пислери-де Өз сөзлери билен
өлдүрер.
5 Догрулык хем садыклык гушак
болар билине.
6 Мөҗек билен гузы бир ерде
яшар,
бир ерде ятар гаплаң ве овлак,
гөле, арслан ве бир яшар мал
биледир,
олары бир яш бала бакар.
7 Сыгыр айы билен биле отлар,
балалары-да биле ятар
оларың,
арслан өкүз дек саман иер.
8 Эмйән чага гара йыланың
хининиң агзында ойнар,
сүйтден айрылан чага элини
кепҗебашың хинине сокар.
9 Мукаддес дагымда
зелел етирилмез, хич ким
хеләк эдилмез,
бүтин ер йүзи
деңзиң сувдан долушы дей,
Ребби билмекден долар.
10 Шол гүн Йышайың көки халклара
нышан болар; миллетлер Оңа йүз ту-
тарлар, Онуң месгени шөхратлы болар.
11 Шол гүн Ашурдан, Мүсүрден, Пат-
росдан, Эфиопиядан, Эйламдан, Шин-
гардан, Хаматдан ве адаларда аман га-
лан халкыны ызына гетирмек үчин,
Таңры икинҗи гезек элини узадар.
12 Ол миллетлер үчин байдак
галдырар,
Ысрайылың
сүргүндәкилерини топлар,
ер йүзүниң дөрт күнҗегинден,
Яхуданың дарганларыны
йыгнар.
13 Эфрайымың габанҗаңлыгы
айрылар,

Яхуданың душманлары ёк
эдилер,
Эфрайым Яхуда гөрипчилик
этмез,
Яхуда Эфрайыма
душманчылык этмез.
14 Олар билеликде гүнбатардакы
пилиштлилериң үстүне
хүҗүм эдерлер,
билеликде гүндогарың
халкыны таларлар,
Эдома, Моваба гаршы эл
галдырарлар,
аммонлар табын боларлар
олара.
15 Мүсүр деңзиниң айлагыны
бүтинлей гурадар Реб,
гүйчли ели билен
элини Евфрат дерясына
галгадар,
еди чешмә бөлер оны,
чарыклы гечерлер адамлар
ондан.
16 Ысрайылларың Мүсүрден
чыкан гүни
Ысрайыла эдиши ялы,
Реббиң Ашурда аман галан
халкы үчин
улы ёл ачылар.

12-нҗи бап

Алкыш ве өвги

1 Шол гүн сиз, ысрайыллар
шейле диерсиңиз:
«Я, Реб Саңа шүкүр эдерин,
Сен бизе
гахарланан хем болсаң,
гахарың совулды,
теселли бердиң бизе Сен.
2 Элбетде, Худай Халасгәримдир,
Оңа бил багларын, горкмарын
мен,
чүнки Реб еке-тәк гүйҗүмдир,
айдымымдыр,
Ол мениң Халасгәрим болды».
3 Шатлык билен гуюлардан сув
чекишиңиз дей,
шатлык билен-де халас
эдилерсиңиз.
4 Шейле диерсиңиз шол гүн:
«Реббе шүкүр эдиң,
Онуң адына өвгүлер айдың;
миллетлериң арасында
Онуң ишлерини аян эдиң,
Адының бейикдигини жар
эдиң.
5 Реббе өвгүлер айдың,
Ол бейик ишлер этди;
ер йүзи билсин муны!
6 Эй, Сион халкы,
хешелле как, гыгыр!
Араңыздакы Ысрайылың
Мукаддеси бейикдир!»

13-нҗи

Бабыла гаршы пыгамберлик

1 Бабыл хакда Амозың оглы Ишая
аянлык аркалы гелен пыгамберлик:
2 Ялаңач дагың үстүнде байдак
дикиң,
сөвешиҗилере гыгырың
сесиңиз етдигинден,
беглериң дервезелеринден
гирер ялы,
олара эл булаң.
3 Өзүме багыш эдиленлере
буйрук бердим,
уршуҗыларымы, шаныма
гуванянларымы
газабымы дөкдүртмек үчин
чагырдым.

4 Дагдардакы гыкылыга гулак
гоюң,

бу көп халкларың сесине
меңзейәр!
Бир ере йыгнанышян
миллетлериң,
патышалыкларың гөчгүнли
сесини диңләң!
Хөкмүрован Реб сөвеше
гошун топлаяр.
5 Өз газабының яраглары билен
бүтин ер йүзүни вейран этмек
үчин,
узак үлкелерден,
дүнйәниң аңры ужундан
гелер Реб.
6 Перят эдиң, Реббиң гүни
якындыр!
Ол Гудратыгүйчли
тарапындан вейранчылык
дей гелер.
7 Мунуң үчин эллер говшар,
хер ынсаның йүреги ярылар.
8 Довла дүшер олар,
ыза хем гайгы басар;
бургусы тутян дей,
агыры чекер олар,
аңалып бирек-биреге бакарлар,
йүзлери ялын дек ловлар.
9 Ине, Реббиң гүни, ёвуз гүн
гелйәр,
ер йүзүни хараба өвүрмек үчин,
ондакы гүнәкәрлери ёк этмек
үчин,
газап билен, гахар оды билен
гелйәр.
10 Гөкдәки йылдызлар,
оларың топлумы
ышык бермезлер;
Гүн догса-да гаралар,
Ай нуруны сачмаз.
11 Мен дүнйәни яманлыгы үчин,
этмишлери үчин
җезаландырарын
эрбетлери;
текепбирлериң гедемлигиниң
соңуна чыкарын,
залымларың улумсылыгыны
песелдерин.
12 Ынсанлары сап алтындан,
адамлары Опыр
гызылындан-да
хас гымматлы эдерин.
13 Шонуң үчин гөклери
титредерин,
Реббиң гахар оды ловлаян
гүни,
Хөкмүрован Реббиң
газабындан
ер йүзи лерзана гелер.
14 Коваланян җерен кимин,
чопансыз гоюнлар кимин,
хер кес өз халкына,
хер киши өз юрдуна гачар.
15 Тутуланлар найзадан
гечирилер,
эле дүшен гылычдан өтүрилер.
16 Чагалары гөзлериниң алнында
парча-парча эдилер,
өйлери таланар,
аялларына эл урлар.
17 Ине, Мен күмше гызмаян,
алтыны сөймейән мадайлары
олара гаршы өҗүкдирйәрин.
18 Яш йигитлери ере язар яйлары,
бәбеклере рехим этмезлер,
гөзлери чагалары гайгырмаз.
19 Худай патышалыкларың иң
гөзели болан,
бабыллыларың буйсанҗы
болан шөхратлы Бабылы
ер билен егсан эдер
Содом хем Гомора ялы.
20 Ол ер илатсыз галар,
хич хачан яшайыш болмаз
онда,
араплар чадырларыны
дикмезлер,

чопанлар сүрүлерини
бакмазлар.
21 Вагшы хайванлар ятар ол ерде,
байгушдан долар өйлери,
дүегушлар месген тутар,
гечилер бөкҗеклəрлер ол ерде.
22 Сарайларында сыртланлар,
көшклеринде шагаллар
увлашар;
Бабылың соңы якындыр,
онуң гүнлери узак болмаз.

14-нҗи бап

Есирлер гайдып гелйəрлер

1 Эмма Реб Якубың неслине рехим
эдер, Ысрайылы ене сайлар ве олары
өз юрдунда орнашдырар. Кесекилер
олара гошулып, ысрайыл халкына
бирлешерлер. 2 Халклар ысрайылла-
ры өз ерлерине алып гелерлер. Ыс-
райыл халкы Реббиң берен юрдунда
башга халклары өзлерине гул-гырнак
эдерлер; өзлерини есир эденлери есир
эдип, өзлерине зулум эденлериң үс-
түнден агалык сүрерлер.
3 Реб сизи ызаңыздан, гайгыңыздан
ве чекен агыр ишиңизден азат эден-
де, 4 Бабыл патышасына шу тымса-
лы айдарсыңыз:
«Ине, зулумкешиң соңы гелди!
Онуң текепбирлиги тамам
болды!
5 Реб ислериң таягыны,
хөкүмдарларың хасасыны
дөвди.
6 Ол халклара газаплы,
үзңүксиз зарбалар урды,
миллетлери газап билен,
дынувсыз зулум билен
доландырды.
7 Бүтин дүнйə дынчлыкда,
рахатлыкда;
олар айдыма башлаярлар.
8 Сервилер ве Ливаның кедр
агачлары
үстүнден шатланып, шейле
диййəрлер:
„Аяк астына дүшелиң бəри,
хич ким бизи чапмага
гелмейəр“».

9 Сен гелйəркəң өлүлер дүнйəси
гаршыламага ховлугяр;
ол сениң үчин өлүлери,
ер йүзүниң əхли
башлыкларыны ояряр;
миллетлериң əхли шаларыны
тагтларындан турузяр.
10 Оларың хеммеси саңа:
«Сен-де биз ялы эҗизледиң,
бизе меңзедиң!» диерлер.
11 Шан-шөхратың, арфаларың сеси
өлүлер дүнйəсине индерилди;
астыңа гуртлар дүшелди,
үстүң гурчуклара бүрелди.

12 Эй, парлак йылдыз, даң оглы,
гөкден нəхили гачдың!
Эй, миллетлери еңен сен,
инди өзүң ере йыкылдың!
13 Сен йүрегиңде дийдиң:
«Гөклере чыкарын,
тагтымы Худайың
йылдызларындан
ёкарда гоярын.
Җемагатың топланан дагында,
Зафон дагында отурарын.
14 Булутларың депесине чыкарын,
Бейик Худай ялы эдерин
өзүми».
15 Эмма сен өлүлер дүнйəсине,
габрың дүйбүне
индерилерсиң.
16 Гөренлер чиңерилип
середерлер саңа,

сен хакда ойланып, шейле
диерлер:
«Ери сарсдыран,
патышалыклары титреден,
17 дүнйәни чөле дөндерен,
шәхерлери ер билен егсан эден,
есирлери өйлерине
гойбермедик шумы?»
18 Миллетлериң патышаларының
әхлиси,
херси өз габрында, шөхрат
ичинде ятыр.
19 Эмма терк эдилен чага кимин
габрыңдан дашары атылдың;
гылычдан гечирилен,
габрың дашлы дүйбүне
атылан
җесетлер билен өртүлйәрсиң.
Аяк астында депеленен
маслык дей,
20 бейлеки шалар ялы
җайланмарсың;
чүнки сен өз юрдуңы вейран
этдиң,
өз халкыңы гырдың.
Пислик эдйәнлериң несли
асла ятланмасын!
21 Аталарының этмишлери
зерарлы,
огулларыны өлдүрмәге
тайынлаң,
олар галып, дүнйәни
эелемесинлер,
ер йүзүни шәхерлерден
долдурмасынлар.

22 «Мен олара гаршы галарын, Ба-
былың адыны, аман галанларыны,
огулларыны ве несиллерини ёк эде-
рин». Муны Реб айдяндыр. 23 «Оны
байгушхана, батгалыга өврерин, хе-
ләкчилик сүбсеси билен сүпүрерин»
Муны Хөкмүрован Реб айдяндыр.

Ашура гаршы пыгамберлик

24 Хөкмүрован Реб ант ичип,
шейле диййәр:
«Нәхили ниет эден болсам,
шейле-де болар,
нәме карара гелен болсам,
шол-да амала ашар.
25 Ашурлылары Өз юрдумда
сындырарын,
дагларымда олары аяк астына
аларын;
оларың боюнтырыгы
халкымдан айрылар,
йүклери халкымың
герденинден дүшүрилер».
26 Бүтин дүнйә хакда эдилен
карар будур,
әхли миллетлере тарап узан
эл будур.
27 Хөкмүрован Реб карар этди,
ким Оңа пәсгел берип билер?
Ол элини узатды,
ким оны ызына өврүп билер?

Пилиштлилере гаршы пыгамберлик

28 Ахаз патышаның өлен йылы шу
пыгамберлик гелди:

29 «Өзүңизи уран таяк дөвүлди
дийип
шатланмаң, эй, пилиштлилер!
Йылан тохумындан кепҗебаш
дөрәр,
онуң мивеси-де учян мәхнет
йылан болар.
30 Гарыпларың гарыбы дояр,
мәтәчлер ховпсузлыкда ятарлар,
эмма сениң көкүңи ачлыкдан
яңа гырарын,
аман галанларыңыз-да
өлерсиңиз.

31 Перят эт, эй, дервезе!
Нала чек, эй, шәхер!
Эй, пилиштлилер, горкудан
титрәң!
Демиргазыкдан түссе чыкяр,
гошун хатар-хатар болуп
гелйәр».
32 Миллетиң чапарларына нәме
җогап берлер?
Реб Сионы бина этди,
Халкының мәтәчлери онда
пена тапарлар.

15-нҗи бап

Моваба гаршы пыгамберлик

1 Мовап хакындакы пыгамберлик:
Хакыкатдан Мовабың Ар
шәхери
бир гиҗеде харабалыга
өврүлйәр,
Мовап вейран болды!
Хакыкатдан Мовабың Кир
шәхери
бир гиҗеде харабалыга өврүлйәр,
Мовап вейран болды!
2 Дибон халкы агламак үчин
ыбадатхана,
сеждегәхлере чыкяр;
Мовап халкы Небо,
Мейдеба үчин перят эдйәр.
Хер кесиң башы такырланяр,
хер кесиң сакгалы сырыляр.
3 Көчелеринде жул гейинйәрлер,
үчеклерде, мейданчаларда
хер кес перят эдйәр, зар-зар
аглашяр.
4 Хешбон билен Элгала налыш
эдйәр,
сеслери Яхаса ченли
эшидилйәр.
Шонуң үчин Мовабың
эсгерлери аглашяр,
горкудан йүреклери
галдыраяр.
5 Йүрегим Мовап үчин налыш
эдйәр,
гачгаклары Согара,
Эглат Шелишия гачярлар.
Олар аглашып,
Лухутың ёкарсына чыкярлар.
Вейранчылыкдан перят
чекйәрлер
Хоронайым ёлунда.
6 Нимрим сувлары гурады;
отлар солды, тәзе от
гөгермеди,
гөк өвүсйән зат галмады асла.
7 Мунуң үчин газанан
байлыкларыны,
бар топлан затларыны
сөвүт җүлгесине әкидерлер.
8 Агы билен долды
тутуш Мовап юрды;
оларың перяды Эглайыма,
налышы Беерелиме етйәр.
9 Димоның сувлары гандан долы,
эмма Мен мунданам бетерини
гетирерин
Димоның башына,
Мовапдан гачанларың,
юрдуң аман галанларының
үстүне шир гетирерин.

16-нҗы бап

Моваплылар рехим дилейәрлер

1 Сәхра ёлы билен Селадан
Сион гызының дагына,
юрдуң хөкүмдарларына
гузулары ёллаң.
2 Арнон гечелгесинде
Мовабың аяллары
хөвүртгесинден ковлан
өйсүз-өвзарсыз гушлара
меңзейәр.

3 «Маслахат бер,
адалаты берҗай эт.
Гүнортан чагы гиҗе кимин
үстүмизе сая сал.
Ковуланлары гизле,
гачгаклары эле берме.
4 Мовапдан ковланлар
месген тутсун араңызда;
вейран эдйәнлерден
олара пена болуң».

Сүтемкәр ёк болуп,
вейранчылык соңланар,
талаңчылар йитирим боларлар.
5 Тагт мерхемет билен
беркидилер,
садыклык билен шалык сүрер
Давудың несиллеринден бири,
адалаты агтарян хөкүмдар
догрулыгы йөредер.

6 Мовабың текепбирлиги,
онуң хетденаша гедемлиги,
мен-менлиги, улумсылыгы,
газабы барада эшитдик;
бош ере өвүнйәр ол.
7 Шонуң үчин Мовап перят этсин,
хер кес Мовап үчин нала
чексин,
Кирхараседиң кишмишли
көкелери үчин
яс тутуң, гам чекиң.
8 Хешбоның экин мейданлары,
Сибманың үзүмчиликлери
гурады;
башга миллетлериң
баштутанлары
сайлама үзүмчиликлери
басгыладылар;
үзүмчиликлер Язере етип,
чөле ченли яйылды;
шахалары яйрап,
деңизден-де ашды.
9 Шонуң үчин Язер агысы билен
Сибманың үзүмчиликлери
үчин агларын мен;
гөзяшым билен суварарын сизи,
эй, Хешбон ве Элгала!
Чүнки томус мивелериң,
хасыл йыгналян дөврүндәки
шагалаң шовхуныңыз
кесилди.
10 Шатлык хем бегенч айрылды
хасыллы баглардан;
үзүмчиликлерде не айдым
айдыляр,
не-де хешелле какыляр;
үзүм сыкянчы үзүм сыкмаяр,
кесдим оларың шагалаң
шовхуныны.
11 Шол себәпден йүрегим Мовап
үчин,
Калбым Кирхарасет үчин
лира[a] дек нала чекйәр.
12 Моваплылар сеждегәхлерине чы-
кып, өзлерини тапдан дүшүрйәрлер;
өз мукаддес ерлерине дилег этмәге
гидйәрлер, йөне бу хич пейда бермез.
13 Бу Реббиң Мовап хакында гечмишде
айдан сөзүди. 14 Инди Реб шейле дий-
йәр: «Хакына тутма ишчиниң мөхле-
ти ялы үч йылың довамында Мова-
бың шан-шөхраты улы халкы билен
бирликде абрайдан дүшер; гутулан-
лары жуда аз ве гүйчсүз болар».

17-нҗи бап

Дамаска гаршы пыгамберлик

1 Дамаск барадакы пыгамберлик:
Ине, Дамаск инди шәхер
сайылмаз,

[a] **16:11** ***Лира*** – киришли саз гуралы. Сөзлүге серет.

ол харабачылыга өврүлер.
2 Арогер шәхерлери терк эдилер,
сүрүлериң ятян ерине өврүлер,
олары үркүзен болмаз.
3 Эфрайымда гала галмаз,
Дамаскда ша болмаз,
Сирияның аман галанлары
Ысрайыл огулларының
шөхраты дей болар.
Муны Хөкмүрован Реб айдяндыр.
4 Шол гүн Якубың шөхраты өчер,
семиз гөвреси хорланар.
5 Оракчыларың дәне хасылыны
йыгнайшы дей,
дәне башларыны алшы дей
эллериниң,
Рапалар җүлгесине дәне
башларының топланышы дей,
болар Ысрайыл хем.
6 Зейтун агаҗының мивеси
какылып алнандан соң,
депесинде ики-үч зейтунның
галышы дей,
шахаларының учларында дөрт-
-бәшисиниң галышы дей,
диңе биразы аман галдырылар.
Муны Ысрайыл Худайы Реб
айдяндыр.

7 Шол гүн халк назарыны
Ярадана дикер,
гөзлери Ысрайылың
Мукаддесини гөрер.
8 Өзлериниң гуран
гурбанлык сыпаларына
бакмазлар,
эллери билен ясан Ашера
бутларына,
түтетги сыпаларына
серетмезлер.
9 Шол гүн оларың берк галалары
ысрайыллардан гачан
хивилериң, аморларың
терк эден шәхерлери кимин
чөле дөнер.
10 Сен өз Халасгәр Худайыңы
унутдың,
Пенакәриң болан Гаяны
ятламадың.
Шоңа гөрә якымлы өсүмликлер
эксең-де,
өзге юртлаң ажайып
нахалларыны отуртсаң-да,
11 олары экен гүнүң өсдүрсең-де,
отурдыланлары эртеси
гүллетсең-де,
хассалык ве эмсиз дерт гүнүнде
хасылың еле соврулар.
12 Бетбагтчылык! Көп
миллетлериң гүввүлдиси!
Деңзиң гүввүлдиси дей
гүвлейәр олар!
Ах! Халкларың гүввүлдиси!
Гүйчли толкунлар дей
гүввүлдешйәрлер!
13 Миллетлер гүйчли
толкунларың увлайшы дек
увлашарлар,
эмма Ол олара кәйәр,
даглардакы шемала учян чөп-
-чалам дей,
узаклара гачарлар олар,
түвелейиң өңүндәки
тогаланян тоз дей
тогаланарлар.
14 Агшамара, ине, ховп!
Сәхерден өң ол ёк боляр.
Бизи тоздурянларың пайы,
бизи талаянларың кысматы
шудур.

18-нҗи бап

Эфиопия гаршы пыгамберлик

1 Эфиопия деряларының
аңырсында

ганатларыны пасырдадян
юрдуң дат гүнүне!
2 Ол Нил дерясының үсти билен
гамыш гәмилеринде
илчилерини ёллаяр.
Эй, йылдам чапарлар,
юртлары дерялар билен
бөлүнйән,
узын бойлы, овадан беденли
миллете,
хер яна горкы сачан халка,
хайбатлы хем басыбалыҗы
миллете гидиң!

3 Эй, бүтин дүнйәниң илаты,
ер йүзүнде яшаянлар!
Дагларың чүр башында
байдак дикиленде середиң!
Сурнай чалнанда диңләң!
4 Реб маңа шейле дийди:
«Гүнүң ховурлы ыссысы дек,
хасыл вагтындакы чыглы
булут дек,
месгенимден үмсүм
середерин».
5 Хасыл йыгымындан өң,
гүллеме гутаранда,
гүл үзүм болуп етишенде,
ол баг гайчысы билен
пудаклары кесер,
йайраян шахалары кесип
ташлар.
6 Хеммеси даглардакы йыртыҗы
гушлара,
ердәки вагшы хайванлара
галдырылар.
Олар томсуна йыртыҗы гушлара,
гышына вагшы хайванлара
шам боларлар.
7 Шол вагт юртлары дерялар
билен бөлүнйән,
узын бойлы, овадан беденли
миллет,
хер яна горкы сачан халк,
хайбатлы хем басыбалыҗы
миллет,
Хөкмүрован Реббе,
Хөкмүрован Реббиң адыны
гоян ере,
Сион дагына совгатлар гетирер.

19-нҗы бап

Мүсүре гаршы пыгамберлик

1 Мүсүр барадакы пыгамберлик:
Ине, йылдам булуда атланып,
Мүсүре гелйәр Реб,
Мүсүр бутлары титрешерлер,
мүсүрлилериң йүреклери
ярылар
хузурында Онуң.
2 «Мүсүрлилери бири-бирине
гаршы өҗүкдирерин,
доган доганың гаршысына,
гоңшы гоңшусының
гаршысына,
шәхер шәхериң гаршысына,
патышалык патышалыгың
гаршысына уршар.
3 Мүсүрлилериң зәхресини
ярарын,
ниетлерини пуҗа чыкарарын,
бутларындан, өли рухларындан,
җадыгөйлерден,
рух чагырянлардан маслахат
сорарлар.
4 Мүсүрлилери залым
хоҗайының элине берерин,
рехимсиз патыша хөкүм
сүрер үстлеринден».
Муны Хөкмүрован Таңры Реб
айдяндыр.

5 Нилде сув галмаз,
деря чекилер, гурар.
6 Онуң яплары порсар,

такырар, гурар Мүсүр
чешмелери,
гамышлар, гаргылар чүйрәр.
7 Нилиң төверегиндәки,
якасындакы чайырлар,
онуң боюндакы бар экинлер
гурап,
соврулып, ёк болуп гидерлер.
8 Балыкчылар яс тутарлар,
Ниле чеңңек ташлаянлар
аглашарлар,
сува тор атянларың сусты
басылар.
9 Зыгырдан мата докаянлар
лапыкеч боларлар,
ак биз докаянлар умытдан
дүшерлер.
10 Онуң докмачылары ховсала
дүшерлер,
әхли хакына тутуланлар гам
чекерлер.

11 Зоган шәхериниң
хөкүмдарлары акмакдыр!
Фараоның пайхаслы
маслахатчылары
пәхимсиз маслахат берйәрлер,
сиз фараона нәдип:
«Мен акылдарларың
оглудырын,
гадымы шаларың неслидирин»
дийип билйәрсиңиз?
12 Ханы, ниреде сениң
акылдарларың?
Гой, саңа айтсынлар олар,
Хөкмүрован Реббиң Мүсүре
гаршы
нәме ниетләндигини аян
этсинлер.
13 Зоганың хөкүмдарлары
акмаклык этдилер!
Мемфисиң баштутанлары
алдандылар,
тире баштутанлары Мүсүри
азашдырдылар.
14 Реб акылы чашырян рухлары
иберди,
серхошуң өз гусугының
үстүнде ыранышы дей,
олар мүсүрлилери бар
ишинде азашдырдылар.
15 Мүсүриң хич киме дады етмез,
не баш, не гуйрук, не палма
шахасы, не-де гамыш
оңа ярдам эдер.

Мүсүрлилер Реббе бил баглаярлар

16 Шол гүн мүсүрлилер аял ялы бо-
луп, Хөкмүрован Реббиң өзлерине
гаршы эл галдырар горкусындан яңа
титрешерлер. 17 Яхуда юрды мүсүрли-
лере ховп салар. Янында Яхуданың
ады агзалан хер кес Хөкмүрован Реб-
биң Мүсүре гаршы тайынлаян кара-
рындан горкар.
18 Шол гүн Мүсүрде бәш шәхер кен-
ган дилинде гепләп, Хөкмүрован Реб-
ден ант ичерлер. Оларың бири Хеләк-
чилик Шәхери дийип атландырылар.
19 Шол гүн Мүсүриң ортарасында
Реббе гурбанлык сыпасы, серхединде
болса бир сүтүн дикилер. 20 Бу Мү-
сүр топрагында Хөкмүрован Реббе
аламат ве шаят болар. Олар зулум-
дарлары зерарлы Реббе перят эден-
леринде, Реб мүсүрлилере бир ха-
ласгәр хем горагчы ёллап, олары ха-
лас эдер. 21 Реб Өзүни мүсүрлилере
танадар. Шол гүн мүсүрлилер Ребби
танарлар. Олар гурбанлыкларыдыр
галла садакалары билен Реббе ыбадат
эдерлер; олар Реббе вада берип, оны
берҗай эдерлер. 22 Реб Мүсүри же-
заландырар, ене-де Өзи олара шыпа
берер. Мүсүрлилер Реббе доланар-
лар, Реб-де оларың ялбармаларыны

диңләп, олара шыпа берер. [23]Шол
гүн Мүсүрден Ашура улы ёл болар.
Ашурлылар Мүсүре гелерлер, мү-
сүрлилер-де Ашура гидерлер. Мү-
сүрлилер ашурлар билен биле ыба-
дат эдерлер.
[24]Шол гүн Ысрайыл Мүсүр билен
Ашурың янында үчүнҗи юрт болар.
Оларың үсти билен дүнйә ялканар.
[25]Хөкмүрован Реб: «Халкым Мүсүр,
Өз элимиң иши болан Ашур ве ми-
расым Ысрайыл ялкансын!» дийип,
олара ак пата берер.

20-нҗи бап

Мүсүре ве Эфиопия гаршы пыгамберлик

[1]Ашур патышасы Саргон баш сер-
кердесини Ашдода ёллап, оңа гаршы
сөвешип, Ашдоды эле салды. [2]Шол
вагт Реб Амозың оглы Ишая: «Гит-
де, эгниңдәки җулы, аягыңдакы ча-
рыгыңы чыкар» дийди. Ишая шейле
эдип, диңе ички гейиминде аякялаң
гезиберди. [3]Реб шейле дийди: «Эдил
гулум Ишаяның Мүсүре ве Эфи-
опия аламат хем нышан хөкмүнде үч
йыллап диңе ички гейимде, аякялаң
гезиши кимин, [4]Ашурың патыша-
сы-да Мүсүре утанч болсун дийип,
мүсүрлилери сүргүн эдип, эфиопи-
ялылары есир алып, яшлардыр гар-
рылары ялаңач, аякялаң, отыръер-
лери ачык халда әкидер. [5]Эфиопия
умыт баглаян, Мүсүре өвүнйән халк
горкар ве утанҗа галар. [6]Шол гүн
бу кенар якасында яшаянлар шей-
ле диерлер: „Ине, Ашур патыша-
сындан халас болмак үчин ярдам
исләп, умыт багланларымыза, гөр,
нәмелер болды! Инди биз нәхили
гачып гутуларыс?“».

21-нҗи бап

Бабылың, Эдомың ве Арабыстаның гаршысына пыгамберлик

[1]Деңиз янындакы чөл хакда пы-
гамберлик:

Түвелейлериң гүнортадан
гелши дей,
басыбалыҗы-да горкунч
юртдан, чөлден гелер.
[2]Бир горкунч гөрнүш аян болды,
хайын хайынлык эдйәр,
талаңчы талаяр.
Хүҗүм эт, эй, Эйлам!
Габа, эй, Мадай!
Бабыл себәпли болан
налышларың соңуна
чыкарын.

[3]Мунуң үчин санҗы тутды
билимден,
догурян аялың бургусы дек,
бургулар тутды мени;
эшидйәнлеримден яңа ики
бүкүлдим,
гөрйәнлеримден яңа горкы
гаплады.
[4]Йүрегим бикарардыр,
саңңылдаян горкудан яңа;
күйсән алагараңкылыгым
вехиме салгар.

[5]Ийййәрлер, ичйәрлер,
халылар дүшәп,
сачак язып.
Эй, серкерделер, туруң-да,
галканлары яглаң!
[6]Реб маңа шейле дийди:
«Гит-де бир гөзегчи гой,
гой, ол хабар берсин
гөренини.

7 Ол сөвеш арабаларыны,
жүбүт-жүбүт атлылары,
эшеклилери, дүелилери
гөренде,
дыкгат берсин, үнс берсин».
8 Гөзегчи[а] гыгырды:
«Я Реб,
гөзегчилик диңидир
гүндизлерине орнум,
нобатчылык чекйән бүтин
гиҗеләп.
9 Жүбүт-жүбүт атлылар гелйәр,
ине,
өз сөвеш арабаларыны тиркәп.
„Йыкылды, Бабыл йыкылды;
онуң бут-худайлары ере
язылды,
оврадылды“» дийип җогап
берди ол.
10 Эй, харманда дөвлен,
еле соврулан халкым!
Хөкмүрован Ребден,
Ысрайылың Худайындан
эшиденлеримдир,
сизе аян эдйәним.

11 Дума барадакы пыгамберлик:
Сегирден[б] чагыряр бири мени:
«Эй, гөзегчи, даң атара нәче
вагт бар?
Нәче вагт бар даңың
ягтылмагына?»
12 «Даң атып баряр,
йөне энтек гиҗе.
Ене сораҗак болсаңыз сораң,
соңра өврүлип гелиң» дийййәр
гөзегчи.

13 Арабыстан хакындакы
пыгамберлик:
Эй, деданлыларың
кервенлери!
Гиҗәни Арабыстан
җеңңелинде гечирерсиңиз.
14 Эй, Тейма юрдуның халкы,
сувсана сув,
босгунлара чөрек бер.
15 Олар гылычдан гачдылар,
сырылан гылычдан,
чекилен яйдан,
агыр сөвешден гачдылар.
16 Реб маңа шейле дийййәр: «Хакы-
на тутма ишчиниң мөхлети ялы бир
йылың довамында Кедарың шан-шөх-
раты сөнер. 17 Кедар огулларының
эдермен уршуҗылардан галан ке-
манчылары аз болар». Муны Ысра-
йыл Худайы Реб дийди.

22-нҗи бап

Иерусалим барадакы пыгамберлик

1 Гөрнүш җүлгеси барада пыгам-
берлик:
Барыңыз үчеклере чыкар ялы,
сизе нәме болды?
2 Эй, шовхун-шагалаңлы,
гох-галмагаллы, шадыян
шәхер!
Өлдүриленлериң гылычдан
өлмеди,
сөвешде-де өлмеди.
3 Әхли баштутанларың
билеликде гачдылар;
яйларыны уланмадылар,
есир дүшдүлер,
узаклара гачдылар, йөне
тапыланларың бары эле
дүшди.
4 Мунуң үчин мен:

[а] **21:8** ***Гөзегчи*** – кәбир голязмаларда *арслан*.
[б] **21:11** ***Сегир*** – бу Эдомың бейлеки ады.

«Назарыңы менден сов,
зар-зар аглайын» дийдим.
Эзиз халкымың
вейранчылыгы үчин
теселли бермәң маңа.
5 Гөрнүш җүлгесинде
Гудратыгүйчли–Хөкмүрован
Реббиң ховсалалы,
табын эдйән, алҗыраңны гүни
болар.
Диварлар йыкылар бу гүн,
даглара перят эдилер.
6 Эйлам сөвеш арабалары,
атлылары билен сагдагыны
галгадяр,
Кир гошуны галканларыны
сомлаяр.
7 Сөвеш арабаларындан
хырын-дыкындыр гөзел
җүлгелериң,
атлылар дервезелерде нызама
дурдулар.
8 Яхуданың өртгүси айрылды.
Шол гүн җеңңелиң
горханасына серетдиң.
9 Давут шәхериндәки көп
җайрыклары гөрдүңиз,
ашакы ховза сув топладыңыз.
10 Иерусалимиң өйлерини
санадыңыз,
дивары беркитмек үчин
өйлери йыкдыңыз.
11 Көне ховзуң сувлары үчин,
ики диварың арасындан
сув ховданыны газдыңыз.
Йөне оны Ярадана
серетмедиңиз,
овалдан Тайынланы
гөрмедиңиз.

12 Шол гүн Гудратыгүйчли–
Хөкмүрован Реб
яс багламага чагырды сизи,
сачларыңызы үтүп, җул
гейинмәге чагырды.
13 Эмма сиз өкүз, гоюн өлдүрип,
эт ийип, шерап ичип,
шатланярсыңыз, бегенйәрсиңиз.
«Гелиң, иелиң, ичелиң,
эртир биз өлерис»
дийййәрсиңиз.
14 Хөкмүрован Реб гулагыма:
«Элбетде, өлйәнчәңиз
бу гүнәңизден
сапланмарсыңыз» дийди.
Муны Гудратыгүйчли–
Хөкмүрован Реб дийййәр.

Көшк эмелдары айыпланяр

15 Гудратыгүйчли–Хөкмүрован Реб
шейле дийййәр: «Гит-де, патышаның
эмелдары, көшк хәкими Шебнаның
янына бар-да, оңа шейле дий: 16 „Бу
ерде нәме ишиң бар? Өзүңе габыр га-
зар ялы кимиң бар? Өзүңе белентде
габыр газярсың, гаяда өзүңе дынч
ер эдинйәрсиң. 17 Эй, гүйчли киши,
Реб сени гүйч билен тогалар. Ол се-
ни ыкҗам тутуп, 18 айлап-айлап, топ
кимин бир гиң юрда ташлар. Сен ол
ерде өлерсиң. Аҗайып сөвеш араба-
ларың ол ерде галар. Өз җенабыңың
өйүни биабрай эден сенсиң. 19 Сени
орнуңдан коварын, везипәңден бо-
шадыларсың.
20 Шол гүн Мен гулум Хилкия ог-
лы Элякымы чагырарын. 21 Сениң до-
нуңы оңа гейдирип, гушагыңы онуң
билине гушарын. Хәкимиетиңи оңа
берерин; ол Иерусалимиң илатына
ве Яхуда халкына ата болар. 22 Даву-
дың өйүниң ачарыны онуң гершин-
ден асарын. Онуң ачаныны хич ким
япып билмез, япаныны хич ким ачып
билмез. 23 Оны ере газык кимин гайым
какарын, ол өз несиллерине хормат

тагты болар. 24 Чадырың газыга баг-
ланышы ялы, онуң уругының чага-
ларының, агтыкларының абрайы-да
оңа баглыдыр“». 25 Хөкмүрован Реб:
«Шол гүн ере гайым какылан газык
еринден согрулар; ол чапылып йыкы-
лар; оңа бегланан чадыр-да ёк болар»
диййәр. Муны Реб айдяндыр.

23-нжи бап

Сур хакындакы пыгамберлик

1 Сур хакындакы пыгамберлик:
Эй, Таршыш гәмилери,
Сур вейран болды,
перят эдиң!
өйсүз-өвзарсыз галды ол.
Кипрден сизе хабар гелди.
2 Эй, ада илаты,
деңизден гечйәнлериң үсти
билен
баян Сидон тәҗирлери,
дымың!
3 Бол сувлар якасында
Шихорың галласы,
Нилиң хасылы гирдеҗиңди.
Миллетлериң тәҗириди ол.
4 Утан, эй, Сидон, деңиз
якасындакы гала,
деңиз шейле диййәр:
«Не бургы тутды, не-де
догурдым,
не яш йигитлери кемала
гетирдим,
не-де яш гызлары
етишдирдим».
5 Суруң халына гынанар Мүсүр,
ол барада эшиденде.
6 Таршыша гечиң,
эй, адалылар, перят эдиң!
7 Аслы овалдан бәри болан,
узак үлкелери юрт эдинен
шагалаңлы шәхериңиз шумы?
8 Тәчлери берйән Сура гаршы
бейле карар чыкаран ким?
Суруң тәҗирлери
шазадаларды,
тәҗирлери дүнйәниң абрайлы
адамларыды.
9 Бүтин шан-шөхратың
гедемлигини ёк этмек үчин,
дүнйәниң әхли абрайлы
адамларыны биабрай этмек
үчин,
Хөкмүрован Реб шейле карар
чыкарды.
10 Эй, Таршыш гызы,
юрдуңдан Нил кимин геч;
инди бөкденч болмаз.
11 Реб деңиз үстүне элини узадып,
патышалыклары титретди;
ёк этмеги буюрды ол
Кенган галаларыны.
12 Ол дийди:
«Эй, Сидоның эзилен бой
гызы,
сен инди шатланмарсың.
Бар, Кипре гит,
ол ерде-де саңа дынчлык
болмаз».
13 Бабыллыларың юрдуна серед-ә,
бу халк инди ёк!
Вагшы хайванларың элине
берди
ашурлылар оны.
Олар габав диңлерини
дикдилер,
галаларыны йыкып,
хараба өврүдилер оны.

14 Перят эдиң, эй, Таршыш
гәмилери!
Галаңыз вейран болды.
15 Шол гүнден башлап, Сур етмиш
йыл – бир патышаның өмрүче уну-
дылар. Етмиш йыл соң Суруң башына

бир кемчин хакдакы айдымда айды-
ланлар гелер:

[16] Эй, унудылан кемчин,
шәхере айлан лира [a] ал-да!
Лира чал-да,
көп айдымлар айт,
сени ятларлар белки-де.

[17] Етмиш йылдан соң, Реб Суры идәр.
Сур сөвдасына доланып, ер йүзүндә-
ки әхли патышалыклар билен зына
эдер. [18] Онуң дүшевүнди, газанжы
Реббе багыш эдилер. Булар хазына-
да топланып сакланмаз, йөне ол га-
занчлар Реббиң хузурында яшаянлар
үчин болелин азыга хем гөзел эшик-
лере харч эдилер.

24-нжи бап

Реб ер йүзүни җезаландыряр

[1] Ине, Реб ер йүзүни вейран эдип
чолардар,
ериң йүзүни танар ялы этмез
Ол,
илатыны даргадар.
[2] Халкың-да, руханың-да,
гулуң-да, хоҗайының-да,
гырнагың-да, бикәниң-де,
сатын аляның-да, сатяның-да,
бергидарың-да, алгыдарың-да,
карздарың-да, карз берениң-
де
такдыры бирдир.
[3] Ер йүзи бүтинлей вейран
эдилип таланар.
Муны Реб айдяндыр.

[4] Ер йүзи соляр, гураяр
хеләк болуп, йитип гидер
дүнйә;
дүнйәниң халкларының
гүйчлүлери хеләк боларлар.
[5] Илатлар харама чыкарды
дүнйәни,
олар канунлардан чыкдылар,
парзлары сакламадылар,
эбеди әхти боздулар.
[6] Муңа гөрә дүнйә лагнат ягяр,
илаты языкларының
җезасыны чекйәр,
шонуң үчин ер йүзүниң илаты
янып,
гаты аз адам галяр.
[7] Тәзе шерап гутаряр,
соляр үзүм агаҗы,
ах чекйәр шадыянлар.
[8] Депреклерем шат овазыны
кесди,
шадыян сеслер эшидилмеди,
лира сем болды.
[9] Инди айдым айдып, шерап
ичмезлер,
агызлара аҗы дегер ичги.
[10] Вейран болан шәхер
харабалыкдыр,
хич ким гирмез ялы, әхли өй
япылды.
[11] Көчелерде шерап үчин
налашярлар,
шатлыкдан нам-нышан
галмады,
бегенч дүнйәни терк этди.
[12] Шәхер харабалык,
бөлек-бөлекдир дервезелер.

[13] Зейтун агаҗы какыланда,
хасыл йыгыландан соң,
артып галан үзүмлер билен
нәме эдилйән болса,
дүнйәдәки миллетлер билен-
-де шейле болар.

[a] **23:16** ***Лира*** – киришли саз гуралы. Сөзлүге серет.

14 Олар сеслерини гаталдып,
бегенҗине хешелле какарлар,
Реббиң бейиклиги үчин
гүнбатардан гыгырышарлар.
15 Шонуң үчин гүндогарда Ребби
өвүң,
Ысрайылың Худайы
Реббиң адыны
шөхратландырың
дeңиз адаларында.
16 Өвги айдымлары яңланяр
ериң аңры ужунда:
«Догры Болана шөхрат!»
Эмма мен: «Гарамаңлай,
гарамаңлай!
Дат гүнүме!
Дөнүклер дөнүклик эдйәрлер,
дөнүклиги чәксиз оларың»
дийдим.
17 Эй, ер йүзүниң илаты,
горкы, чукур ве дузак
башыңызда!
18 Горкы сесинден гачан чукура
гапгарылар,
чукурдан чыкан дузага
дүшер,
гөгүң пенҗирелери ачылар,
ериң бинятлары титрәр.
19 Җайрык-җайрык болар ер йүзи,
бөлек-бөлек болар ол,
ер йүзи гүйчли сарсар.
20 Серхош кимин ыраң атар ол,
сакчы җайы кимин чайканар,
языклары оңа агыр йүк болар,
йыкылар-да, соң галмаз ол.

21 Шол гүн Реб
гөкде гөк гошунларыны,
ерде дүнйәниң шаларыны
җезаландырар.
22 Ерземине туссаг кимин
топланарлар,
зындана габаларлар,
бирнәче гүнден соң
җезаландырыларлар.
23 Айың йүзи гызарар,
Гүн утанар;
Хөкмүрован Реб Сион дагында,
Иерусалимде хөкүм сүрер,
Яшулуларының өңүнде
Өз шөхратыны гөркезер.

25-нҗи бап

Реббе өвги

1 Я Реб, Сенсиң мениң Худайым!
Сени арша чыкарарын,
алкыша бесләрин адыңы,
чүнки Сен аҗайып ишлер
этдиң,
овалдан карар этдиң,
кәмил садыклык билен.
2 Сен шәхери даш үйшмегине,
диварлы шәхери харабалыга
өвүрдиң;
кесекилериң көшклери болан
шәхерлери ёк этдиң,
олар бина эдилмез асла.
3 Шонуң үчин гүйчли халклар
шөхратландырар Сени;
ёвуз миллетлериң шәхерлери
Сенден горкарлар.
4 Сен ёксуллара пена,
мәтәчлере мәтәчлигинде пена
болдуң,
тупандан гораян гачыбаталга,
ыссыдан гораян көлеге болдуң.
Рехимсизлериң гахарлы деми
дивара урулян тупан кимин,
5 гурак ердәки ыссы киминдир,
кесекилериң галмагалыны
ятырарсың;
булут көлегеси билен
ыссыны басышың кимин,
ёвузларың айдымы-да
ятырылды.

Реббиң тайярлан мейлиси

6 Хөкмүрован Реб
бу дагда әхли халклар үчин
бол иймитли, сап шераплы,
йиликли, бол этден,
сүзүлен сап шераплы мейлис
гурар.
7 Бүтин халклары өртен өртүги,
әхли миллетлериң үстүндәки
япынҗаны
бу дагдан ёк эдер.
8 Өлүми эбедилик ювудар Ол;
гөзяшлары сүпүрер
Хөкмүрован Реб,
халкының утанҗыны
бүтин ер йүзүнден
айрар Ол.
Муны Реб айдяндыр.
9 Шол гүн шейле дийлер:
«Ине, Худайымыз будур,
биз Оңа умыт багладык,
Ол бизи халас этди.
Бизиң умыт баглан Реббимиз
будур;
халас боланымыз үчин
бегенелиң, шатланалың!»
10 Реббиң эли бу дагда болар,
дерсли чукурда саманың
депелениши кимин
моваплылар-да өз ерлеринде
басгыланар.
11 Йүзүҗиниң йүзҗек болуп,
эллерини галгадышы
кимин,
олар-да онуң ичинде
эллерини галгадарлар;
эмма Худай эллериниң
уссатлыгына гарамаздан,
оларың текепбирлерини
песелдер.
12 Ер билен егсан эдилер,
диварларындакы беркитмелер.

26-нҗы бап

Алкыш айдымы

1 Шол гүн Яхуда юрдунда шу ай-
дым яңланар:
«Бизде гүйчли шәхер бар,
Худайың халас эдиши
диварлардыр сеңңерлер
ялыдыр.
2 Дервезелери ачың,
садык, догры миллет
ичери гирсин.
3 Пикири Өзүңе йөнеленлери
долы рахатлыкда саклаярсың,
чүнки олар Саңа бил
баглаярлар.
4 Реббе эбедилик бил багла,
чүнки Бейик Худай эбеди
Гаядыр.
5 Текепбирлери кичелдйәр,
бейик шәхери йыкып,
ер билен егсан эдйәр оны.
6 Ол шәхер эҗизлериң аяклары,
мәтәчлериң дабанлары билен
басгыланар».

7 Догруларың ёлы дүздүр.
Эй, Адыл Болан,
догруларың ёдасыны
текизлейәрсиң.
8 Я Реб,
Хөкүмлериңиң ёдасында,
биз Саңа интизар,
Сениң адың ве ятланмагың
йүрегимизиң ислегидир.
9 Гиҗе калбым Сени күйсейәр,
җаным Сени чынлакай
ызлаяр,
хөкүмлериң ер йүзүндекә,
дүнйәниң бүтин илаты
догрулыгы өвренер.
10 Пислер мерхемет газансалар-да,

догрулыгы өвренмезлер,
адалатсызлык эдерлер,
догруларың юрдунда.
Реббиң шан-шөхратыны
гөрмезлер.
11 Я Реб, эл галдырдың,
эмма оны гөрмедилер.
Халкыңа болан ыхласыңы
гөрүп,
утансынлар олар.
Душманларыңа ниетленен от,
гой, олары ювутсын.
12 Я Реб, рахатлык бержек
Сенсиң,
әхли эден ишлеримизи
бержай эден Сенсиң.
13 Я Реб, Худайымыз,
Сенден башга хөкүмдарлар
бизе агалык этдилер,
эмма биз диңе
Сениң адыңа хормат гойярыс.
14 Ол хөкүмдарлар өлди,
олар инди ёк,
Сен олары җезаландырып,
хеләк этдиң,
олары хич ким ятламаз асла.
15 Я Реб, Сен миллети көпелтдиң!
Миллети көпелдип, Өзүңе
шөхрат газандың;
юрдуң әхли чәклерини
гиңелтдиң.

16 Я Реб, хасрат ичинде сени
агтардылар,
Сенден темми аланларында,
пышырдап зордан дилег
этдилер.
17 Догурмак пурсады
якынлашанда,
бургудан эҗир чекип,
гыгырян аял нәхили болса,
биз-де, я Реб,
Сениң өңүнде шейле болдук.
18 Биз гөврели болдук, эҗир
чекдик,
эмма елден башга зат
догурмадык,
ер йүзүне еңиш гетирмедик,
дүнйәниң илаты йыкылмады.
19 Эмма өлүлериң яшар,
җесетлер дирелер.
Эй, топрак астында ятанлар,
ояның, шатлыкдан айдым
айдың!
Чыгың эртириң чыгы
киминдир,
топракдакы мерхумлар
яшайша етер.
20 Гелиң, эй, халкым,
отагларыңыза гириң-де,
ичинден япың гапылары!
Газап гечйәнчә,
аз салым гизлениң.
21 Ине, Реб дүнйәниң әхли
илатына
этмишлери үчин җеза
бермәге
Өз меканындан чыкып гелйәр;
ер үстүне дөкүлен ганы әшгәр
эдер,
өлдүриленлерини яшырмаз
инди.

27-нҗи бап

Реб өз халкыны топлаяр

1 Шол гүн Реб газаплы,
хайбатлы,
гудратлы гылыч билен
гачян, товланян йылан
Ливятаны –
деңиз аждархасыны
җезаландырар.
2 Шол гүн
«Аҗайып үзүмчилик барада
айдым айдың.

[3] Мен – Реб онуң сакчысыдырын,
оны хер пурсат суварярын,
хич ким зыян етирмесин дийип,
гиже-гүндиз гораярын.
[4] Мен газаплы дәл,
чалылар, тикенлер гаршыма
чыкса,
олар билен сөвешип,
барыны ода якарын.
[5] Я-да ол пена ызлап, Маңа
япышсын,
Мениң билен ярашык этсин,
ярашык этсин Мениң билен.
[6] Гелҗекде Якуп көк урар,
Ысрайыл гунчалап гүлләр,
ер йүзүни миведен долдурар.
[7] Реб ысрайыллары
җезаландыранларың
җезаландырышы кимин
җезаландырдымы?
я-да ысрайыллары
өлдүренлериң
өлдүриши кимин
өлдүрдими?
[8] Реб Ысрайыла хөкүм этди,
ковуп, сүргүн этди;
олары газаплы деми билен
ковуп чыкарды,
гүндогардан өвүсйән ел дек.
[9] Шейдип, Якубың этмиши
өтүлер,
гүнәсиниң өтүлмегиниң долы
мивеси шу болар:
Гурбанлык сыпаларының әхли
дашлары
хек дашлары дей
оврадыланда,
не Ашера бутлары, не-де
түтетги сыпалары галар.
[10] Диварлы шәхер терк эдилйәр,
чөл кимин терк эдилен,
ташланан юртдыр бу;
гөлелер ол ерде отлап,
агачларың шахаларыны
иййәрлер;
ол ерде ятярлар.
[11] Пудаклары гурап дөвлер,
аяллар гелип, олары якарлар.
Бу халк дүшүнмейән халкдыр;
шонуң үчин Яраданы олара
рехим этмез,
Дөредиҗиси олара мерхемет
гөркезмез».
[12] Шол гүн Реб Евфрат дерясындан
Мүсүр дерясына ченли сизи харман
дөвеги дей енҗер, ысрайыллары еке-
екеден топлар. [13] Шол гүн улы сурнай
чалнар; Ашур юрдунда хеләк болан-
лар, Мүсүре сүргүн эдиленлер гелип,
Иерусалимдәки мукаддес дагда Реб-
бе ыбадат эдерлер.

28-нҗи бап

Эфрайымың дат гүнүне!

[1] Эфрайым серхошларының
буйсанян
тәҗиниң дат гүнүне!
Онуң шөхратлы гөзеллиги
солуп барян гүллер киминдир,
хасыллы дерәниң башындакы
шәхериң дат гүнүне!
Шерапдан доянлар оңа
гуваняглар.
[2] Ине, Реббиң гудратлы, гүйчли
бир адамы бар;
вейран эдйән долы тупаны
кимин,
гүйчли ягыш сили кимин,
Өз эли билен шәхери ере
чалар.
[3] Эфрайымың серхошларының
буйсанҗы болан тәҗи
аяк астында депеленер.
[4] Хасыллы дерәниң башында
ерлешен,

шөхратлы гөзеллиги солуп
барян гүл,
томусдан өң етишен инжир дек
болар;
оны гөрен, тиз ёлуп иер.

5 Шол гүн
халкының аман галанларына
шөхрат тәжи, гөзеллик
җыгасы болар Хөкмүрован
Реб.
6 Хөкүм күрсүсинде отуряна
адалатлык рухы,
дервезеде душмана зарба уряна
медет болар.

Реб баштутанлары җезаландыряр

7 Руханыдыр пыгамберлер-де
шерапдан яңа ыраң атярлар,
чакыр зерарлы
энтиреклейәрлер;
шерап ичип ёлдан чыкярлар,
шерапдан башлары айланяр,
чакыр зерарлы
энтреклейәрлер,
нәхак гөрнүшлер гөрйәрлер,
хөкүм эденлеринде
бүдрейәрлер.
8 Әхли сачаклары гусукдан
долы,
арасса ер ёкдур асла.
9 «Олар билими киме
өвредйәрлер?
Хабары киме
дүшүндирйәрлер?
Сүйтден кесиленлереми?
Эмҗекден айрыланларамы?
10 Буйрук үстүне буйрук,
буйрук үстүне буйрук,
дүзгүн үстүне дүзгүн,
дүзгүн үстүне дүзгүн,
бираз бу ерде, бираз ол ерде».
11 Инди бу халка
кесеки агзы билен гепләр Реб
дүшнүксиз дилде сөзләр.
12 Олара: «Бу дынчлык еридир,
аргынлара дынч бериң,
бу дынчлык еридир» дийди;
эмма диңлемек ислемедилер.
13 Шонуң үчин олар гидип,
аркан йыкылып,
яраланарлары ялы,
дузага дүшүп, тутулары ялы,
Реббиң сөзи олар үчин:
«Буйрук үстүне буйрук,
буйрук үстүне буйрук,
дүзгүн үстүне дүзгүн,
дүзгүн үстүне дүзгүн,
бираз бу ерде, бираз ол ерде»
болар.
14 Мунуң үчин эй,
масгаралайҗылар,
Иерусалимдәки бу халка
хөкүмдарлык эдйән сиз,
Реббиң сөзүни эшидиң!
15 Сиз: «Биз өлүм билен әхт
эдишдик,
ылалашык баглашдык өлүлер
дүнйәси билен;
улы бетбагтчылык иненде юрда,
гечип гидер, бизе етмез,
чүнки биз яланчылыгы пена
эдиндик,
галплык ичинде гизлендик»
дийдиңиз.
16 Шонуң үчин Хөкмүрован Реб
шейле диййәр:
«Ине, Мен Сионда бина
дашыны,
сыналан дашы,
гымматбаха бурч дашыны,
ынамдар бина гойярын;
Оңа бил баглан ховсала дүшмез.
17 Адалаты өлчег йүпи,
догрулыгы терези эдерин;

долы ягып яланчылык
пенасыны сүпүрип әкидер,
сувлар басар гачыбаталганы.
18 Өлүм билен эден әхтиңиз
ятырылар,
Габыр билен баглашан
ылалашыгыңыз пуҗа
чыкар;
улы бетбагтчылык геленде,
ер билен егсан боларсыңыз.
19 Бетбагтчылык хер геченде,
сизи сүпүрип әкидер,
ол хер сәхер, гиҗе-гүндизине
гечер».
Хабара дүшүнениңизде,
сизи горкы гаплар.
20 Үстүнде узалардан гысга болар
дүшек,
өртүнмәге инсиз болар ёрган.
21 Өз ишини, тәсин ишини,
амалыны, гең амалыны ерине
етирмек үчин,
Перазим дагындакы ялы аяга
галар Реб,
Гибгон җүлгесиндәки ялы
газаба мүнер.
22 Инди масгараламаңызы бес
эдиң,
ёгсам зынҗырларыңыз
агралар,
бүтин юрдуң вейран
эдилҗекдиги
барада карара гелендигини
Гудратыгүйчли–Хөкмүрован
Ребден эшитдим.

23 Гулак гоюң, сесими эшидиң,
үнс бериң, сөзүми диңләң.
24 Сүрүмчилер экин экмек үчин
дынувсыз ер сүрйәрлерми?
Ери кешләп, малалап
гезйәрлерми?
25 Ери текизләнлеринден соң,
күнҗи, зире сепмейәрлерми?
Бугдайы хатарлайын,
арпаны өз еринде,
язлык бугдайы-да
өз еринде экмейәрлерми?
26 Худайы олара гөркезме берер,
өвредер.
27 Күнҗи дөвек билен дөвүлмез,
тигир йөредилмез зирәниң
үстүнден,
күнҗи токмак билен,
зире-де таяк билен дөвүлйәр.
28 Бугдай чөрек үчин үвелйәр,
эмма ол эбедилик дөвүлмез,
үстүнден арабадыр атлар
айланса-да,
бугдай үвелмез.
29 Бу-да Хөкмүрован Ребдендир,
Онуң маслахаты аҗайып,
пайхасы бейикдир.

29-нҗы бап

Иерусалим габавы

1 Давудың месген тутан шәхери
Ариелиң[а] дат гүнүне!
Йылың йылына
байрамларыңыз довам
эдиберсин.
2 Ариеле азап чекдирерин,
яс тутар, перят эдер ол,
Мениң үчин гурбанлык
ожагы[б] кимин болар.
3 Даш-төверегинде дүшелге
гурарын,

[а] **29:1** ***Ариел*** – бу Иерусалимиң бейлеки адым.
[б] **29:2** ***Ариеле… гурбанлык ожагы*** – еврейче *Ариел* ве *гурбанлык ожагы* сөзлериниң айдылышы меңзешдир.

төверегиңе габав диңлер
гуруп, сени габарын,
гаршыңа беркитмелер дикерин.
4 Сен песелдилип, ериң
астындан гепләрсиң,
сөзлериң топрак ичинден
гелер;
сесиң җының сеси дек ерден
чыкар,
топрагың тейинден
пышырдап эшидилер
сөзлериң.
5 Душманларыңың көпүси тоз
дек болар,
залымларың соврулан саман
чөпи дейиндир.
Бирденкә, дуйдансыз,
6 Хөкмүрован Реб гөк
гүррүлдиси билен,
ер титремеси, улы шовхун
билен,
харасат ве тупан билен,
ялмаян одуң ялны билен
гелер.
7 Ариеле гаршы сөвешйән әхли
миллетлер,
онуң ве галаларының
гаршысына сөвешйәнлер,
оны гысянлар
дүйш кимин, гиҗеки гөрнүш
кимин боларлар.
8 Дүйшүнде нахар иен ач киши,
оянансоңам ач боляндыр,
дүйшүнде сув ичен тешне,
оянансоңам тешнедир.
Сион дагына гаршы сөвешйән
әхли миллетлер топары-да шу
ахвала дүшер.

Надан халк

9 Доңуп галың, гатап галың!
өзүңизи көр эдиң, гөречден
галың,
серхош болуң, йөне шерапдан
дәл,
энтирекләң, йөне чакырдан
дәл.
10 Реб сизи агыр ука батырды,
пыгамберлер гөзлериңизи
юмдурды,
гөргүрлер башларыңызы
өртди.
11 Әхли гөрнүш сизиң үчин мөхүр-
ли китабың сөзлери киминдир. Оны
окап билйәнлере берип: «Шуны ока»
дийсеңиз, олар: «Окап билмейәрис,
ол мөхүрленен» диерлер. 12 Окап бил-
мейәнлере берип: «Шуны ока» дий-
сеңиз, олар: «Окап билмейәрис» ди-
ерлер.

13 Реб шейле диййәр:
«Бу халк Маңа якынлашып,
дили, додаклары билен Мени
хорматлаяр,
йөне йүреклери Менден
узакдадыр.
Ынсан буйрукларына гөрә
Маңа ыбадат эдйәрлер олар.
14 Муңа гөрә Мен ене
бу халкың арасында
гудратлар,
гудрат үстүне гудрат
гөркезерин.
Даналары даналыкдан
махрум болар,
акыллылары акылдан
айрылар».
15 Өз ниетлерини Ребден
гизлемәге
чалышянларың, дат гүнүне!
Ишлери гараңкылыкда болуп,
олар: «Бизи ким гөрйәр?
Бизи ким танаяр» диййәрлер.
16 Сиз бар зады терсине
өврүйәрсиңиз,

күйзегәр тоюн билен дең
хасапланармы?
Ясалан зат өзүни ясана:
«Ол мени ясамады» диерми?
Шекиллендирилен зат
шекиллендирене:
«Онуң дүшүнҗеси ёк
диерми?»

Гелҗеге умыт

17 Ливан аз салымың ичинде
хасыллы мейдана өврүлмезми,
мес топраклы ер токай кимин
гөрүнмезми?
18 Шол гүн керлер
китабың сөзлерини
эшидерлер,
түмлүк, гараңкылык ичинде
көрлериң гөзлери ачылар.
19 Пукаралар ене Ребде шатлык
тапарлар,
мәтәчлер Ысрайылың
Мукаддесинде
галкынарлар.
20 Залымлар ёк боларлар,
масгаралайҗыларың соңуна
чыкылар,
яманлык этмәге гарашянлар
ёк эдилер.
21 Олар ынсана төхмет атярлар,
каза дузак гурярлар,
шәхер дервезесинде.
Хаклыны адалатдан нәхак
махрум эдйәрлер.
22 Мунуң үчин Ыбрайымы халас
эден Реб
Якубың несиллери хакда
шейле диййәр:
«Якуп инди утанмаз,
Онуң йүзи гызармаз инди.
23 Өз элим билен ярадан
чагаларымы
өз араларында гөренлеринде,
адымы мукаддес саярлар;
Якубың Мукаддесини
мукаддес саярлар,
Ысрайыл Худайындан
горкарлар.
24 Ёлундан азашанлар
дүшүнерлер,
арз-шикаят эдйәнлер тәлим
аларлар».

30-нҗы бап

Питнечи халк

1 «Питнечи халкың дат гүнүне!
Олар Мениңкини дәл-де,
өз ниетлерини берҗай
эдйәрлер;
Менден сорашман ылалашык
баглашып,
гүнә үстүне гүнә гошярлар.
Муны Реб айдяндыр.
2 Фараоның пенасында
пеналамак үчин,
Мүсүриң көлегесинде гоналга
гөзлемек үчин,
Менден геңешсиз Мүсүре
гидйәрлер.
3 Фараоның горагы олара утанч,
рысвалык болар Мүсүриң
көлегесини пеналамак.
4 Баштутанлары Зоганда болуп,
илчилери Ханасе етенем
болсалар,
5 өзлерине пейдасы болмадык
халк зерарлы утанҗа галар
олар.
Не ярдам берйәр бу халк,
не-де пейда берйәр,
гайтам олары утанҗа ве
гыҗалата гойяр».

6 Негеп хайванлары барада
пыгамберлик:

уркачы хем эркек арсланың,
алахөврениң хем учян
йыланың яшаян,
алада хем хасрат юрдуның
үстүнден гечип,
байлыкларыны эшеклериниң
аркасына,
хазыналарыны дүелериниң
өркүҗине атып,
пейдасыз халка әкидип
берйәрлер.
7 Мүсүриң ярдамы бош хем
пейдасыздыр.
Мунуң үчин Мен оны:
«Үмсүм отурян Рахап» [a]
дийип атландырдым.

8 Инди гит-де, муны ясы даш
бөлегине яз,
дүйрленен кагыза гечир.
Бу гелҗекки гүнлер үчин
эбеди шаят болсун!
9 Бу питнечи халк,
хилегәр огуллар,
Реббиң өвүдине
гулак гоймаян огуллардыр.
10 Олар гөргүрлере: «Гөрмәң»,
пыгамберлере: «Бизе догры
затлары пыгамберлик этмәң,
сүйҗи сөзлер айдың бизе,
хилели затлары пыгамберлик
эдиң.
11 Ёлдан совлуң, ёдадан айрылың,
бизи Ысрайылың Мукаддеси
билен йүзлешдирмәң»
диййәрлер.
12 Мунуң үчин Ысрайыл
Мукаддеси шейле диййәр:
«Бу сөзи рет эдип,
зулум хем хилегәрлиге бил баглап,
олара даяняндыгыңыз үчин,
13 бу этмиш белент диварда пейда
болуп
опурылып гелйән җайрык
кимин болар;
диварың йыкылышы
дуйдансыз болуп гечер.
14 Дөвлүши күйзегәриң
күйзесиниң дөвлүши
киминдир;
ол шейле бир пытрар велин,
дөвүклериң арасында оҗакдан
от алмага,
гуюдан сув алмага
яраҗак бөлек тапылмаз».
15 Мунуң үчин Хөкмүрован Реб,
Ысрайылың Мукаддеси
шейле диййәр:
«Маңа доланып, рахатлык
тапанда халас боларсыңыз;
гүйҗүңиз асудалыкда ве
ынамда болар»,
йөне сиз ислемейәрсиңиз.
16 Сиз: «Ёк, биз атлы гачарыс»
дийдиңиз.
Шонуң үчин гачарсыңыз!
Сиз: «Йүврүк атлара мүнерис»
дийдиңиз.
Шонуң үчин ковгучылар
йүврүк болар.
17 Бир кишиниң хайбатындан
мүң киши гачар,
бәш кишиниң хайбатындан
сиз гачарсыңыз,
аман галанларыңыз
дагың депесиндәки байдак
сырыгы,
депедәки байдак кимин
боларсыңыз.

18 Реб сизе мерхемет этҗек болуп
гарашяр,

[a] **30:7** ***Рахап*** – гадымы роваятларда душ гелйән әпет деңиз җандары. Сөзлүге серет.

ёкарда сизе рехим этмәге
хәзир,
чүнки Реб адалат Худайыдыр;
Оңа интизарлар нәхили
багтлы!
19 Эй, Сионың–Иерусалимиң
халкы,
агламарсыңыз инди сиз!
Перят эдениңизде,
сизе мерхемет эдер Ол,
оны эшиденинде, сизе җогап
берер.
20 Реб сизе азап чөрегини,
күлпет сувуны берсе-де,
Мугаллымыңыз инди
гизленмез,
гөзүңиз билен Оны
гөрерсиңиз.
21 Сага, сола өврүлениңизде,
ызыңыздан: «Ёл будур,
шундан йөрәң» диен сеси
эшидерсиңиз.
22 Онсоң күмүш билен өртүлен
бутларыңызы,
алтына гапланан
хейкеллериңизи
харам саярсыңыз;
олары харам эсги хөкмүнде
ташларсыңыз,
сиз олара: «Гүм болуң!»
диерсиңиз.
23 Реб ере сепен тохумыңыз үчин
ягыш берер,
ер хасылының чөреги бол ве
берекетли болар.
Шол гүн мал-гараларыңыз
гиң өрүлерде отларлар.
24 Ер бежерйән өкүзлер билен
эшеклер
күрек ве ябак билен соврулан
сайлама ийм иер.
25 Улы гыргынчылык гүнүнде,
диңлер йыкыланда,
хер бейик дагда, хер белент
байырда
акар сувлы чешмелер болар.
26 Реббиң Өз халкының
яраларыны сарап,
Өз етирен шикесине шыпа
берен гүни,
Айың нуры Гүнүң нуры дек,
Гүнүң нуры еди Гүнүң нуры
дек,
еди эссе артык болар.

Реб Ашуры җезаландыряр

27 Ине, Реббиң Өзи узакдан
гелйәр,
ловлаян газап билен гара
булудың ичиндедир Ол;
додаклары гахардан долы,
дили ялмаян от键миндир.
28 Онуң деми җошуп,
кекирдеге етйән чешме
киминдир,
миллетлери хеләкчилик
элегинден гечирер,
халкларың агзында ёлдан
азашдырян агыззырык
болар.
29 Мукаддес байрам белленйән
гиҗесиндәки дек
айдым айдарсыңыз;
Реббиң дагына, Ысрайылың
Гаясына
түйдүк чалып чыкян дек,
йүрегиңиз шатланар.
30 Реб хайбатлы сесини
эшитдирер,
ловлаян газап билен,
ялмаян от ялны билен,
булутларың партламасы билен,
тупан хем долы билен
голуның гудратыны гөркезер.
31 Реббиң сесинден Ашур вехим
эдер,

Ол хасасы билен Ашуры урар.
32 Реббиң оларың үстүнден
индерйән
жеза хасасының хер зарбасы
депреклердир лиралар билен
амала ашырылар;
Реб газаплы сөвешлер билен
гаршысына чыкар онуң.
33 Жесетлер якылян бир ер
тайынланды,
хава, ол патыша үчин
тайынланды;
ол ер чуңңур хем гиң эдилди,
ол одун билен долдурылды.
Күкүрт акымы кимин
оны яндырар Реббиң деми.

31-нжи бап

Мүсүр билен бирлешмек нетижесиздир

1 Медет сорап, Мүсүре
гидйәнлериң,
атлара даянянларың,
көпдүклери үчин сөвеш
арабаларына,
гүйчлүдиклери үчин
атлылара бил баглаянларың
дат гүнүне!
Олар Ысрайылың
Мукаддесине йүз
тутмаярлар,
Ребден маслахат сорамаярлар.
2 Эмма Реб данадыр,
Ол бетбагтчылык гетирер,
сөзүни ызына алмаз,
яманлык эдйәнлере гаршы аяга
галар,
пислере көмек эдйәнлере
гаршы чыкар.
3 Мүсүрлилер Худай дәл,
ынсандыр,
рух дәлдир, тендир атлары;
Реб элини узаданда,
көмекчи-де, көмек алан-да
йыкылар,
әхлиси бирликде хеләк
болар.
4 Чүнки Реб маңа шейле дийди:
«Арслан, авуның башында
арлаян яш арслан,
бир топар чопан болуп, дашына
гечселер-де,
оларың сесинден горкмаз,
галмагалларындан үркмез,
Хөкмүрован Реб-де,
Сион дагында, онуң депесинде
урушмак үчин ашак инер
шейдип.
5 Гушларың ганат герип,
өз чагаларыны горайшы дек,
Хөкмүрован Реб-де
Иерусалими горар;
Ол оны горар, халас эдер,
рехим эдер, азат эдер».
6 Эй, ысрайыл халкы,
гаршысына улы питне турзан
Реббе тарап өврүлиң!
7 Шол гүн хер кес,
гүнә үчин өз эли билен ясан
алтындыр күмүш бутларыны
рет эдер.
8 «Онсоң ашурлылар ынсаның-кы
болмадык гылычдан
йыкыларлар,
адамзадың-кы болмадык
гылычдан өлерлер,
олар гылычдан гачарлар,
яш йигитлери-де гул эдилер.
9 Горкудан яңа йыкылар оларың
гаясы,
серкерделери байдагы гөрүп
титрешерлер».
Муны оды Сионда,
ожагы Иерусалимде болан
Реб айдяндыр.

32-нҗи бап

Адыл дөвлет вада берилйәр

1 Ине, патыша догрулык билен
шалык эдер,
хөкүмдарлар адалатлык билен
хөкүм сүрерлер.
2 Оларың херси елден букы,
тупандан пена,
гурак ерде булаклар,
тешне юртдакы улы гаяның
көлегеси дек болар.
3 Гөрйәнлериң гөзлери юмулмаз,
эшидйәнлер-де гулак гоярлар.
4 Акылсызың акылы гоялар,
сакав ачык-айдың гепләр.
5 Акмага мундан бейләк
асылзада дийилмез,
ярамаза хормат гоюлмаз.
6 Акмак биэдеплик билен
геплейәр,
онуң ниети пислик этмекдир,
иши яманлык этмек,
Реббе дил етирмек,
ачлары ач,
сувсузлары сувсуз гоймакдыр.
7 Хилегәриң ярагы ямандыр,
пукара догры сөзлейән хем
болса,
олар ялан сөзлери билен оны
хеләк этҗек болуп,
ниетлерини ямана
дикйәндирлер.
8 Эмма асылзада асыллы ниет
эдйәр,
асыллы ишлеринде берк
дуряр ол.

Өзүне буйсанян аяла дуйдурыш

9 Эй, өзлерине буйсанян аяллар,
туруң, сесими эшидиң!
Эй, өзлерине даянян аяллар,
сөзүме гулак гоюң!
10 Эй, өзлерине буйсанян аяллар,
бир йылдан соңра
титрешерсиңиз,
чүнки үзүм хасыл бермез,
миве йыгымы болмаз.
11 Эй, өзлерине даянян аяллар
титрешиң,
эй, өзлерине буйсанян аяллар
сандырашың,
эшиклериңизи чыкарып атып,
билиңизе җул баглаң!
12 Аҗайып экин мейданлары үчин,
хасыллы үзүм багы үчин,
дөшүңизе уруп аглашың!
13 Халкымың тикендир чалы
битен топрагы үчин,
шадыян шәхердәки
шатлыкдан долы
өйлер үчин аглашың!
14 Көшк терк эдилер,
шовхунлы шәхер бош галар;
галадыр гөзегчи диңи
харабалыга,
гуланларың гиң ерине,
сүрүлериң өрүсине өврүлер.
15 Үстүмизе ёкардан Рух
дөкүлйәнчә,
чөл хасыллы мейдана
өврүлйәнчә,
мес топраклы ер токая
дөнйәнчә шейле болар.

Асуда дурмуш

16 Онсоң чөлде адалат месген
тутар,
догрулык хасыллы мейданда
яшар.
17 Догрулыгың мивеси рахатлык,
нетиҗеси асудалык, эбеди
ховпсузлыкдыр.
18 Халкым өйлеринде рахатлыкда,
ховпсуз ерлерде,

асуда месгенде яшарлар.
19 Җеңңел бүтинлей ёк болса-да,
ер билен егсан эдиленем
болса шәхер,
20 хер чешмәниң боюнда экин
экйән,
өкүзи, эшеги бош иберйән
сиз багтлы боларсыңыз!

33-нҗи бап

Ярдам үчин ялбарыш

1 Өзи вейран эдилмән,
вейран эдйәниң,
өзүне дөнүклик эдилмән,
дөнүклик эдйәниң дат
гүнүне!
Вейран эдениңден соң,
өзүңи-де вейран эдерлер;
дөнүклик этмеги бес эдениңде,
саңа-да дөнүклик эдилер.
2 Я Реб, бизе мерхемет эт!
Биз Саңа умыт баглаярыс.
Сәхерлерине гүйч бер,
хасратлы пурсатларда бизи
халас эт!
3 Гудратлы сесиңден халклар
гачярлар,
шан-шөхратыңдан миллетлер
дагашярлар.
4 Олҗаңыз чекиртгелериң
йыгнайшы кимин
йыгналяр,
олар чекиртгелериң
топулышы дей олҗаның
үстүне топулярлар.
5 Бейикдир ёкарда отуран Реб,
адалатдан, догрулыкдан
долдуряр Ол Сионы.
6 Ол сениң дөврүлериң берк
бинядыдыр,
бол даналык хем билим
болар;
Ол ызыгидерли халас эдер.
Ребден горкмак халкының
хазынасыдыр.
7 Ине, батырлары көчелерде
перят эдйәрлер,
зар-зар аглашярлар
парахатчылык илчилери.
8 Шаёллар чоларяр,
ёлагчылар ол ёлдан гечмез.
Шертнама бозуляр,
антларыны[a] рет эдйәрлер,
ынсанлары әсгермейәрлер.
9 Юрт яс тутуп, рухдан дүшйәр,
Ливан утанчдан саралып-
соляр,
Шарон Араба чөли киминдир;
Башан ве Кармел
япракларыны дөкйәр.
10 Реб: «Инди аяга галарын,
инди бейгелерин,
беленде гөтерилерин.
11 Сиз самандан хамыла болуп,
сыпал догурярсыңыз;
демиңиз сизи ялмаян отдур.
12 Халклар янып, күл боларлар,
кесилип, ода якылан тикенлер
дек боларлар».
13 Эй, узакдакылар, эденлерими
эшидиң,
эй, якындакылар, гудратымы
билиң!
14 Сиондакы гүнәкәрлер довла
дүшүп,
худайсызлар лерзана гелди:
«Хайсымыз ялмаян одуң
башында
орнашып билерис?»
15 Догручыл яшап, догры
сөзлейәнлер

[a] **33:8** ***Антларыны*** – кәбир голязмаларда *шәхерлери*.

сүтем билен газанылан
газанжы йигренйәнлер,
элини пара алмакдан саклаянлар,
ган дөкүшиклиге гулак
габартмаянлар,
яманлыга гөзлерини юмянлар
16 белентликлерде яшарлар.
Гаялардакы галалар пеналары
болар,
чөреклери берлер, тешне
галдырылмазлар.

Ажайып патышаның юрды

17 Гөзүңиз патышаны
гөзеллигинде гөрер,
узаклара узаян юрды гөрер.
18 Пикириңде өңки ховплы
гүнлер барада ойланарсың:
«Салгыт топлан ниреде?
Пач йыгнан ниреде?
Диңлери санан ниреде?»
19 Мундан бейләк выжырдашян,
ят дилде геплейән
текепбир халкы гөрмерсиңиз.
20 Байрамлар гечирилйән Сион
шәхерине серет!
Гөзлериңиз асуда мекан,
сарсмаз чадыр болан
Иерусалими гөрер,
онуң газыклары согрулмаз асла,
йүплериниң хич бири үзүлмез.
21 Гиң дерялардыр чешмелериң
болан еринде,
шөхратлы Реб биз билен болар,
олардан не күрекли гәмилер,
не-де улы гәмилер гечер.
22 Реб бизиң казымыздыр,
бизиң канун чыкарыжымыздыр,
Реб патышамыздыр,
Ол бизи халас эдер.
23 Гәмилериңиң йүплери чөзүлди,
богалдагы гайым саклап
билмейәр,
елкени ачып билмеди.
Шонда көп олжалар
пайлашылар;
хатда агсаклар-да олжа талаң
салар.
24 Сион илатының хижиси: «Мен
сыркав» диймез;
ол ерде яшаян халкың
этмишлери өтүлер.

34-нжи бап

Миллетлере гаршы хөкүм

1 Эй, миллетлер, голайрак гелиң-
де, эшидиң!
Эй, халклар, диңләң!
Ер йүзи ве ондакы хер кес,
дүнйәдәкилер, онда
дөрәнлериң бары эшитсин!
2 Реб миллетлере гахарланяр,
гошунларына гаршы газабы
туташяр,
олары бүтинлей ёк эдер,
өлүме берер.
3 Өлүлери дашары ташланар,
маслыкларының ысы яйрар,
даглардан оларың ганы акар.
4 Гөгүң әхли гошунлары чүйрәр,
асман кагыз кимин
дүйрленер;
әхли асман жисимлери
үзүм агажының япрагы дек,
инжир агажының япрагы дек
соларлар.
5 Гылыжым гөклерде гандан
ганды,
ине, гылыжым Эдомың
үстүне,
бүтинлей ёк этжек халкымың
үстүне
жеза үчин инер.
6 Реббиң гылыжы гана
булананд ыр,

гузудыр овлакларың
ганындан долудыр,
яг, гочларың бөврек ягы билен
өртүлендир;
Реббиң Босрада гурбанлыгы
бар,
Эдомда улы гыргын болар.
7 Ябаны гэвмишлер,
өкүзчелердир, гүйчли
өкүзлер
ере серлер.
Юртлары гана эзилер,
топраклары яга.
8 Реббиң өч гүни,
Сионың ынҗамасындан ар
алыш йылы болар.
9 Эдомың чешмелери эргин
шепбиге
топрагы күкүрде,
юрды янып дуран шепбиге
өврүлер.
10 Гиҗе-гүндиз сөнмез ол,
түссеси бакы түтәр,
несилден-несле чолараp ятар,
асырлар бойы ичинден хич
ким гечмез.
11 Готанлар билен кирпилер
Эдомы эеләрлер,
байгушлардыр гаргалар
месген тутарлар онда,
Реб онуң үстүне
алҗыраңңылык йүпүни,
вейранчылык йүпүни
өлчемек үчин чекер.
12 Шалык сүрер ялы
асылзадалары ёк инди,
әхли хөкүмдарлары хич инди.
13 Көшклеринде тикенлер,
галаларында читчитидир
бүрмеклер гөгерер,
шагалларың меканына,
дүегушларың месгенине
өврүлер.
14 Вагшы хайванлар сыртланлара
душарлар,
даг гочлары хөвүрлерини
чагырарлар,
гиҗеки җандарлар-да ол ерде
орнашып,
дынч алмага ер тапарлар.
15 Ол ерде байгушлар
хөвүртгеләп,
юмуртгалар ве чагалар,
олары өз саясына үйшүрерлер,
чайкеллер-де җүбүт-җүбүтден
топланар.
16 Реббиң китабындан окап
агтарың:
булардан хиҗиси-де кем
болмаз,
хич бири өз җүбүтини
йитирмез.
Муны Реб буюрды,
Онуң Рухы олары үйшүрди.
17 Олар үчин биҗе атды,
Өз эли билен юрды өлчәп
пайлады,
Олар оны бакы эеләрлер,
ол ерде яшарлар несиллер
бойы.

35-нҗи бап

Мукаддес ёл

1 Чөл-бееван ве гуры ер шатланар,
чөл гуванып, неркес кимин
гүлләр.
2 Гүл-пүрчүк болар ол,
шатлыкдан, гуванчдан яңа
нагма айдар.
Ливаның гөзеллиги,
Кармелиң, Шароның гөрки
берлер оңа.
Олар Реббиң шөхратыны,
Худайымызың шан-
шөхратыны гөрерлер.

3 Эҗиз голлара гуҗур бериң,
кувват бериң эҗиз дызлара.
4 Товшанйүреклилере:
«Гайрата галың! Горкмаң!
Ине, Худайыңыз өч алмага
гелйәр,
Ол мынасып хак билен гелип,
сизи халас эдер» дийиң.
5 Шонда көрлериң гөзлери,
керлериң гулаклары ачылар;
6 Агсаклар кейик кимин
бөкҗекләрлер,
лал диллер шатлыкдан айдым
айдарлар;
дүзден сувлар,
чөлден чешмелер чогуп
чыкар;
7 Гызгын гум ховдана,
тешне топрак сув
булакларына өврүлер;
шагалларың месген тутан
мейданына
гамыш, гаргы гамыш битер.
8 Ол ерде шаёл болар,
оңа Мукаддес Ёл дийлер;
харам адам ондан гечмез,
ол диңе шол Ёла голай
яшаянларыңкы болар,
хатда акмаклар-да ол ёлдан
азашмаз.
9 Арслан болмаз ол ерде,
йыртыҗы хайван ол ёла
чыкмаз,
олар онда тапылмаз,
бу ёлдан диңе халас
эдиленлер йөрәрлер.
10 Реббиң азат эденлери ыза
доланарлар,
айдым айдып, Сиона[a] гайдып
гелерлер;
эбеди шатлыга говшар олар,
бегенчден, шатлыкдан
доларлар,
гайгыдыр гам-гусса ёк болар.

36-нҗы бап

Санхерип Иерусалими горкузяр
(2 Патышалар 18:13-37)

1 Хизкия патышаның шалыгының
он дөрдүнҗи йылында Ашур паты-
шасы Санхерип Яхуданың әхли га-
лаларына гаршы хүҗүм эдип, олары
басып алды. 2 Ашур патышасы баш
везирини улы гошун билен Лакыш-
дан Иерусалиме Хизкия патышаның
янына иберди. Ол гелип, Чырпыҗы
мейданының ёлундакы ёкаркы хов-
даның янындакы ябың янында дур-
ды. 3 Көшги доландырыҗы Хилкия-
ның оглы Элякым, Шебна кәтип ве
Асафың оглы Ёва – патышаның баш
эмелдары, оларың янына бардылар.
4 Баш везир олара Хизкия шейле ди-
йиң дийди: «Бейик Ашур патыша-
сы шейле дийййәр: „Сен нәмә бил
баглаярсың? 5 Сен харбы укыбың ве
гүйч-кувватың гүррүңини эдйәрсиң,
эмма олар бош сөзлердир. Сен киме
бил баглап, мениң гаршыма гозга-
лаң туруздың? 6 Ине, сен дөвүк га-
мыш кысмы Мүсүре бил баглаяр-
сың. Эмма ким шол дөвүк гамша
хаса хөкмүнде сөенсе, шонуң эли-
не батар. Мүсүр патышасы фараон
хем өзүне бил баглаянларың хем-
меси үчин-де шейледир. 7 Эгер сен
маңа: ‘Биз Худайымыз Реббе бил
баглаярыс’ дийсең, онда Хизкия-
ның Яхуда ве Иерусалиме йүзле-
нип: ‘Сиз Иерусалимде шу гурбан-
лык сыпасының өңүнде сежде эдиң’

[a] **35:10** ***Сион*** – бу Иерусалимиң бейлеки ады. Сөзлүге серет.

дийип, онуң йыкан сеждегәхлери,
гурбанлык сыпалары Худайыңкы
дәлми нәме? 8 Инди гел-де, мениң же-
набым Ашур патышасы билен бәс-
леш. Эгер-де мен сизе ики мүң саны
ат берсем, сиз олара мүнмәге шонча
адам тапып билерсиңизми? 9 Онсоң
сиз нәдип женабымың иң пес дере-
жели серкердесини еңип билжек?
Сиз сөвеш арабалары ве атлылары
бар дийип, Мүсүре бил баглаярсы-
ңызмы? 10 Мунуң үстесине-де, сиз
мени бу юрды вейран этмәге Реб-
ден ругсатсыз гелендир өйдйәрси-
ңизми? Реб маңа шу юрдуң үстүне
чоз-да, оны дерби-дагын эт дийди“».

11 Онсоң Элякым, Шебна ве Ёва баш
везире шейле дийдилер: «Хайыш
эдйәрис, биз гулларың билен өз дү-
шүнйән дилимизде – арамейче гүр-
леш. Бизиң билен яхудаларың ди-
линде гүрлешме, диварың үстүндә-
ки адамлар диңләп дурлар». 12 Эмма
баш везир олара шейле жогап берди:
«Женабым мени бу сөзлери диңе же-
набыңыза ве сизе айтмак үчин ёлла-
дымы нәме? Диварың үстүнде оту-
ран адамлара айтмак үчин хем ёлла-
мадымы эйсем? Олар хем сизиң ялы
өз тәретлерини ийип, өз пешевлери-
ни ичерлер».

13 Онсоң баш везир дик дуруп, бар
сеси билен гыгырып, яхуда дилин-
де гепледи. Ол: «Бейик патыша бо-
лан Ашур патышасының сөзлери-
ни диңләң. 14 Патыша шейле диййәр:
„Хизкия өзүңизи алдатмаң, ол сизи
халас эдип билмез“. 15 Хизкия: „Реб
бизи хөкман халас эдер ве бу шәхер
Ашур патышасының элине берилмез“
дийип, сизе Реббе бил баглатмасын.
16 Хизкия гулак асмаң! Ашур паты-
шасы шейле диййәр: „Мениң билен
ярашык эдиң-де, мениң яныма гелиң.
Шонда хер ким өз үзүмчилигиниң
хем-де инжир дарагтының мивесин-
ден ийип, өз гуюсындан сув ичер.
17 Соңра мен гелип, сизи өз юрдуңы-
за меңзеш бир юрда алып барарын.
Ол ер бугдай, шерап, чөрек, үзүм-
лик меканыдыр“. 18 Хизкияның: „Реб
бизи халас эдер“ дийип, алдамакчы
болян сөзлерине гулак асмаң. Хай-
сы миллетлериң худайлары өз юр-
дуны Ашур патышасының элинден
халас эдипдир? 19 Хамадың, Арпадың
худайлары ниреде? Сепарвайымың
худайлары ниреде? Самарияның ху-
дайлары олары мениң элимден ха-
лас этдилерми? 20 Реббиң Иерусали-
ми мениң элимден халас эдери ялы,
бу худайларың арасында өз юртла-
рыны мениң элимден халас эдени
бармы?»

21 Эмма халкдан сес чыкмады, оңа
жогап гайтаран болмады, чүнки Хиз-
кия патыша: «Оңа жогап гайтармаң»
дийип табшырыпды. 22 Шейдип, көш-
ги доландырыжы Хилкияның оглы
Элякым, Шебна кәтип ве Асафың ог-
лы Ёва – патышаның баш эмелдары
дагы якаларыны йыртып, Хизкия-
ның янына гелип, оңа баш везириң
сөзлерини айдып бердилер.

37-нжи бап

Хизкия патыша Ишаядан маслахат сораяр
(2 Патышалар 19:1-34)

1 Хизкия патыша Рабшаканың сөз-
лерини эшиден-де, якасыны йыртып,
жул гейнип, Реббиң өйүне гитди. 2 Па-
тыша көшги доландырыжы Элякымы,
Шебна мүрзәни ве яшулы руханыла-
ры Амозың оглы Ишая пыгамбериң

янына иберди. Хеммеси жул гейди-
лер. 3Олар Ишая пыгамбере шейле
дийдилер: «Хизкия патыша шейле
дийййәр: „Шу гүн биз хасрат, җеза ве
рысвалык астындадырыс; бизиң яг-
дайымыз кувваты болмадык гөврели
аялың чага догурян болшы ялыдыр.
4Онуң алыхезрети Ашур патышасы-
ның иберен баш везириниң дири Ху-
дайы масгараламак үчин айдан сөз-
лерини, белки, Худайың Реб эшиден-
дир; Худайың Реб шол сөзлери үчин
олары җезаландырар. Инди аман га-
лан адамлар үчин дилег эт“».
5Хизкияның хызматкәрлери Ишая
пыгамбериң янына геленлеринде,
6Ишая пыгамбер олара шейле дий-
ди: «Җенабыңыза айдың, Реб шейле
дийййәр: „Ашур патышасының хыз-
маткәрлериниң Мени кемсидип ай-
дан сөзлерини эшидениң үчин олар-
дан горкма. 7Мен онуң ичине бир
рух иберерин велин, ол бир хабар
эшидип, өз юрдуна доланар. Мен
оны өз юрдунда гылыч билен өл-
дүрдерин“».

Ашур патышасының хайбаты

8Баш везир Ашур патышасының
Лакышдан гайдандыгыны эшидип,
ызына доланды. Ол патышаның Либ-
на галасына гаршы уршуп йөренди-
гини гөрди. 9Патыша Эфиопия паты-
шасы Тирхаканың өзи билен уруш-
мага чыкандыгыны эшиденде, ол
Хизкияның янына чапарлар ёлла-
ды. 10Ашур патышасы Яхуда паты-
шасы Хизкия шейле хабар иберди:
«Бил баглаян Худайың „Иерусалим
Ашур патышасының элине берил-
мез“ дийип, сени алдамасын. 11Ашур
патышасының әхли юртлары бүтин-
лей ёк эдип, халкларың башына нә
гүнлери гетирендигини эшиденсиң.
Инди сиз халас эдилермикәңиз? 12Ата-
бабаларымың дерби-дагын эден мил-
летлерини – Гозаны, Хараны, Ресе-
пи ве Теласарда болан Эден халкы-
ны өз худайлары ата-бабаларымың
элинден халас этдими? 13Хамат, Ар-
пат ве Сепарвайым галаларының ша-
лары, Хенаның ве Ывахың шалары
нириде?»

Хизкияның дилеги

14Хизкия хаты чапарларың элинден
алып окады. Онсоң ол Реббиң өйүне
барып, хаты Реббиң өңүнде ачып гой-
ды. 15Хизкия Реббиң хузурында ди-
лег эдип, шейле дийди: 16«Эй, керуп-
ларың үстүнде тагт гуран Ысрайыл
Худайы Реб! Бүтин дүнйәниң паты-
шалыкларының Худайы Сенсиң, Сен
еке-тәксиң. Ери-гөги ярадан-да Сен-
сиң. 17Я Реб, гулак ас-да, эшит, я Реб,
гөзлериңи ач-да гөр. Санхерибиң ди-
ри Худайы масгаралап айдан сөзле-
рини эшит. 18Я Реб, хакыкатданам,
Ашур патышалары әхли миллетле-
ри ве оларың юртларыны вейран эт-
дилер. 19Шол миллетлериң худайла-
рыны ода атып якдылар, олар худай-
лар дәлди. Олар адамларың агачдан
ве дашдан ясан бутларыды. 20Инди,
эй, Худайымыз Реб, бизи Ашур па-
тышасының элинден халас эт. Я Реб,
гой, бүтин дүнйәниң әхли патыша-
лыклары Сениң еке-тәк Худайдыгы-
ңы билсинлер».

Ишая Ашур патышасы барада пыгамберлик эдйәр

21Онсоң Амозың оглы Ишая пы-
гамбер шейле сөзлер билен Хизкия-
ның янына адам иберди: «Ысрайыл
Худайы Реб шейле дийййәр: „Ашур

патышасы Санхерип барада дилег
эдендигиң үчин,
22 Реббиң ол барада айдан сөзлери
шудур:
Сион бой гызы
йигренч билен сени кемсидйәр,
Иерусалим гызы [a]
сениң үстүнден гүлйәр.

23 Сен кими масгаралап, киме дил
етирдиң?
Кимиң гаршысына сесиңе бат
берип,
киме улумсылык билен габак
галдырдың?
Ысрайылың Мукаддесине!
24 Хызматкәрлериң үсти билен
Таңрыны масгаралап,
шейле дийдиң:
‘Биртопар сөвеш арабаларым
билен
дагларың үстүне чыкдым,
Ливаның жүммүшине бардым,
онуң иң узын кедр агачларыны,
гөзел серви агачларыны
чапдым.
Мен онуң иң бейик депесине,
гүр жеңңелине барып етдим.
25 Мен гуюлар газып,
сувуны ичдим.
Мүсүриң әхли деряларыны,
өз дабаным билен гуратдым’.

26 Эшитмедиңми нәме сен
озалдан шу нетиҗә
гелениими?
Гадымдан бәри муны йүрегиме
дүвүп йөрдүм,
инди шу гүн оны амала
ашырярын,
сен галалары вейран эдерсиң,
харабачылыга өврерсиң.
27 Бу галаларың илаты эҗизди,
алҗырап ховсала дүшдүлер.
Олар мейдан өсүмликлериниң,
мымык гөк майсалыкларың,
тамың үстүндәки отларың,
өсмәнкә гурап ёк болшы дек
болдулар.

28 Эмма сениң отуруп-туршуңы,
гирип-чыкышыңы,
Маңа гаршы дызайшыңы
билйәрин.
29 Мениң гаршыма дызанлыгың,
гопбамсылыгың
гулагыма гелип етендиги үчин,
бурунлыгымы бурнуңа,
агыззырыгымы-да агзыңа
дакып,
сени гелен ёлуң билен
ызыңа уградарын Мен“».

30 Ишая Хизкия шейле дийди: «Се-
ниң үчин аламат шудур: „Шу йыл ве
гелҗек йыл сиз өзи битен זады иерси-
ңиз, үчүнҗи йыл болса өзүңиз экип,
хасылыны оруп алың ве үзүм багла-
рыны отурдың-да, шоларың мивеле-
рини ийиң. 31 Яхуда несиллериниң гу-
тулып аман галанлары ене-де ашак-
да көк уруп, ёкарда миве берерлер.
32 Аман галанлар Иерусалимден, ха-
лас боланлар Сион дагындан чыкып
гелерлер. Бу Хөкмүрован Реббиң ых-
ласы билен амала ашар“».
33 Реб Ашур патышасы барада шей-
ле дийййәр: «Ол бу шәхере гирмез, ок
атмаз, бу шәхериң гаршысына гал-
канлы чыкмаз ве шәхериң диварына

[a] **37:22** ***Сион бой гызы… Иерусалим гызы*** – бу Иерусалим халкы диймекдир. Сөзлүге серет.

яплап япгыды дикмез. [34]Ол гелен ёлы
билен ызына гайдар, бу шәхере гир-
мез. Муны Мен – Реб айдяндырын.
[35]Мен бу шәхери Өзүмиң хем-де гу-
лум Давудың хатырасы үчин горап,
оны халас эдерин».

Санхерибиң өлүми
(2 Патышалар 19:35-37)

[36]Реббиң перишдеси гидип, ашур-
лыларың дүшелгесинде йүз сегсен
бәш мүң адамы өлдүрди. Эртеси даң-
дан туруп гөрселер, ол ери җесетден
долы экен! [37]Ашур патышасы Санхе-
рип дүшелгәни ташлап, өйүне гит-
ди. Ол Ниневә гелип, шол ерде гал-
ды. [38]Санхерип өз худайы Нисрокың
бутханасында оңа сежде эдип дурка,
огуллары Адраммелек билен Саресер
какаларыны гылыч билен өлдүрди-
лер-де, Арарат юрдуна гачып гитди-
лер. Онсоң онуң ерине оглы Эсарха-
дон патыша болды.

38-нҗи бап

Хизкияның хассалыгы
(2 Патышалар 20:1-8)

[1]Шол дөвүрлерде Хизкия кеселләп,
өлүм яссыгында ятырды. Амозың ог-
лы Ишая пыгамбер онуң янына ге-
лип: «Реб шейле дийййәр: „Өйүңдә-
килере весъет эт, чүнки сен өлерсиң,
сен бу кеселден гутулмарсың“» дий-
ди. [2]Онсоң Хизкия йүзүни дивара та-
рап өврүп, Реббе дилег эдип: [3]«Са-
ңа ялбарярын, я Реб, мениң Саңа бү-
тин калбым билен вепалы боланымы
хем-де Сениң назарыңда догры иш-
лери эденими ятла» дийди. Хизкия
соҗап-соҗап аглады.
[4]Шондан соң Ишая пыгамбере Реб-
биң шу сөзи аян болды: [5]«Гит-де,
Хизкия шейле дий: „Атаң Давудың
Худайы Реб: ‘Сениң дилегиңи эшит-
дим, гөзяшларыңы гөрдүм. Мен се-
ниң өмрүңи он бәш йыл узалдарын.
[6]Мен сени ве бу шәхери Ашур паты-
шасының элинден халас эдерин. Мен
Иерусалими горарын’ дийййәр дий“».
[7]Реб берен вадасыны ерине етирер.
Ребден саңа аламат шудур: [8]«Ине,
Мен Ахазың басганчагына дүшен
көлегәни он әдим ыза сүйшүрерин».
Шейдип, Гүн дүшмели еринден он
әдим ыза чекилди. [9]Яхуда патыша-
сы Хизкия кеселинден гутуландан
соң шулары язды:

[10]«„Өмрүмиң иң ягшы чагында,
мен гитмели;
өлүлер дүнйәсиниң
дервезелеринден гирип,
галан йылларымдан махрум
эдилдим“ дийдим.
[11]„Дирилер юрдунда Ребби
гөрмерин.
Бу дүнйәде яшаянлар кимин
ынсана гөзүм дүшмез мундан
артык“ дийдим.
[12]Өйүм чопаның чадыры кимин
согрулып, элимден алынды.
Өмрүми докмачы кимин кесдим,
Реб мени эришден кесди;
бир гүнүң ичинде соңума
чыкдың.
[13]Эртире ченли сабырсызлык
билен гарашдым;
ол арслан кимин бар
сүңклерими дөвди;
бир гүнүң ичинде соңума
чыкдың.
[14]Гарлавач, дурна кимин
гыгырдым,
гумры кимин иңледим,
гөзлерим гөге бакмакдан
ядады.

Я Реб, мен зулум ичинде,
дадыма етиш!
15 Нәме диейин?
Мениң билен геплешен,
муны эден Ребдир,
калбымың хасратлыдыгы
зерарлы
өмүрбойы песпәл гезерин.
16 Я Реб, ынсанлары яшадян
Сенсиң,
мени-де Сен яшадярсың,
мени сагалт, мени яшат!
17 Чекен эҗирим-эзъетим
өз хайрыма болды;
мени сөендигиң үчин
җанымы хеләкчилик
чукурындан сакладың,
әхли гүнәлерими аркаңа атдың.
18 Өлүлер дүнйәси Саңа
шүкүрлер айтмаз,
өлүм Саңа өвгүлер айтмаз,
Сениң вепалылыгыңа
умыт баглап билмезлер
габра инйәнлер.
19 Бу гүн мениң эдишим ялы,
дирилер, диңе дирилер
Саңа шүкүр эдйәрлер,
аталар перзентлерине
Сениң вепалылыгыңы
билдирйәрлер.
20 Реб мени халас эдер,
бүтин өмрүмиз бойы Реббиң
өйүнде
киришли саз гураллары билен
нагмалар айдарыс».

21 Ишая пыгамбер Хизкияның хыз-
маткәрлерине: «Енҗилен инҗир ге-
тириң-де, оны патышаның чыбаны-
ның үстүне япың. Шондан соң ол
сагалар» дийипди. 22 Хизкия Ишая
пыгамберден: «Үчүнҗи гүни мениң
Реббиң өйүне барҗакдыгыма нәме
аламат болар?» дийип сорапды.

39-нҗы бап

Бабылдан гелен чапарлар
(2 Патышалар 20:12-19)

1 Шол дөврүде Бабыл патышасы Ба-
ладаның оглы Меродакбаладан Хиз-
кия патышаның кеселләндигини ве
сагаландыгыны эшидип, оңа векил-
леринден хатлар билен пешгеш ёл-
лады. 2 Хизкия Бабыл патышасының
векиллерини шатлык билен кабул
этди; олара хазынасындакы күмшү-
ни, алтыныны, хошбой ыслы затла-
рыны, гымматбаха ягларыны, яраг
горханасыны хем-де аммарларында-
кы затлары гөркезди. Ол көшгүндә-
ки ве бүтин патышалыгындакы зат-
ларың барыны векиллере гөркезди.
3 Онсоң Ишая пыгамбер Хизкия па-
тышаның янына гелип, ондан: «Бу
адамлар саңа нәме дийдилер? Олар
сениң яныңа ниреден гелдилер?» ди-
йип сорады. Хизкия хем: «Олар узак
юрт Бабылдан гелдилер» дийип җогап
берди. 4 Ишая: «Олар сениң көшгүң-
де нәмелер гөрдүлер?» дийип, Хиз-
киядан сорады. Хизкия: «Олар ме-
ниң көшгүмдәки затларың әхлиси-
ни гөрдүлер. Аммарларымда олара
гөркезилмедик задым галмады» ди-
йип җогап берди.

5 Онсоң Ишая пыгамбер Хизкия шей-
ле дийди: «Хөкмүрован Реббиң сөзүни
эшит: 6 „Бир гүн сениң көшгүңдәки зат-
ларың хеммеси ве ата-бабаларыңың тә
шу гүне ченли йыгнан затларының ба-
ры Бабыла әкидилер, екеҗе зат хем гал-
дырылмаз. 7 Сениң өз багрыңдан өнен
огулларың Бабыла сүргүн эдилип, шол
ерде патышаның көшгүнде агталар бо-
ларлар“». 8 Онсоң Хизкия Ишая пыгам-
бере: «Реббиң сениң үстүң билен ай-

дан сөзи ягшы сөздүр» дийди. Хизкия: «Мениң дөврүмде асудалык ве ховпсузлык болар» дийип пикир эдйәрди.

40-нҗы бап

Худайың халкы көшешдирилйәр

[1] Худайыңыз: «Теселли бериң,
халкыма теселли бериң»
дийййәр.
[2] Иерусалиме мылайым сөзлери
айдың:
сөвеш мөхлетиниң
гутарандыгыны,
языкларының гечилендигини,
гүнәлериниң җезасыны
Реббиң элинден
ики эссе эдип
аландыкларыны ыглан
эдиң.
[3] Бир сес гыгыряр:
«Сәхрада Реббе ёл тайынлаң,
чөлде Худайымыз үчин ёда
дүзләң.
[4] Әхли дерелер бейгелдилер,
әхли даглар ве депелер
песелдилер,
аңңат ерлер текизленер,
бейикли-песли ерлер дүзлүге
өврүлер.
[5] Шонда Реббиң шөхраты аян
болар,
әхли ынсанлар оны бирликде
гөрерлер,
муны айдян Ребдир».

[6] «Җар эт!» дийййәр бир сес.
Мен: «Нәмәни җар этмели?»
дийдим.
Әхли ынсанлар отлук
киминдир,
оларың гөзеллиги мейдан
гүли киминдир.
[7] Реб демини үфләнде,
от гураяр, гүл соляр.
Хакыкатдан хем, халк
отлукдыр.
[8] От гураяр, гүл соляр,
эмма Худайымызың сөзи
эбеди галяр.
[9] Эй, Сион, хош хабар,
бейик дага чык!
Эй, Иерусалим, хош хабар,
сесиңи батлы гаталт!
Сесиңи батландыр, горкма;
Яхуда шәхерлерине:
«Ине, Худайыңыз!» дийиң.
[10] Ине, Хөкмүрован Реб гүйҗи
билен гелйәр,
Ол гудрат билен хөкүм
сүрйәр,
байрагы янындадыр,
лайык хакы өңүндедир.
[11] Ол сүрүсини чопан кимин
бакяр,
гузулары Өз элине аляр,
олары гөтерип, багрына басяр,
эне гоюнлара ёл гөркезйәр.

Реббе тай ёк

[12] Сувлары гошавуҗы билен,
гөклери гаршы билен өлчән
ким?
Ериң тозуны өлчеге салан,
Байырлары терезиде,
даглары гапанда чекен ким?
[13] Реббиң Рухуна ким акыл
етирди?
Ким Оңа маслахат берип
билди?
[14] Акыл үчин Ол кимден
маслахат сорады?
Адалат ёлуны Оңа өвреден
ким?
Оңа билим берип,
пайхас ёлуны гөркезен ким?

15 Ине, миллетлер ягыш дамҗасы
кимин,
терезилердәки тоз кимин
сайыляр,
Ол адалары тоз дейин
әкидйәр.
16 Ливан җеңңелиниң одуны
етерлик болмаз,
маллары якма гурбанлыга
азлык эдйәр.
17 Әхли миллетлер Онуң өңүнде
хич затдыр,
олары хич зат хасаплап,
бошлукдан-да пес сайяр.
18 Онда Худайы киме
меңзедйәрсиңиз?
Хайсы меңзетмәни
уланярсыңыз Онуң үчин?
19 Бутумы? Оны бир хүнәрмент
гуйяр,
зергәр оны алтына гаплаяр,
онуң үчин күмүш зынҗыр
ясаяр.
20 Бейле гурбанлыга гурбы
чатмаян киши,
бир чүйремез агаҗы сайлаяр.
Мәкәм отурдылан бут ясатҗак
болуп,
өкде уссаның гөзлегине
чыкяр.
21 Билмейәрмисиңиз?
Эшитмедиңизми?
Сизе башдан айдылмадымы?
Дүнйә ярадыланы бәри
дүшүнмедиңизми?
22 Земин гүммезинде отуран
Олдур,
ерде яшаянлар чекиртгелер
киминдир,
гөклери перде кимин герип,
яшамак үчин чадыр кимин
язян Олдур.
23 Шазадалары хич эдйән,
дүнйәниң хөкүмдарларыны
пуҗа чыкарян Олдур.
24 Олар экилип, сепилип,
балдаклары ере зордан көк
уран дессине,
Реб демини үфлейәр, олар
гураярлар,
харасат олары саман дек
совуряр.

25 «Мени киме меңзедерсиңиз?
Ким Маңа тай гелер?»
Муны Мукаддес Болан
дийййәр.
26 Гөзлериңизи гөге тарап
галдырың,
Булары ярадан ким?
Реб гөкдәки гошунлары
екеме-еке чыкаряр,
атларыны тутуп, чагыряр,
Онуң зор гүйҗүне,
бейик гудратына гөрә
оларың хич бири кемлик
этмейәр.
27 Нәме үчин, эй, Якуп, эй,
Ысрайыл:
«Ёлум Реббе аян дәлдир,
Худайым хакыма дыкгат
бермеди» дийййәрсиңиз?
28 Билмейәрсиңизми?
Эшитмедиңизми?
Реб – эбеди Худай,
ериң әхли күнҗегиниң
Ярадыҗысы.
Ол эҗизлейән я-да ядаян
дәлдир,
Онуң дүшүнҗесине акыл
етмез.
29 Ол эҗизлери кувватландыряр,
меҗалсызларың гүйҗүни
артдыряр,
30 Хатда яшлар-да ысгындан
гачып, ядаярлар,

яш йигитлер-де бүдрәп,
йыкылярлар.
31 Эмма Реббе умыт баглаянлар
тәзеден гүйч топларлар,
бүргүтлер дек ганат яйып
беленде галарлар,
йүврерлер, йөне ядамазлар,
йөрәрлер, йөне ысгындан
гачмазлар.

41-нҗи бап

Реб Ысрайыла медет берйәр

1 «Эй, адалар, Мениң хузурымда
дымың,
халклар тәзеден гүйч
топласынлар,
олар якына гелип, геплесинлер;
хөкүм үчин биле топланалың.
2 Гүндогардан догры адамы аяга
галдыран ким?
Оны хызматына чагыран ким?
Миллетлери онуң элине берйәр,
патышалары аяк астында
эзйәр,
олары гылыҗы билен тозана,
соврулан самана өврүйәр яйы
билен.
3 Ковалаяр олары,
саг-аман гечйәр
аяк басмадык ёдасындан.
4 Башдан несиллери чагырып,
булары эден, тамамлан ким?
Мен – Реб олар билен
илкибашдан болдум,
ахырда хем олар билен
болҗак Мендирин.
5 Адалар муны гөрүп, горкярлар,
ериң аңры учлары
титрешйәрлер,
олар якынлашып гелйәрлер.
6 Херси бейлекисине көмек
эдйәр,
бири-бирине: „Батыр бол!“
дийййәр.
7 Хүнәрмент зергәри,
чекич билен текизлейән
сандала уряны рухландыряр.
Кебширлейиш хакда: „Бу
говы болды“ дийййәр;
гозганмаз ялы чүй билен
беркидйәр.
8 Эмма сени, эй, бендәм Ысрайыл,
Өз сайланым Якуп,
достум Ыбрайымың
несиллери,
9 ериң аңры уҗундан топладым,
узак ерлерден чагырып:
„Сиз Мениң бендәмсиңиз,
Мен сизи сайладым, терк
этмедим“ дийдим.
10 Горкмаң, сизиң билендирин
Мен,
хедер этмәң,
Худайыңыздырын Мен,
сизе гүйч берерин, ярдам
эдерин,
садык саг голум билен сөйгет
берерин.
11 Сизе гаршы газапланянларың
әхлиси
утандырылар, иле рысва
эдилер.
Хич зат дек ёгалып гидерлер
сизе гаршы чыкянлар.
12 Душманларыңызы
тапып билмерсиңиз
агтарарсыңыз-да,
хич затча болман ёгалып
гидерлер
сизе гаршы чыкянлар.
13 Худайыңыз Мен – Реб
саг элиңизден тутарын,
сизе: „Горкмаң, ярдам эдерин“
дийййән Мендирин.
14 Эй, ер гурчугы Якуп,

эй, Ысрайыл адамлары,
горкмаң!
Сизе көмек эдерин.
Муны Мен – Реб,
Ысрайылың Мукаддеси,
Пенакәриңиз айдяндыр.
15 Ине, Мен сизи йити, тәзе, дишли
дөвек гуралы этдим;
сиз даглары дөверсиңиз,
оврадарсыңыз,
байырлары саман чөпи кимин
эдерсиңиз.
16 Сиз олары соврарсыңыз,
шемал олары учурып әкидер,
харасат олары пытрадар.
Онсоң сиз Ребде
шатланарсыңыз,
Ысрайылың Мукаддесинде
шөхратланарсыңыз.
17 Гарыплар, мәтәчлер сув
агтарярлар,
йөне сув ёк;
тешнеликден кепейәр агызлары,
Мен – Реб олара җогап
берерин,
Ысрайыл Худайы Мен олары
терк этмерин.
18 Мен ачык депелерден дерялар,
дерелериң ортасындан
булаклар акдырарын;
чөли көле, гуры ери
сувлы чешмелере өврерин.
19 Чөлде кедр, акация, мирт,
зейтун агачларыны отурдарын,
сервини, чынары, арчаны
сәхрада биле дикерин.
20 Онсоң хеммелер
муны Реббиң элиниң
эдендигини,
Ысрайылың Мукаддесиниң
ярадандыгыны
гөрерлер, билерлер,
акыл етирерлер, дүшүнерлер».

Бутлар бидерекдир

21 Реб: «Даваңызы айдың» дийййәр,
Якубың Патышасы:
«Субутнамаңызы гетириң»
дийййәр.
22 «Бутларыңызы гетириң,
гой, олар нәме болҗагыны
айтсынлар,
ойланып, соңуны билеримиз ялы
гечмишде боланлары аян
этсинлер,
я-да болҗак затлары бизе
хабар берсинлер.
23 Сизиң худайлардыгыңызы
билеримиз ялы,
бизе мундан соң болҗак
затлары билдириң;
горкуп, хедер эдеримиз ялы,
я ягшылык, я-да яманлык
эдиң.
24 Эмма сиз хич затсыңыз,
ишлериңиз-де бидерек;
сизи сайлан йигренҗидир.
25 Мен демиргазыкдан бирини
өҗүкдирдим,
ол гелйәр,
гүндогардан адымы тутуп
чагырян бири.
Ол күйзегәриң тойны
депелейши кимин
хөкүмдарлары палчык кимин
депеләр.
26 Биз билер ялы, ким муны
башлангычдан ыглан этди?
„Ол мамла“ диеримиз ялы,
ким өңүнден хабар берди?
Хич ким хабар бермеди, хич
ким җар этмеди,
хич ким сөзлериңизи
эшитмеди.
27 Илки Сиона: „Ине, олар!“
дийип аян этдим,

Иерусалиме хабарчы
ёлладым.
28 Серетдим, йөне хич ким ёк,
араларында маслахатчы ёк,
сорагыма җогап берҗек ёк.
29 Ине, оларың хеммеси галп,
ишлери хич затдыр,
бутлары бош елдир».

42-нҗи бап

Реббиң бендеси

1 Ине, Мениң голдаян бендәм,
гөвнүхош болуп сайланым;
Рухумы оңа бердим,
ол миллетлере адалат гетирер.
2 Ол гыгырмаз, сесини гаталтмаз,
сеси көчелерде асла яңланмаз.
3 Енҗилен гамшы дөвмез,
түтейән пелтәни сөндүрмез,
садыклык билен адалат
гетирер.
4 Эҗизлемез, рухдан дүшмез ол,
ер йүзүнде адалаты
беркидйәнчә,
адалар онуң канунына
гарашарлар.
5 Гөклери ярадып, олары герен,
ери ве ондакылары яян,
ондакы ынсанлара дем берен,
онда гезйәнлере җан берен
Худай
шейле дийййәр:
6 «Мен – Реб сени догрулык
билен чагырдым,
элиңден тутуп, горарын сени,
халка әхт хөкмүнде берерин
сени,
Сени миллетлере нур эдерин.
7 Көр гөзлери ачмак,
туссаглары туссаглыкдан,
зулматда отуранлары
зындандан
азат этмек үчин сени халка әхт,
миллетлере нур эдерин.
8 Мен Ребдирин. Бу Мениң
адымдыр;
шөхратымы башга хич кесе,
өвгүлерими бутлара бермерин.
9 Ине, өңки затлар амала ашды,
Мен тәзе затлары ыглан
эдйәрин;
йүзе чыкмаздан өң
олары сизе аян эдйәрин».

Реббе өвги айдымы

10 Эй, деңиз сыяхатчылары,
деңзиң ичиндәкилер,
адалар ве онда яшаянлар,
Реббе тәзе айдым айдың,
ериң аңры уҗундан өвгүлер
айдың!
11 Чөл ве онуң шәхерлери,
кедарлыларың яшаян обалары
сесини гаталтсын!
Селаның илаты шатлыкдан
айдым айтсын,
дагларың башындан
гыгырышсынлар!
12 Олар Ребби шөхратландырып,
адаларда Оңа өвгүлер
айтсынлар.
13 Реб пәлван дек өңе гидйәр,
уршуҗы кимин газабыны
артдыряр,
гыгырып, сөвеш награсыны
чекйәр,
душманларындан
үстүндигини гөркезйәр.

Реб өз халкыны халас эдйәр

14 Мен узак вагтлап дымдым,
үмсүм болуп, Өзүми сакладым;
инди догурян аял дек
чыгырарын,
сожап дем аларын.

15 Даглары, байырлары вейран
эдерин,
әхли өсүмликлерини
гурадарын,
дерялары адалара өврерин,
ховданлары гурадарын.
16 Көрлери билмейән ёлларындан
әкидерин,
идерин таныш болмадык
ёдаларындан,
өңлеринде гараңкылыгы
ягтылыга,
чаркандаклы ерлери текиз ере
өврерин.
Мендирин булары этҗек,
олары терк этмерин.
17 Ойма бутлара бил баглап,
гуйма бутлара:
«Худайларымыз сизсиңиз»
дийййәнлер ызларына улы
утанч билен дөндерилер.

Көр ве кер Ысрайыл

18 Эй, керлер эшидиң!
Эй, көрлер, середиң, гөрүң!
19 Бендәмден башга ким көр?
Ким ёллан хабарчым дек кер?
Ким Маңа багыш эдилен дек
көр?
Я Реббиң бендеси кимин көр?
20 Ол көп затлары гөрйәр,
эмма үнс бермейәр,
гулаклары ачык, йөне
эшитмейәр.

21 Өз догрулыгы зерарлы
кануныны бейгелтмек,
шөхратландырмак
Реббе ярады.
22 Эмма бу даган, таланан халкдыр.
Әхлиси говакларда дузага
дүшен,
Туссагханаларда гизленен;
олар олҗа болдулар, халас
эдйән ёк.
Таландылар, «Ызына гайтар!»
дийййән ёк.
23 Араңызда муңа гулак гойҗак,
гелҗекде үнсли диңлеҗек
бармы?
24 Якубы талаңчылара,
Ысрайылы гаракчылара
берен ким?
Бу гаршысына гүнә эден
Реббимиз дәлмиди?
Олар Онуң ёлундан йөремек
ислемедилер,
Онуң канунына гулак
асмадылар.
25 Мунуң үчин Ол ловлаян
газабыны,
залым уршы үстлеринден
индерди;
олары хемме тарапдан отлады,
эмма олар шонда-да
дүшүнмедилер,
олары якды, йөне үнс
бермедилер.

43-нҗи бап

Ысрайылың Халасгәри

1 Эмма инди, эй, Якуп, сени
ярадан,
эй, Ысрайыл, сени дөреден
Реб шейле дийййәр:
«Горкма, чүнки Мен сени азат
этдим,
адыңы тутуп чагырдым, сен
Мениңкисиң.
2 Сениң билен боларын
сувлардан гечениңде,
дерялардан гечениңде, сени
гарк этмез олар,
одуң ичинден йөрәниңде
янмарсың,

ялын якмаз сени.
3 Мен сениң Худайың Реб,
Ысрайылың Мукаддеси,
сениң Халасгәриң.
Мен саңа төлег хөкмүнде
Мүсүри,
сениң ериңе Эфиопияны,
Себаны бердим.
4 Назарымда эзиз, гадырлы
болуп,
сени сөййәндигим үчин,
сениң өвезиңе адамлар,
халклар берерин җаныңың
дерегине.
5 Горкма, Мен сениң
билендирин;
перзентлериңи гүндогардан,
сени гүнбатардан гетирерин.
6 Демиргазыга: „Олары бер“,
гүнорта: „Олары саклама“
диерин;
огулларымы узакдан,
гызларымы ериң четлеринден,
7 Маңа дегишли болан хер кеси,
Өз шөхратым үчин
ярраданымы,
шекил берип дөреденими
гетир.

8 Гөзли көрлери,
гулаклы керлери өңе чыкар.
9 Әхли миллетлер бир ере
йыгнансын,
халклар топлансын,
оларың арасында ким муны
ыглан этди?
Хайсысы болуп геченлери
өңден билдирди?
Гүвәлерини гетирип, өзлерини
акласынлар,
башгалар эшидип: „Бу догры“
дийсинлер.
10 Сиз Мениң шаядымсыңыз,
муны Мен – Реб айдяндырын.
Өз сайлан бенделеримсиңиз,
Сиз Мени билип, Маңа ынам
эдиң,
Мениң Шолдугыма дүшүниң,
Менден өң хич худай болан
дәлдир,
Менден соң-да хиҗиси
болмаз.
11 Мен, диңе Мен Ребдирин,
Менден башга Халасгәр
ёкдур.
12 Мен ыглан этдим, халас этдим,
аян этдим,
араңызда башга худай ёк;
сиз Мениң шаятларым.
Муны Мен – Реб айдяндырын.
13 Овалдан бәри Мен Олдурын.
Элимден халас эдип билҗек
ёкдур.
Мениң эденими ятырып
билҗек бармы?»
14 Пенакәриңиз, Ысрайылың
Мукаддеси
Реб шейле диййәр:
«Сизиң хатыраңыза Бабыла
лешгер ёллап,
әхли бабыллылары гачгаклар
хөкмүнде
буйсанян гәмилеринде
гетирерин.
15 Сизиң Мукаддесиңиз,
Ысрайылы Ярадан,
Патышаңыз Реб Мендирин».
16-17 Деңизден ёл,
чуң сувлардан ёда ачяр Реб,
сөвеш арабалары, атлары,
гошунлары сөвешиҗилери
билен чыкаряр Ол;
олар йыкылып, галып
билмейәрлер,
өчүрилйәрлер, пелтелер дек
сөндүрилйәрлер.

Булары эдйән Реб шейле диййәр:
18 «Ятламаң өтен затлары,
көне затлара үнс бермәң.
19 Ине, Мен бир тәзе зат эдйәрин,
ол хәзир башлаяр,
гөрмейәрмисиңиз?
Мен чөлде ёл,
сәхрада дерялар эмеле
гетирерин.
20 Ябаны хайванлар,
шагаллардыр дүегушлар
Мени хорматларлар.
Мен Өз сайлан халкымы
гандырмак үчин чөлде сувлар,
сәхрада дерялар билен үпҗүн
этдим.
21 Маңа алкыш айтсынлар дийип,
Өзүм үчин яратдым бу халкы.
22 Эмма сен, эй, Якуп,
чагырмадың Мени,
эй, Ысрайыл, Менден ирдиң
сен!
23 Гоюнларыңызы гетирмедиңиз
Маңа
якма гурбанлык үчин,
гурбанлыкларыңыз билен
Мени сыламадыңыз.
Садакалары сизе агыр йүк
этмедим,
якымлы ыслы түтетги билен
ирризмедим.
24 Хошбой ыслы гамыш сатын
алмадыңыз Маңа,
гурбанлыкларыңызың
ягындан доюрмадыңыз,
гүнәлериңиз билен Маңа йүк
болдуңыз гайтам,
этмишлериңиз билен Мени
ириздиңиз.
25 Өз хатырам үчин
языкларыңызы өчүрйән
Мендирин,
Мен гүнәлериңизи ятламарын.
26 Маңа ятлат!
Гел, билеликде давалашалың,
акланар ялы
делиллериңи айт.
27 Илкинҗи атаңыз гүнә этди,
төвеллачыларыңыз гаршыма
чыкдылар.
28 Мунуң үчин биабрай этдим
ыбадатхананың руханыларыны,
Якубы долы вейранчылыга,
Ысрайылы рысвалыга хөкүм
этдим».

44-нҗи бап

Ысрайыллар Худайың сайлан халкыдыр

1 «Эмма инди, эй, бендәм Якуп,
сайлан Ысрайылым, гулак
гой!
2 Сени ярадан, ятгыда сизе
шекил берен
Мен Реб геплейәрин.
Горкма, эй, бендәм Якуп,
ягны сайланым Ешурун!
3 Мен сувсуз топрага сувлар
дөкерин,
гуры ерлере чешмелер
акдырарын;
несиллериңиң үстүне Рухумы,
перзентлериңиң үстүне
берекедими дөкерин.
4 Олар гөк яйладакы отлар
кимин,
акар сувлар якасындакы
сөвүтлер кимин бой аларлар.
5 Бири: „Мен Реббиңки“ диер,
бейлекиси өз адына Якуп
дакар,
ене бири: „Реббиңки“ дийип
язар элине,
өзүни Ысрайыл дийип
атландырар».

6 Ысрайылың Патышасы ве
Пенакәри Реб,
Хөкмүрован Реб шейле
диййәр:
«Мен илкинҗи ве
ахыркыдырын,
Менден башга худай ёкдур.
7 Маңа меңзейән бармы? Ол аян
этсин,
гадымы халкы беркарар
эделим бәри
болуп геченлери айдып берсин
ол;
гелҗек затлары ыглан этсин,
инди болҗак затлары хабар
берсин.
8 Горкмаң, эйменмәң,
Саңа овалдан айтмадыммы,
билдирмедимми нәме?
Сиз Мениң шаятларым!
Худай бармы Менден башга?
Башга Гая ёкдур,
хич бирини билмейәрин».

Бутпаразлыга гаршы пыгамберлик

9 Бут ясаянларың бары
бидерекдир,
олара яраян затлар
пейдасыздыр,
оларың шаятлары не гөрйәр, не-
де зат билйәр.
Утанҗа галдырылар олар.
10 Дерде яравсыз худайы,
я гуйма буты ким ясаяр?
11 Ине, онуң әхли ёлдашлары
утандырылар,
хүнәрментлериң өзлери
адамлардыр.
Әхлиси йыгнанышып, әхлиси
биле дурсунлар;
довла дүшер олар, утанҗа
галар.
12 Демирчи гуралыны алып,
онуң билен көзде ишлейәр;
ол бута чекич билен шекил
берйәр,
гүйчли голы билен онуң
үстүнде ишлейәр.
Ол аҗыгып, гүйчден гачяр;
сувсузлыкдан меҗалсыз
боляр.
13 Агач уссасы йүп билен өлчейәр,
галам билен беллик эдйәр,
төрпи билен шекил берйәр,
исгене билен беллейәр.
Бутханада гоймак үчин
буты адам шекилли ясаяр,
ынсан гөзеллигине гөрә ясаяр.
14 Ол кедр агачларыны кесйәр,
серви ве дуб агачларыны аляр.
Токайың агачларындан бирини
сайлаяр,
дагдан агаҗыны отурдяр,
ягыш оны өсдүрйәр.
15 Агач ынсана одун боляр,
ол гетирен одуны билен хем
йылыняр,
одуны якып, чөрек биширйәр.
Шейле хем өзүне бир таңры
ясап,
ыбадат эдйәр оңа,
бут ясап, сежде эдйәр оңа.
16 Одунларың ярысыны якып,
одуң үстүнде кебап биширйәр,
ондан ийип дойяр.
Ол йылнып, шейле диййәр:
«Ине, йылындым,
алавың ховруны дуйдум!»
17 Галанындан болса бир таңры
ясаяр,
өзүне бут ясап, сежде эдйәр
оңа,
ыбадат эдйәр, дилег эдип,
шейле диййәр:
«Мени халас эт, мениң
таңрымсың сен!»

18 Олар хич зат билмейәрлер,
дүшүнмейәрлер,
чүнки гөрмесинлер дийип
гөзлери,
дүшүнмесинлер дийип
йүреклери багланды.
19 Хич ким ойланып гөрмейәр,
«Одуның ярысыны якдым,
көзүне чөрек биширдим,
этден кебап эдип ийдим,
инди галанындан йигренҗи зат
ясайынмы?
Бир бөлек агаҗа сежде
эдейинми?»
диер ялы акыл-пайхас ёк.
20 Күли хөрек эдинйәрлер
алданан калплары азашдыряр
олары,
җанларыны халас эдип
билмейәрлер,
«Саг элимдәки зат
ялан дәлми?» дийип
билмейәрлер.

Реб – Ярадан ве Халасгәр

21 «Булары ятла, эй, Якуп,
эй, Ысрайыл, сен мениң
бендәмсиң;
сиз мениң бендәмсиңиз, Мен
яратдым сизи,
эй, Ысрайыл, Мен сени
унутмарын.
22 Языкларыңызы булут кимин,
гүнәлериңизи думан кимин
айрарын.
Маңа долан, чүнки Мен сизи
ызыңыза алдым».
23 Айдым айдың, эй, гөклер,
чүнки муны Реб этди;
гыгырышың, эй, ериң
чуңлуклары;
эй, даглар, жеңңел ве ондакы
агачлар
шатлыкдан айдым айдың,
чүнки Якубы Реб азат этди,
Ысрайылда Өзүни
шөхратландырды.

24 Сизе ятгыда шекил берен
Пенакәриңиз
Реб шейле диййәр:
«Әхли зады ярадан,
гөклери еке Өзи яйрадан,
ялңыз Өзи ери язан,
25 галп пыгамберлериң
аламатларыны пуҗа
чыкарян,
палчылары акмак эдйән,
акылдарлара зарба берип,
билйәнлерини самсыклыга
өврүйән,
26 бендесиниң сөзүни тассыклаян,
илчилериниң айданларыны
амала ашырян,
Иерусалиме: „Илатлы боларсың!“,
Яхуда шәхерлерине: „Булар
тәзеден гурлар,
харабаларыңы дикелдерин!“
диййән,
27 чуңлуга: „Гура,
деряларыңы гурадарын“
диййән,
28 Куреше: „Мениң чопанымдыр,
бар максатларымы ол амала
ашырар“,
Иерусалиме: „Тәзеден гурлар“,
ыбадатхана: „Дүйбүң
тутулар“»
диййән Реб Мендирин.

45-нҗи бап

Реб Куреши сайлаяр

1 Реб сечип-сайланына,
саг элинден тутанына,
Куреше шейле диййәр:

«Өңүңде миллетлери баш
эгдирерин,
патышалары гүйҗүнден
махрум эдерин,
гапылары ачарын өңүңде,
дервезелер япылмаз.
2 Мен өңүңден гидип,
даглары текизләрин,
бүрүнч гапылары күл эдерин,
демир килтлерини дөверин.
3 Адыңы тутуп чагыран
Ысрайыл Худайы
Мениң Ребдигими билмегиң
үчин,
гараңкылыгың хазыналарыны,
гизлин ерлердәки
байлыклары саңа берерин.
4 Сен мени танамасаң-да,
бендәм Якубың,
сайланым Ысрайылың
хатырасына
адыңы тутуп чагырып,
хормат гойдум саңа.
5-6 Мен Ребдирин, башгасы ёкдур,
Менден башга Худай ёкдур.
Мени танамасаң-да,
саңа Мен гүйч берерин.
Гүндогардан гүнбатара деңеч
Менден башганың ёкдугыны
билсинлер дийип,
Мен гүйч берерин саңа.
7 Нуры, гараңкылыгы ярадян
Мендирин,
абаданчылыгы, бетбагтчылыгы
гетирйән-де Мендирин;
буларың хеммесини Мен –
Реб эдйәндирин.
8 Эй, гөклер, ёкардан ягдырың,
булутлар догрулык ягдырсын;
ер ачылып, гутулыш мивесини
берсин,
онуң билен бирликде
догрулык битсин;
булары Мен – Реб яратдым».
9 Яраданы билен давалашяның
дат гүнүне!
Ериң күйзе дөвүклериниң
арасындакы
бир күйзе дөвүги!
Тоюн өзүни шекил берйәне:
«Нәме ясаярсың?»
«Ясан задың тутаважы ёк»
диерми я?
10 Атасына: «Нәме үчин дүнйә
индердиң мени?»
Энесине: «Нәме үчин
догурдың мени?»
диййәниң дат гүнүне!
11 Ысрайылың Мукаддеси,
оны ярадан Реб шейле
диййәр:
«Огулларымың гелҗеги хакда
Мени сораг эдйәңизми?
Элимиң иши хакда буйрук
берйәңизми Маңа?
12 Мен ери дөретдим,
онда ынсанлары яратдым;
эллерим гөклери герди,
асман җисимлерине буйрук
бердим.
13 Куреши догрулык билен
оярдым,
бүтин ёлларыны догруларын;
Мениң шәхерими ол дикер,
есирлерими төлегсиз,
пешгешсиз
азат эдер ол».
Муны Хөкмүрован Реб
диййәр.

14 Реб шейле диййәр:
«Мүсүриң байлыгы, Эфиопия
сөвдасы,
узын бойлы сабалылар
саңа гелерлер, сениңки болар.
Гандаллы гуллар яныңа гелип,

сениң ызыңа эерерлер,
саңа тагзым эдип ялбарарлар:
„Худай диңе сениң билендир,
башгасы ёкдур;
Ондан башга худай ёкдур“».
15 Хакыкатдан-да, Өзүни
гизлейән Худай Сенсиң,
эй, Ысрайыл Худайы, эй,
Халасгәр!
16 Әхли бут ясаянлар
утандырылар, рысва
эдилер;
әхлиси биле рысва болар
оларың.
17 Эмма Ысрайылы Реб халас
этди,
Ол бакы халас эдйәр;
асырлар бойы утанҗа
галмарсыңыз,
рысва эдилмерсиңиз.
18 Гөклери ярадан,
Ол Худай,
дүнйәни ярадан, оңа шекил
берен,
оны беркиден,
бош болмасын,
адамлы болсун диен
Реб шейле дийййәр:
«Мен Ребдирин, Менден
башга хич ким ёкдур».
19 Мен гизлинликде,
түмлүк меканында геплемедим,
Якубың неслине:
«Мени чола ерден агтарың»
диймедим.
Мен – Реббиң сөзлейәни
хакыкатдыр,
догрулыкдыр беян эдйәни.

Бутлар Бабылы халас эдип билмейәр

20 Эй, миллетлерден гачып
гутуланлар,
топланың, бир ере топланың,
бирек-биреге якынлашың!
Агач бутлары гөтерип
гезйәнлер,
халас эдип билмейән худайдан
дилег эдйәнлериң билйән
зады ёкдур.
21 Билдириң, даваңызы айдың,
гой, хеммеси үйшүп
маслахатлашсынлар!
Муны овалдан айдан ким?
Гечмишде аян эден ким?
Мен – Реб дәлмидир?
Менден башга худай ёкдур,
Мен адыл Худай ве
Халасгәрдирин,
Менден башга хич ким ёкдур.
22 Эй, ериң дөрт
күнҗегиндәкилер,
Маңа доланың-да, халас
болуң!
Мен Худайдырын, Менден
башгасы ёкдур.
23 Өз барлыгымдан ант ичдим,
агзымдан чыкан сөз догрудыр,
ол бош дәлдир:
«Хер бир дыз өңүмде эпилер,
хер бир дил Менден ант ичер».
24 Олар: «Догрулык хем кувват
ялңыз Ребдедир» диерлер.
Оңа газап билдиренлериң
әхлиси
хузурына гелип, утанарлар.
25 Ысрайылың бүтин несли
Ребде акланар, шөхратланар.

46-нжы бап

Реббиң максатлары

1 Бел худайы дыза чөкйәр,
Небо худайы эгилйәр,
хейкеллери өкүзлере
йүкленйәр;

дашаян затларыңыз агыр йүк
дей,
ядав хайванлара
йүкленилйәр;
2 худайлар эгилйәрлер, дыза
чөкйәрлер,
хейкеллерини халас эдип
билмән,
өзлери сүргүн эдилйәрлер.

3 Эй, Якубың несли,
Ысрайыл неслиниң аман
галанлары!
Гөвреде галаныңыз бәри этдим
аладаңызы,
догланыңыз бәри элимде
гөтердим.
4 Гарраныңызда-да, Мен
Шолдурын,
сачыңыз агаранда хем сизи
гөтерерин,
сизи Мен яратдым, Өзүм
гөтерерин,
Мен гөтерип, сизи халас
эдерин.
5 Мени киме меңзедйәрсиңиз?
Ким билен
деңешдирйәрсиңиз?
Киме деңейәрсиңиз, Маңа
меңзейән бармы?
6 Алтыны торбадан гуйянлар,
күмши терезиде чекйәнлер
бир зергәри хакына тутярлар,
ол-да олардан бир худай ясаяр;
олар ере йүзин дүшүп, оңа
сежде эдйәрлер.
7 Оны геришлерине алып
гөтерйәрлер,
еринде гойярлар, ол шол ерде
дуряр,
еринден гозганып билмейәр.
Җогап бермейәр оңа перят
эденлеринде,
хич бир беладан гутармаяр.

8 Эй, гүнәкәрлер, унутмаң муны,
мерт болуң, чыкармаң ятдан.
9 Гадымда болан-гечен затлары
ятлаң,
Мен Худайдырын, Менден
башга Худай ёкдур,
Мен Худайдырын, Маңа
меңзейән ёкдур.
10 Овалдан ахыра болҗагы,
хениз болмадыклары аян
эдйәрин.
Мен: «Берҗай болар
максатларым,
бар ислеглерими амал
эдерин» диййәрин.
11 Гүндогардан бир йыртыҗы
гушы,
максадымы берҗай этҗек
бирини
узак юртдан чагырдым.
Булары айдан Мендирин,
ерине-де етирерин;
Мен ниет этдим, амала
ашырарын оны.
12 Эй, гутулышдан узак болан
дикдүшдилер,
гулак гоюң Маңа!
13 Мен халас этмек үчин якын
гелйәрин,
узакда дәлдирин,
узак эглемерин халас эдишими,
Сионы халас эдерин,
Ысрайыла шөхратымы
берерин.

47-нҗи бап

Бабыл шәхериниң сынмагы

1 «Эй, бойы етен Бабыл гызы,
ашак дүш-де, тоза чөк!
Эй, кесетлер гызы,

ерде отур, тагтың ёкдур!
Нәзик, мылайым,
дийилмез инди саңа.
2 Дегирмен дашларыны ал-да, ун үве,
айыр япынжаңы, лыбасыңы чыкар,
дерялардан геч,
балдырларыңы ялаңачла-да.
3 Ялаңачлыгың аян болар,
айбың ачылар.
Өч аларын Мен,
хич кими аямарын».
4 Пенакәримиз Ысрайылың Мукаддесидир,
Хөкмүрован Ребдир ады.

5 «Эй, Бабыл гызы,
үмсүм отур, түмлүге гит!
Саңа „патышалыкларың
меликеси“ дийилмез инди.
6 Халкыма гахарландым,
мирасымы харлап,
сениң элиңе бердим;
сен олара рехим этмедиң;
хатда гожалара-да
агыр боюнтырык атдың.
7 Сен: „Мен эбеди мелике боларын“ дийдиң,
булара үнс бермедиң,
нәме болжагыны ойланмадың».

8 Эй, эшрети сөййән,
ховпсузлыкда яшап, ичинден:
«Диңе мен, менден башга ёк,
дул отурмарын,
перзент йитгисини гөрмерин» дийййән
сен муңа гулак гой инди!
9 Буларың икиси-де бир гүнде,
дуйдансыз башыңа гелер:
перзентлериңден айрыларсың,
дул галарсың.
Гөзбагчылар көпем болса,
жадыгөйлериң болам болса,
буларың бары башыңа гелер.
10 Өз пислигиңе бил багладың;
сен: «Мени хич ким гөрмейәр» дийдиң.
Пайхасың ве билимиң сени азашдырды,
ичиңден: «Диңе мен,
менден башга ёк» дийдиң.
11 Мунуң үчин башыңа бела гелер,
жадыгөйлик билен халас эдип билмерсиң;
башыңа бетбагтчылык инер,
өңүни алып билмерсиң сен онуң;
дуйдансыз үстүңе гелер
осламаян вейранчылыгың.

12 Яшлыгыңдан бәри угрунда жан чекен
жадыгөйлериңдир
гөзбагчыларың билен гал,
белки, олардан пейда гөрерсиң,
белки, олар билен горкузарсың!
13 Маслахатчыларың көплүгинден яңа ядадың.
Гой, мүнечжимлер, хер ай үчин
тәлейнама дүзйәнлер,
өр турсунлар-да,
башыңа гелжек затлардан
сени гутарсынлар инди.

14 Ине, олар сыпал киминдирлер,
от олары яндыряр;
жанларыны ялның гүйжүнден
халас эдип билмейәрлер.
Бу от не чоюнара көз,
не-де алав болар башында отурара.

15 Ине, биле зәхмет чекишенлер,
яшлыгыңдан сениң билен
иш салшанлар нәхили болуп
чыкярлар;
өз ёлуна рованадыр оларың
херси,
халас эден болмаз сени.

48-нҗи бап

Реб Ярадыҗы хем Пенакәрдир

1 Эй, Якубың несли, гулак гой!
Ысрайылың ады билен
атландырылан,
Яхуданың билинден өнен, сиз,
Ребден ант ичйәрсиңиз,
ятлаярсыңыз Ысрайыл
Худайыны,
эмма чын йүрекден,
догрулык билен этмейәрсиңиз
булары.
2 Өзлерини мукаддес шәхерден
дийип,
Ысрайыл Худайына
даянярлар олар;
Онуң ады Хөкмүрован Ребдир.

3 «Гечмишдәкилери овалдан
Мен беян этдим,
Мениң агзымдан чыкды, Мен
олары билдирдим;
дуйдансыз шейле этдим, олар
берҗай болды.
4 Сизиң кесирдигиңизи Мен
билйәндирин.
Еңсе дамарыңыз
демирдендир,
маңлайыңыз мисдендир.
5 Булары сизе овалдан беян этдим.
„Булары эден мениң бутум,
ойма, гуйма хейкеллерим
булары буйрук берди“
диймезиңиз ялы,
берҗай болманкалар, олары
сизе аян этдим.

6 Инди эшиденлериңизиң
әхлисини гөрүң;
олары ыглан этҗек
дәлмисиңиз?
Индиден бейләк сизе тәзе
затлары,
сизиң билмейән, гизлин
затларыңызы айдарын.
7 Булар яңы ярадылды,
гечмишде дәл,
шу гүне деңеч билмедиңиз
булары,
„Булары эййәм билйәрдик“
диердиңиз ёгса.
8 Не эшитдиңиз сиз, не-де
билдиңиз,
овалдан гулагыңыз
ачылманды.
Мен сизиң дөнүклик
этҗекдигиңизи билдим,
догланыңыздан бәри сизе
топалаңчы дийилди.
9 Өз адымың хатырасына
гахарымы ятырярын,
гахарымы саклаярын Өз
хорматымың хатырасына,
ёк эдердим сизи ёгсам.
10 Ине, сени сапладым, йөне
күмүш дек дәл,
азап күресинде сынадым сени.
11 Өз хатырама, Өз мертебәме
муны эдйәрин,
нәме үчин Мениң адым
харлансын?
Башга бермерин Өз
шөхратымы.

Бабылдан чыкың!

12 Эй, Якуп,
эй, чагыраным Ысрайыл,

Мени диңле!
Мен Шолдурын, Илкинҗи-де,
Ахыркы-да Мендирин.
13 Ериң бинядыны гоян Мениң элимдир,
Мениң саг элимдир гөклери яйрадан;
бары бирликде өңүмде дурярлар,
олары чагыранымда».

14 Хеммәңиз топланың, диңләң!
Бутларың хайсысы булары өңден аян этди?
Реб бирини сайлап-сечер,
ол Реббиң Бабыла гаршы максадыны амала ашырар,
онуң голы бабыллылара гаршы болар.
15 «Мен, хава, Мен гепледим,
оны Мен чагырдым, Мен гетирдим,
ол өз ёлунда үстүнлик газанар.
16 Маңа якынлашың-да, муны эшидиң!
Овалдан яшырын геплән дәлдирин Мен,
шондан бәри Мен шол ерде».

Инди Хөкмүрован Реб мени ве Рухуны иберди.
17 Пенакәриңиз, Ысрайылың Мукаддеси
Реб шейле диййәр:
«Пейдалы зады өвредйән сизе,
йөремели ёлуңыздан әкидйән
Худайыңыз Реб Мендирин.
18 Табшырыкларыма гулак асан болсадыңыз,
шонда абаданлыгыңыз деря дей,
догрулыгыңыз деңиз толкунлары дей боларды.
19 Перзентлериңиз чәге дей,
несиллериңиз чәге овнуклары дей боларды;
атлары хузурымдан айрылмаз,
ёк эдилмез».
20 Бабылдан чыкың, кесетлерден гачың,
муны шатлыклы оваз билен аян эдиң, җар эдиң,
аңры четине етсин земиниң;
«Реб бендеси Якубы азат этди!» дийиң.
21 Чөллериң ичи билен әкидиленде-де, сувсаманды олар,
олар үчин гаядан сув акдырды;
Ол гаяны ярды, сув чогуп чыкды ондан.
22 Реб: «Пислере рахатлык ёкдур» диййәр.

49-нҗы бап

Реббиң бендеси

1 Эй, адалар, мени диңләң!
Эй, узакдакы халклар, гулак асың!
Ятгыдакам Реб мени чагырды,
энемиң гөвресиндекәм адымы тутды.
2 Дилими кесгир гылыч кимин этди,
мени элиниң көлегесинде гизледи;
йити ок эдип,
Өз сагдагында яшырды мени.
3 Ол маңа: «Сен Мениң бендәмсиң,
эй, Ысрайыл, Мен сенде шөхратланарын» дийди.
4 Онсоң мен: «Бидерек зәхмет чекдим,

бидерек, бихуда сарп этдим
гүйҗүми;
йөне хакым Реб билендир,
сылагым Худайым билендир».
5 Якуп неслини Өзүне
гайтармагым үчин,
Ысрайылы Онуң өңүне
топламагым үчин,
ятгыдакам маңа шекил берип,
бендесине өврүрди Реб мени.
Мен Реббиң назарында
хормат газандым,
Худайым мениң гүйч-
-гудратым болды.
6 Ол: «Якубың тирелерини
тәзеден дикелтмек үчин,
ысрайылың горалып
саклананларыны ызына
гетирмек үчин
бендәм болмагың етерлик
дәлдир,
сени миллетлере нур эдерин,
сениң үстүң билен
ериң аңры чәгине ченли халас
эдерин» диййәр.
7 Ынсаның кемсидйәнине,
халкың йигренйәнине,
хөкүмдарларың гулуна
Ысрайылың Пенакәри,
онуң Мукаддеси Реб шейле
диййәр:
«Патышалар сени гөрүп, аяга
галарлар,
хөкүмдарлар ики бүкүлип
тагзым эдерлер,
Ысрайылың Мукаддеси, сени
сайлан
Реб садыкдыр».

Реб халкыны ызына гетирер

8 Реб шейле диййәр:
«Мерхемет гөркезҗек дөврүмде
саңа җогап берерин,
көмек эдерин халас этҗек
гүнүмде;
сени горарын,
халка әхт хөкмүнде берерин
сени
сен юрды тәзеден дикелдерсиң,
чоларып галан мүлки
пайларсың.
9 Есирлере: „Чыкың“,
гараңкыдакылара: „Гөрнүң“
диерсиң.
Олар ёл бойларында отларлар,
такыр депелерде өри тапарлар.
10 Аҗыкмазлар, сувсамазлар,
җөвза хем Гүн олары якмаз,
чүнки олара рехим эдениң Өзи
ёл гөркезер,
олары сув чешмелерине
гетирер.
11 Әхли дагларымы ёла өврерин,
шаёлларым беленде
галдырылар.
12 Ине, олар узаклардан,
кәси демиргазыкдан, кәси
гүнбатардан,
хатда Синим юрдундан
гелерлер.
13 Шатлыкдан гыгырың, эй,
гөклер!
Эй, земин, беген!
Айдыма гыгырышың, эй,
даглар!
Реб Өз халкына теселли
берди,
эҗир чекйәнлере рехим эдер.
14 Эмма Сион: „Реб терк этди мени,
Таңрым мени унутды“ дийди.
15 Эмдирйән эне баласыны
унудып билерми?
Өзүнден өнен чага рехим
этмезми?
Хатда эне өз баласыны
унутса-да,

Мен сени унутмарын.
16 Ине, Мен адыңы эллеримиң
аясына яздым,
диварларың гөз өңүмдедир
элмыдам.
17 Огулларың ховлугышып
гелерлер,
сени вейран эденлер чыкып
гидерлер.
18 Гөзлериңи даш-төверeге айла-
да, серет,
оларың хеммеси топланып,
яныңа гелйәрлер.
Барлыгымдан ант ичйәрин,
оларың бары сениң үчин безег
болар,
гелин дек олары дакынарсың.
Муны Мен – Реб
айдяндырын.
19 Ериң вейран эдилип, чоларан
болса-да,
хараба дөнен болса-да юрдуң,
инди юрт халкыңа дарлык эдер,
сени ювудып-ялманлар
сенден узаклашарлар.
20 Агыр йитги астында доглан
чагаларың
ене саңа шейле диерлер:
„Бу ер бизе дарлык эдйәр,
месген тутара бизе ер бер“.
21 Шонда сен ичиңден диерсиң:
„Булары маңа ким догруп
берди?
Чагасыздым, өнелгесиздим,
сүргүн эдилип ковлупдым;
эйсем булары ким улалтды?
Еке-ялңыз галыпдым,
булар нирeден гелип
чыкдылар?“».

22 Хөкмүрован Реб шейле диййәр:
«Ине, миллетлере элим билен
ышарат эдерин,
халклара байдагымы
галдырарын;
олар огулларыңы
гуҗакларында гетирерлер,
гызларыңы геришлериңде
гөтерерлер.
23 Патышалар саңа аталык,
ша аяллары саңа энелик
эдерлер.
Олар саңа тагзым эдип,
аяк тозуңызы яларлар.
Шонда сен Мениң Ребдигими
билерсиң.
Маңа умыт баглаянлар
утанҗа галмаз».

24 Гүйчлиниң элинден олҗасыны
алып болармы?
Залымың[a] есир аланларыны
азат эдип болармы?
25 Эмма Реб шейле диййәр:
«Хава, гүйчлиниң есирлери
ызына алнар,
залымың олҗасы элинден азат
эдилер;
Мен саңа гаршы дурана
гаршы дуруп,
чагаларыңы халас эдерин.
26 Саңа сүтем эдйәнлериң
өзлерини өзүне ийдирерин,
тәзе шерап ичен дей өз
ганларындан серхош
боларлар.
Онсоң әхли ынсанлар Мениң
Ребдигими,
сениң Халасгәриңдигими,
Пенакәриңдигими,
Якубың Гудратлы
Худайыдыгымы билерлер».

---

[a] **49:24** ***Залымың*** – кәбир голязмаларда *догручылың*.

50-нжи бап

1 Реб шейле дийййәр:
«Эҗеңиз талак зерарлы
гитдими?
Эйсем бергидар болуп
сатдыммы сизи?
Ине, сиз өз этмишлериңиз
себәпли сатылдыңыз,
сизиң языкларыңыз зерарлы
эҗеңиз ковулды.
2 Нәме үчин геленимде, хич ким
ёкды?
Нәме үчин чагыранымда, хич
ким җогап бермеди?
Сизи азат этмәге гысгамы
голум?
Я сизи халас этмәге Менде
гүйч ёкмы?
Өз кәйинҗим билен деңзи
гурадярын,
дерялары чөле өвүрйәрин;
балыклар сувсузлыкдан
порсаярлар,
тешнеликден өлйәрлер.
3 Гөклере гара гейдирйәрин,
җулы оларың өртгүси
эдйәрин».

Реббиң гулуның эҗири

4 Меҗалсызлара сөз билен ярдам
эдерим ялы
Хөкмүрован Реб маңа дана
дил берди.
Ол дана адамлар дей диңлесин
дийип,
гулагымы ояряр хер сәхер.
5 Хөкмүрован Реб гулагымы ачды,
мен гаршы чыкмадым,
ыза чекилмедим.
6 Өзүми уряңлара аркамы,
сакгалымы үтйәнлере
яңагымы тутдум;
масгараланмакдан,
түйкүрмеден йүзүми
гизлемедим.
7 Хөкмүрован Реббиң маңа
ярдам берендиги үчин,
мен утанҗа галмадым,
йүзүми чакмакдашы дей этдим,
мен утандырылмаҗагымы
билйәрин.
8 Мени аклаҗак якынымдадыр,
мениң билен давалашҗак
ким?
Гелиң, йүзлешелиң.
Гүнәкәрлейҗим ким мениң?
Гой, яныма гелсин!
9 Маңа ярдам эдйән Хөкмүрован
Ребдир.
Ким мени гүнәли чыкарҗак?
Оларың әхлиси гейим дей көнелер,
олара гүе дегер.

10 Сизиң араңызда Ребден горкуп,
Онуң гулуның сөзүне гулак
асян бармы?
Гараңкылыкда гезйән, ышыгы
болмадык,
Реббиң адына бил баглап,
Худайына даянсын.
11 Эмма от якып,
алавлы оклар гушанан сизиң
хеммәңиз
өз одуңызың ышыгында,
якан алавлы окларыңызың
арасында гезиң!
Мениң элимден башыңыза
гелҗек шудур:
сиз азап ичинде ятарсыңыз.

51-нжи бап

Гелҗеге умыт

1 Реб шейле дийййәр:
«Эй, догрулыгы ызарлаянлар,

эй, Ребби агтарянлар,
Маңа гулак гоюң!
Кесилип алнан гаяңыза,
газылып чыкарылан
чукурыңыза середиң.
2 Атаңыз Ыбрайыма,
өзүңизи догран Сара назар
айлаң;
Ыбрайымы чагыранымда, ол
екеди,
эмма Мен оны ялкадым,
көпелтдим».
3 Реб Сиона,
онуң әхли харабаларына
теселли берер,
онуң чөлүни Эрем дей эдер,
Реббиң багы дей эдер онуң
сәхрасыны;
шатлык ве бегенч,
шүкүр ве айдым сеси
эшидилер ондан.

4 «Мени диңле, эй, халкым,
Маңа гулак гой, эй,
миллетим!
Менден бир канун чыкар;
адалатым халклара нур болар.
5 Азат этмек үчин тиз чыкарын,
Мен халас этмәге ёла дүшдүм,
голларым халклара хөкүм эдер,
адалар Маңа интизардырлар,
гудратыма умыт баглаярлар.
6 Гөзлериңизи гөклере дикиң,
ашага, ере середиң;
гөклер түссе кимин йитип
гидер,
ер йүзи эшик кимин тозар;
онда яшаянлар хем чыбын дек
өлерлер,
эмма Мен ынсанлары бакы
халас эдерин,
олары азат эдерин.
7 Эй, догрулыгы билйәнлер,
канунымы йүрегинде
сакланянлар,
Мени диңләң!
Ынсанларың
язгармаларындан горкмаң,
оларың сөгүнчлеринден хедер
этмәң.
8 Гүе олары эшик кимин иер,
олары йүң кимин иер гүе;
Мен болса сизи элмыдама азат
эдерин,
асырлар бойы сизи халас
эдерин».
9 Оян, эй, Реббиң голы, оян,
гудраты гейин!
Гадым гүнлердәки дек,
овалкы несиллердәки дек оян!
Рахаб аждарханы парчалан,
парран дешен Сен дәлмидиң?
10 Деңзи, улы чуңлугың
сувларыны гурадан,
азат эдиленлер гечсин дийип,
деңзиң чуң ерлерини
ёла өврен Сен дәлмидиң?
11 Реббиң азат эденлери доланарлар,
айдым айдып, Сиона гелерлер,
башларында эбеди шатлык
болар,
бегенч хем шатлык тапарлар
олар,
гам-гусса хем нала ёк болар.

12 «Сизе гөвүнлик берйән
Мендирин,
нәме үчин өлүмли ынсандан,
от кимин солян
адам оглундан горкярсыңыз?
13 Сизи ярадан, гөклери яйрадан,
ериң дүйбүни тутан
Ребби унутдыңыз.
Сизи ёк этмек ниетинде болан
зулумкәриң газабындан узаклы
гүн горкярсыңыз.

Ханы, зулумкәриң газабы
ниреде?
14 Есирлер басым азат эдилер,
өлмез, габра инмез олар,
чөреклери кемлик этмез.
15 Толкунлары увласын дийип,
деңзи чайкаян
Худайыңыз Реб Мендирин».
Онуң ады Хөкмүрован Ребдир.
16 «Сөзлерими агзыңа салдым,
сени элимиң көлегесинде
гизледим;
гөклери беркарар этдим,
ериң дүйбүни тутдум,
Сиона: „Сен Мениң
халкымсың“ дийдим».

Реббиң газап кәсеси

17 Оян, эй, Иерусалим оян, аяга гал!
Реббиң газап кәсесини Онуң
элинден ичдиң,
серхошлык кәсесини
башыңа чекдиң.
18 Өз догран әхли огулларының
ичинде
Иерусалиме ёл гөркезйәни ёк;
экләп-саклан әхли
огулларының арасында
элинден тутуп, оңа голдав
берйәни ёк.
19 Башыңа бу ики бела:
харабачылык ве
вейранчылык,
ачлык ве гылыч гелди.
Ким саңа дуйгудашлык
билдирер?
Саңа нәдип гөвүнлик
берейин?
20 Огулларың тапдан дүшүп,
хер көчәниң башында
ятырлар,
тора дүшен даг кейиги ялы
болуп;
Реббиң газабындан,
Худайың кәйинҗинден
пүрепүр олар.
21 Мунуң үчин, эй, азап чекен,
чакырсыз серхош болан халк,
муны эшит!
22 Таңры Реббиңиз,
Өз халкыны гораян
Худайыңыз шейле дийййәр:
«Ине, Мен серхош эдйән кәсәни
элиңден алдым,
Мениң газап кәсәмден
мундан бейләк ичмерсиң.
23 Бу кәсәни сүтемкәрлериңиң
элине берерин,
Олар саңа:
„Үстүңден гечеримиз ялы, ерде
йүзин ят“ дийди.
Сенем олар гечер ялы
ер кимин, ёл кимин этдиң
аркаңы».

52-нҗи бап

Сионың шатлыгы

1 Оян, эй, Сион, оян! Гудратыңа
беслен!
Эй, Иерусалим, мукаддес
шәхер,
гөзел лыбаса гир!
Сүннетсизлер, харам адамлар
ичери гирмезлер асла.
2 Үстүңдәки тозаны как-да,
гал, эй, Иерусалим, тагтда отур.
Бойнуңдакы зынҗыры үз,
эй, Сион, есир гыз!
3 Реб шейле дийййәр:
«Сиз мугт сатылдыңыз,
ызыңыза пул төленмән
алнарсыңыз».
4 Хөкмүрован Реб шейле дийййәр:
«Халкым месген тутҗак
болуп,

овал Мүсүре гидипди;
соңра ашурлар олара нәхак
сүтем этдилер».
5 Реб: «Инди бу ерде нәмәм бар?»
дийййәр.
«Халкым бидерек ере
әкидилди,
хөкүмдарлары перят эдйәрлер.
Адым узаклы гүн харланяр».
Муны Реб айдяндыр.
6 «Мунуң үчин халкым Мениң
адымы билер;
шонуң үчин геплейәниң
Мендигими
шол гүн билерлер. Ине, бу
Мендирин».

7 Дагдан ашып,
парахатлыгы ыглан эдйән
хабарчының гелши не
гөзелдир!
Ол: «Реб Халасгәрдир» дийип
җар эдип,
Сиона: «Худайың хөкүм
сүрйәр» дийип,
хош хабар гетирйәр.
8 Диңләң! Гаравулларың
сеслерини гаталдяр,
шатланып, биле айдым
айдярлар;
Реббиң Сиона гайдып гелшини
өз гөзлери билен гөрерлер
олар.
9 Эй, Иерусалимиң харабалары,
шатлык билен айдыма
гыгырың!
Реб Өз халкына теселли берди,
Иерусалими азат этди.
10 Әхли миллетлериң гөзлериниң
алнында
Реб мукаддес билегини
чермеди;
ериң аңры ужы
Худайымызың халас
эдйәндигини гөрер.
11 Барың, гидиң, ол ерден чыкың!
Харам затлара эл дегирмәң;
ол ерден чыкып, тәмизлениң,
эй, Реббиң гап-гачларыны
гөтерйәнлер!
12 Эмма сиз гыссаглы
чыкмарсыңыз,
гачып гитмерсиңиз;
чүнки Реб сизиң өңүңизден
гидер,
Ысрайыл Худайы ызыңызда
гораг болар.

Реббиң гулуның эҗир чекмеси ве бейгелдилиши

13 Ине, гулум ровачланар,
ол бейгелдилер, ёкары
галдырылар,
гаты беленде чыкарылар.
14 Көплер оңа хайран галды.
Онуң кешби әхли
ынсаныңкыдан
бетнышанды,
сыраты ынсан оглуныңка
меңземейәрди.
15 Ол көп миллетлери геӊ
галдырар;
патышалар онуң янында
агзыны юмарлар;
чүнки олар өң айдылмадык
зады гөрүп,
эшитмедик затларына
дүшүнерлер.

53-нҗи бап

1 Бизиң хабарымыза ким
ынанды?
Реббиң гүйч-гудраты киме
аян болды?
2 Ол Реббиң өңүнде нәзик майса
дек,

гуры ердәки көк дей өсди;
бизиң оңа середеримиз ялы,
онда не шекил, не сырат барды,
арзувларымыз ялы кешп ёкды.
3 Ол әсгерилмеди, ынсанлар оны
рет этди,
ол дерди, хассалыгы билйән
адамды;
адамлар ондан йүзлерини
өвүрдилер,
ол әсгерилмеди,
хич затча-да гөрмедик оны
биз.
4 Ол бизиң хассалыгымызы өз
үстүне йүкледи,
бизиң дертлеримизи чекди;
биз болса ол Худай тарапындан
җезаландырылып,
урлуп эҗир чекендир дийип
пикир этдик.
5 Эмма ол бизиң языкларымыз
үчин яраланды,
бизиң этмишлеримиз үчин
эзъет чекди,
рахатлыгымыз үчин җеза онуң
башына гелди,
онуң яралары аркалы биз
шыпа тапдык.
6 Әхлимиз эдил гоюн ялы
азашдык;
өз ёлумыз билен гитдик
херимиз,
Реб әхлимизиң этмишимизи
оңа йүкледи.
7 Оңа сүтем эдилди, ол эҗир
чекди,
эмма шонда-да агзыны
ачмады.
Союлмага әкидилип барян
гузы дек,
гыркымчының өңүндәки
сессиз гоюн дек,
хич агзыны ачмады ол.
8 Ол сүтем, адалатсызлык билен
әкидилди.
Онуң несли хакда ким айдып
билҗек?
Ол дирилер диярындан махрум
эдилди,
халкымың языгы үчин зарба
оңа дегди.
9 Онуң габры пислер билен
болды.
Ол бай адамың янында
җайланды,
ол хич хили сүтем этмәнди,
агзындан ялан сөзлер
чыкманды.
10 Эмма онуң эзилмеси,
дерт чекмеси Реббиң ислегиди.
Онуң җаны гүнә гурбанлыгы
эдилсе,
ол неслини гөрер, онуң өмри
узар;
Реббиң ислеги ол аркалы
ровачланар.
11 Җанының чекен җебир-
җепаларының
хөзирини гөрүп, ол
канагатланар.
Өз билшине гөрә,
Мениң догры гулум көплери
аклар,
өз үстүне алар оларың
этмишини.
12 Шонуң үчин Мен оңа
бейик адамларың арасындан
пай берерин;
олҗаны гүйчлүлер билен
пайлашар ол,
җаныны гурбан этди ол,
языклылар билен бир сайылды;
ол көплериң гүнәсини өз
үстүне алды,
оларың языкларының
гечилмегини диледи.

54-нҗи бап

Реббиң әхти

1 Реб: «Шатлан, эй, чага
догмадык, өнелгесиз,
бургуда болмадык,
бегенчден айдым айт!
Чүнки өң терк эдилен аялың
огуллары
әрли аялың огулларындан көп
болар» диййәр.
2 Чадырыңың ерини гиңелт,
месгениңиң перделерини гер,
гайгырма;
танапларыңы узалт,
газыкларыңы беркит.
3 Сен сага-сола яйыларсың,
несиллериң миллетлери эеләп,
чола шәхерлерде орнашарлар.
4 Горкма, утанҗа галмарсың сен;
рухдан дүшме, рысва
болмарсың сен;
яшлыгыңдакы утанҗыңы
унударсың,
дуллук рысваңы ятламарсың
мундан бейләк.
5 Ярадыҗың сениң әриңдир,
Онуң ады Хөкмүрован
Ребдир;
Ысрайылың Мукаддеси
Пенакәриңдир,
Оңа бүтин дүнйәниң Худайы
дийилйәр.
6 Реб сени терк эдилен,
калбы гуссалы аял дек,
рет эдилен яш гелин дек
чагырды.
Муны Худай диййәр.
7 «Мен сени бир салым терк
этдим,
йөне бейик рехим билен сени
йыгнарын.
8 Газап одунда
сенден бир салым йүзүми
гизледим,
эмма саңа рехим эдерин садык
сөйги билен».
Муны Пенакәриңиз Реб
диййәр.
9 Бу Мениң үчин Нухуң дөври
киминдир,
Нухуң тупаны ер йүзүнде
инди гайталанмаз дийип ант
ичишим ялы,
саңа-да гахарланмарын инди,
хич хачан кәемерин дийип
ант ичдим.
10 Даглар еринден гозганса-да,
депелер сарсса-да,
садык сөйгим сенден айрылмаз,
сарсмаз парахатчылык әхтим.
Саңа рехим эден Реб диййәр
муны.

11 «Эй, харасада дүшүп, теселли
тапмадык
мушакгатлы шәхер!
Дашларыңы гымматбаха
дашлардан гоюп,
гөк якутлар билен дүйбүңи
тутарын.
12 Күңрелериңи лагылдан,
дервезелериңи җөвхерден,
гымматбаха дашлардан
эдерин диварларыңы.
13 Әхли чагаларың Ребден таглым
аларлар,
чагаларыңың абаданчылыгы
бейик болар.
14 Догрулыкда беркарар эдилерсиң,
сүтемден узакда боларсың,
горкмарсың;
ховп-хатардан даш боларсың,
голайлашмаз саңа.
15 Саңа хүҗүм этсе бири,

Менден дәлдир;
ким саңа хүҗүм этсе,
саңа боюн эгер.
16 Ине, көмүр көзүни үфлейән,
өз максады үчин яраг ясаян
демирчини
Мен яратдым.
Ёк этсин дийип,
хеләк эдиҗини ярадан-да
Мендирин.
17 Сениң гаршыңа ясалан яраг
дерде ярамаз,
хөкүмде гаршыңа чыкян хер
дили айыпларсың.
Реббиң бенделериниң мирасы
шудур,
Мен олары акларын».
Муны Реб айдяндыр.

55-нҗи бап

Бол яшайша чагырыш

1 Эй, тешнелер, сува гелиң!
Эй, пулсузлар, гелиң, галла
сатын алың, ийиң!
Гелиң, шерабы, сүйди пулсуз
алың!
2 Нәме үчин пулуңы чөрек
болмаҗак зада,
зәхметиңи доюрмаҗак зада
сарп эдйәң?
Мени үнсли диңләң, ягшы зады
ийиң,
җаныңыз нәз-ныгматлардан
леззет алар.
3 Гулак асың, Маңа гелиң,
диңләң, яшарсыңыз,
сиз билен бакы әхт эдишерин,
Давуда вада берен
садык сөйгими берерин.
4 Ине, Мен оны халклара шаят,
баштутан хем баш серкерде
этдим.
5 Ине, сиз танамаян
миллетлериңизи
чагырярсыңыз,
сизи танамадык миллетлер-де,
сизе гелерлер.
Бу Ысрайылың Мукаддеси,
Худайыңыз Реб себәплидир,
Ол сизи шөхратландырды.

6 Ребби тапылярка, агтарың,
якындака, чагырың.
7 Пислер өз ёлларындан,
эрбетлер өз пикирлеринден
дәнип,
Реббе доланып барсынлар,
Реб олара рехим эдер;
Худайымыза долансынлар,
Ол гаты гечиримлидир.
8 «Мениң пикирлерим сизиң
пикирлериңиз дәл,
сизиң ёлларыңыз Мениң
ёлларым дәл».
Муны Реб айдяндыр.
9 «Гөклер ерден нәхили
бейикликде болса,
Мениң ёлларым-да сизиң
ёлларыңыздан,
Мениң пикирлерим-де
сизиң пикирлериңизден
бейикдир.
10 Ягшың, гарың гөклерден инип,
ери суварып, оны өнүмли,
хасыллы эдип, экене тохум,
чөрек иййәне чөрек берйәнчә,
ызына доланмайшы дек,
11 Мениң агзымдан чыкян сөзүм-
де шейле болар;
Ол Маңа бош гайдып гелмез,
максадымы ерине етирер,
этсин дийип иберен ишимде
үстүнликли болар» Реб
диййәр.
12 Сиз шатлык билен чыкарсыңыз,

парахатлык билен
гетирилерсиңиз,
даглардыр депелер өңүңизде
айдыма гыгырышарлар,
бүтин мейданың агачлары-да
эл чарпышарлар.
13 Тикенекли гырымсы агажың
ерине серви,
читчити ерине нар битер;
бу Реббе шөхрат гетирер,
өлмез-йитмез эбеди аламат
болар.

56-нжы бап

Реббиң әхли миллетлер билен эден әхти

1 Реб шейле диййәр:
«Адалаты саклаң, догры
ишлери эдиң,
ине, Мен тизара азат этмәге
гелерин,
халас эдишими аян эдерин.
2 Муны эдйән ынсан,
оны берк саклаян нәхили
багтлы!
Ол Сабат гүнүни амал эдип,
оны харламаяр,
элини хер хили яман ишден
саклаяр».

3 Гой, Реббе бил баглаян кесеки:
«Реб мени Өз халкындан
айрар» диймесин,
Агта: «Ине, мен бир гуры
агачдырын» диймесин.
4 Реб шейле диййәр:
«Сабат гүнлерими амал эдйән,
Маңа яраян затлары сайлаян,
әхтими берк саклаян агталара
5 өйүмде, диварларымың ичинде
огул-гызларыңкыдан-да
зыяда
хатыра хем ат берерин;
олара өлмез-йитмез эбеди ат
берерин.
6 Реббе хызмат этмек үчин,
Реббиң адыны сөймек үчин,
Онуң бендеси болмак үчин
Реббе бил баглаян кесекилери,
Сабат канунымы харламан
ерине етирйәнлери,
әхтими берк саклаянлары,
7 мукаддес дагыма гетирерин,
ыбадат өйүмде
шатландырарын олары;
якма гурбанлыклары, башга
гурбанлыклары
гурбанлык сыпамда кабул
эдилер;
чүнки Мениң өйүм әхли
миллетлер үчин
ыбадат өйи дийип
атландырылар».
8 Ысрайылың ковланларыны
топлаян Хөкмүрован Реб
шейле диййәр:
«Мен өйүме эййәм
топлананлардан
бейлекилерини-де топларын».

Ысрайылың азгын баштутанлары

9 Эй, әхли вагшы хайванлар,
эй, бүтин җеңңел хайванлары,
гелиң, иймәге гелиң!
10 Ысрайылың сакчылары көр,
хич зады билмейәрлер;
әхлиси үйрүп билмейән лал
итлердир;
олар ятып, дүйш гөрйәрлер,
укламагы говы гөрйәрлер.
11 Дояныны билмейән
ачгөз итлердир олар.
Олар дүшүнҗесиз
чопанлардыр;
херси өз ёлы билен гидйәр,

хер кес өз бәхбидини араяр.
12 Олар: «Гелиң, шерап гетирелиң!
Чакырдан жулк доялың.
Эртиримизем шу гүн ялы болар,
хатда мунданам хас говы
болар» диййәрлер.

57-нжи бап

1 Догры адамлар өлүп
гидйәрлер,
хич ким муңа үнс бермейәр.
Таква адамлар ёгалярлар,
муңа хич ким дүшүнмейәр,
догрулар бетбагтчылыкдан
гутарыляр.
2 Олар рахатлыга говушярлар;
догрулыкда гезйәнлер
өз ерлеринде дынч алярлар.
3 Эмма сиз, эй, җадыгөйиң
чагалары,
зынагәриң, кемчиниң
зүрятлары,
голайрак гелиң!
4 Кимиң үстүнден гүлйәрсиңиз?
Киме гаршы агыз ачып,
дилиңизи чыкаярсыңыз?
Сиз языклы чагалар
дәлмисиңиз?
Яланчы несиллер дәлмисиңиз?
5 Дуб агачларының арасында,
гүр япраклы агаҗың астында
бутлар билен зына гызышып,
дерелерде, гаяларың
көвеклеринде
чагаларыңызы гурбан эдйән
сиз дәлми эйсем?
6 Деряның йылчыр дашларының
арасындадыр пайыңыз,
несибәңиз шолардыр сизиң;
олара садака хөкмүнде шерап
гуйярсыңыз,
галла садакасыны
хөдүрлейәрсиңиз,
булардан соң сизи җезасыз
галдырарынмы?
7 Бейик, улы дагың үстүнде
ерлешдирдиңиз
дүшегиңизи,
гурбанлык хөдүр этмәге
чыкдыңыз ол ере.
8 Гапыларыңызың, сөелериңизиң
арка тарапында
бутпаразчылыклы хейкеллер
гойдуңыз.
Мени терк эдип, яланачланып,
дүшегиңизе гечдиңиз.
Оны гиңелтдиңиз;
әхт эдишдиңиз олар билен,
оларың дүшегини сөйдүңиз,
оларың яланач беденине
серетдиңиз.
9 Хошбой ыслы яг билен Молек
худайың янына гитдиңиз,
атырларыңызы көпелтдиңиз;
узак ерлере ёлладыңыз
илчилериңизи,
хатда өлүлер дүнйәсине
индердиңиз.
10 Узак ёллар сизи ядатды,
эмма: «Бу бидерек»
диймедиңиз сиз.
Гүйжүңизи гайтадан дикелдип,
тапдан дүшмедиңиз.

11 Мени алдап, ятламазыңыз ялы,
йүрегиңизде Маңа ер
бермезиңиз ялы,
кимден эймендиңиз, кимден
горкдуңыз?
Узак вагтлап дымандыгым
себәпли
Менден горкмаярсыңызмы
сиз?
12 Догрулыгыңызы, ишлериңизи
аян эдерин,
непи дегмез буларың сизе.

13 Перят эдениңизде,
топлан бутларыңыз сизи
халас этсин,
олары ел сүпүрип әкидер,
шемал учурып әкидер олары.
Йөне Мени пена тутунян юрды
мүлк эдинер,
Мениң мукаддес дагымы
мирас алар.

Песгөвүнлилере теселли

14 Ол диер: «Топрагы текизләп,
ёл тайынлаң,
халкымың ёлундакы
пәсгелчиликлери айрың».
15 Бейик хем белент Болан,
эбеди Яшаян,
ады Мукаддес Болан шейле
диййәр:
«Мен бейик, мукаддес ерде
яшаярын,
песгөвүнлилериң рухуны
җанландырмак үчин,
эзиленлериң йүреклерини
җанландырмак үчин,
эзиленлер ве кичигөвүнлилер
билен биледирин.
16 Мен хемише айыплап,
элмыдама гахарланмарын;
ёгсам ярадан ынсанымың рухы,
җаны тапдан дүшер.
17 Нәхак газанч этмишлери үчин
гахарланып,
олары җезаландырдым,
гахарландым, йүз өвүрдим;
эмма олар өз ислән
ёлларындан гитдилер.
18 Оларың ёлларыны гөрдүм,
йөне шонда-да олара шыпа
берерин,
олара ве яс тутянлара ёл
гөркезип,
теселли берерин.
19 Диллеринде өвгини Мен
яратдым,
узакдакылара-да,
якындакылара-да рахатлык,
улы рахатлык берерин,
олара шыпа берерин».
20 «Эмма пислер толкун атян
деңиз ялыдыр,
олар асуда болуп билмейәрлер,
толкунлары лай ве хапа
чыкаряр.
21 Пислер үчин рахатлык ёкдур»
диййәр Худайым Реб.

58-нҗи бап

Хакыкы ыбадат этмеклик

1 Гаты гыгыр, чекинме!
Сесиңи сурнай кимин гаталт!
Халкыма языкларыны,
Якубың неслине гүнәлерини
ыглан эт.
2 Олар хер гүн Мени агтарярлар,
леззет алярмышлар
ёлларымы билмекден,
догры иш эдип, Худайың
хөкүмлерини
терк этмедик миллет кимин
Менден адыл хөкүм сораярлар,
Худая якынлашмагы арзув
эдйәрлер.
3 Олар: «Биз агыз бекледик, нәме
үчин гөрмейәрсиң?
Өзүмизи кичелтдик, нәме
үчин үнс бермейәрсиң?»
диййәрлер.
Ине, сиз агыз беклән гүнүңиз
өз исләниңизи эдйәрсиңиз,
ишчилериңизи агыр
ишледйәрсиңиз.
4 Ине, сиз дава, җенҗел билен,
рехимсиз юмруклама билен
агыз беклейәрсиңиз.

Бу гүнки агыз беклейшиңиз
билен
ёкарда сесиңизи
эшитдирмерсиңиз.
5 Мениң сайлан агыз беклемәм,
ынсаның өзүни кичелтмели
гүни шейле болармы?
Гамыш кимин башыңызы эгип,
жулуң, күлүң үстүнде ятмак
үчинми?
Сиз муңа агыз беклеме,
Реббе ярамлы гүн
диййәрсиңизми?
6 Мениң сайлаян агыз беклемәм
адалатсызлык
зынҗырларыны гырмак,
боюнтырык йүплерини
чөзмек,
эзиленлери азат этмек,
хер бир боюнтырыгы
сындырмак үчин дәлми?
7 Чөрегиңи ач билен пайлашып,
өйсүз гарыбы өйүңе гетирмек
үчин дәлми?
Ялаңаҗы гөренде, оңа эшик
берип,
гарындашларыңыздан
көмегиңизи
гайгырмазлык үчин дәлми?
8 Шонда нуруңыз даң кимин
ялпылдар,
басым шыпа тапарсыңыз,
догрулыгыңыз өңүңизден
гидер,
Реббиң шөхраты ызда
горагыңыз болар.
9 Онсоң дилег эдерсиңиз, Реб
җогап берер;
перят эдерсиңиз,
Ол: «Мен бу ерде» диер.
Араңыздан боюнтырыгы,
бармак чоммалтмагы,
яман геплери айырсаңыз,
10 ачларың хатырасына
җаныңызы пида этсеңиз,
эҗирлилери зерур затлары
билен доюрсаңыз,
гараңкылыкда нуруңыз
ялпылдап,
түмлүгиң гүнорта чагы дек
болар.
11 Реб хемише сизе ёл гөркезер,
гурак ерлерде сизи
канагатландырар,
сүегиңизе кувват берер.
Сиз суварылан баг кимин,
сувы эгсилмейән чешме
кимин боларсыңыз.
12 Көне харабаларыңыз тәзеден
дикелдилер,
көп асырлардан галан
харабаларың дүйбүни гайтадан
тутарсыңыз;
олар сизе: «Җайрыклары
бeҗерйән,
яшамак үчин көчелери
дүзедйән» диерлер.
13 Сабат гүнүни бозмакдан,
мукаддес гүнүмде
ислəниңизи этмекден
саклансаңыз,
Сабат гүнүни якымлы,
Реббиң мукаддес гүнүни
хорматлы сайсаңыз,
өзүңизе яраяны этмән,
ислəниңизи этмән,
бош сөзлери сөзлемән,
ол гүни хорматласаңыз,
14 шонда сиз Ребден хошал
боларсыңыз,
Мен сизи дүнйәниң
белентликлерине
чыкарарын;
атаңыз Якубың мирасыны
сизе берерин.
Муны Реб айдяндыр.

59-нжы бап

Реб адалатсызлыгы җезаландыряр

1 Реббиң эли гысга дәлдир халас
этмез ялы,
эшитмез ялы гулагы-да агыр
дәлдир.
2 Языкларыңыз Худайыңыз
билен араңыза айралык
салды,
сесиңизи эшитмез ялы,
гүнәлериңиз Онуң йүзүни
сизден гизледи.
3 Сизиң эллериңиз ган билен,
бармакларыңыз этмишлер
билен харамланды;
диллериңиз ялан сөзлейәр,
пис сөзлер чыкяр агзыңыздан.
4 Догрулыга чагырян ёк,
адалатлы чөзйән ёк даваны.
Бош сөзлере умыт баглаяр олар,
ялан сөзлейәрлер,
бетбагтлыкдан хамыла болуп,
яманлык догуряр лар.
5 Кепҗебашың юмуртгаларыны
басыряр лар,
мөй керебини докаяр лар;
оларың юмуртгаларыны иен
өлйәр,
алахөврен чыкяр дөвлен
юмуртгадан.
6 Керебинден эгинбаш болмаз
оларың,
газананлары безененлерине
етмейәр,
ишлери эрбет ишдир,
эллеринде зорлук иши.
7 Аяклары пислиге ёртяр,
бигүнә ган дөкмәге ховлугяр,
пикирлери шердир,
харабалык, вейранчылык бар
ёлларында.
8 Парахатлык ёлы недир, олар
билмейәрлер,
адалат ёкдур ёдаларында,
өзлерине эгри ёллар этдилер,
ол ёллардан йөрейәнлер
парахатлыгы билйән дәлдирлер.
9 Муңа гөрә адалат бизден узакда,
гутулыш бизден дашда;
биз нура гарашярыс, йөне диңе
гараңкылык;
ягтылыга гарашярыс,
йөне түмлүкден барярыс.
10 Көрлер кимин дивары
сермелейәрис,
сермелешип гезйәрис гөзсүз
кимин,
гүнорта чагы алагараңкыда
мысалы бүдрейәрис,
гүйчлүлериң арасында өли
ялыдырыс.
11 Әхлимиз айы дей арлаярыс,
гөгерчин дей иңңилдейәрис.
Адалата гарашярыс, йөне ол ёк;
халас эдилмәге гарашярыс,
йөне ол бизден узакда.
12 Өңүңде языкларымыз көпдүр,
гүнәлеримиз өзүмизе гаршы
шаятлык эдйәр,
языкларымыз яны мыздадыр,
этмишлеримизи биз билйәрис.
13 Языклы болдук, Ребби рет этдик,
Худайымыздан йүз өврүдик,
сүтемиң, питнәниң гүррүңини
этдик,
калбымыздакы ялан
сөзлеримизи сөзледик.
14 Адалат ыза чекилйәр,
догрулык узакда;
шәхер мейданчасында
бүдрейәр хакыкат,
догрулык арамыза гирип
билмейәр.
15 Хакыкат ёк,

яманлыкдан гача дурян
таланяр,
Реб муны гөрди,
адалатың ёкдугына гынанды.
16 Реб хич кимиң ёкдугыны гөрди,
арачының ёкдугына гең галды;
Өз голы еңиш гетирди Оңа,
Өз догрулыгы голдады Оны.
17 Ол догрулыгы совут кимин
гейинди,
гутулыш тувулгасыны
башына гейди;
өч алыш лыбасына бүренди,
газап донуны гейди.
18 Ол хер кесе ишлерине гөрә
җеза берер,
ягыларына газап,
душманларына җеза гарашяр,
адалара җеза берер.
19 Гүнбатардакылар Реббиң
адындан,
гүндогардакылар Онуң
шөхратындан горкарлар.
Чүнки Реб ел ковалаян даг
сили дей гелер.
20 «Сиона, Якуп неслинден болуп,
языкларындан дөненлере
Пенакәр гелер».
Муны Реб айдяндыр.
21 «Мениң болса, олар билен эдйән
әхтим, ине, шудур: үстүңиздәки Ру-
хум, агзыңыза салан сөзлерим шу
гүнден эбедә ченли өз дилиңизден,
зүрятларыңызың дилинден, зүрят-
ларыңызың зүрятларының дилин-
ден дүшмесин». Муны Реб айдяндыр.

60-нжы бап

Сион шәхериниң шөхраты

1 Тур, парла, нуруң гелди,
үстүңде Реббиң шөхраты
догды.
2 Ине, ер йүзүни гараңкылык,
халклары түм гараңкылык
бүрәр;
сениң үстүңде болса Реб пейда
болар,
үстүңде болар Онуң шөхраты.
3 Миллетлер ышыгыңа гелерлер,
шалар даңыңың ягтысына.

4 Төвереге сер сал, галдыр
башыңы,
әхлиси үйшүшип, саңа
гелйәрлер.
Огулларың узакдан гелерлер,
гуҗакда гөтерилер
гызҗагазларың.
5 Шонда олары гөрүп, йүзүң
ягтылар,
шатлыкдан тирпилдәр
йүрегиң,
чүнки байлык деңиз үсти билен
саңа гетирилер,
миллетлериң байлыгы саңа
гелер.
6 Сен дүе сүрүлеринден,
Мидян, Эйпа көшеклеринден
доларсың;
бүтин Шеба халкы гелер.
Олар алтындыр
якымлы ыслы түтетги гетирип,
Реббе алкыш айдарлар.
7 Кедарың әхли сүрүлери яныңа
топланар,
Небаётың гочлары саңа
хызмат эдерлер,
олар гурбанлык сыпамда
гурбанлык хөкмүнде кабул
эдилер,
шөхратлы өйүми
шөхратландырарын Мен.

8 Кимдир бу булут кимин
сүйшйәнлер,

хөвүртгелерине гөгерчин дек
учянлар?
9 Адалар Маңа умыт баглаярлар
элбетде;
Худайың Реббиң,
Ысрайылың Мукаддесиниң
адының хатырасына
Таршыш гәмилери өңүрти
гелйәрлер,
огулларың күмүшдир алтыныны
өзлери билен гетирйәрлер.
Реб сени шөхратландырды.
10 Кесекилер диварларыңы
дикерлер,
оларың шалары саңа хызмат
эдерлер;
газабымда сени
җезаландырдым,
йөне мәхримде рехим этдим
саңа.
11 Дервезелериң ачык болар мыдам,
миллетлериң өз
патышаларының
баштутанлыгында
байлыкларыны саңа
гетирерлери ялы,
гиҗе-гүндиз япылмаз.
12 Саңа хызмат этмедик
миллет ве патышалык ёк
болар;
шол миллетлер бүтинлей
вейран эдилер.
13 Мукаддес өйүми беземек үчин
Ливаның байлыгы гелер саңа,
Аяк басян ерими
шөхратландырмак үчин
серви, чынар ве арча агачлары
саңа гетирилер.
14 Саңа эзьет беренлериң
несиллери гелип,
тагзым эдерлер саңа,
сени кемсиденлериң әхлиси
аягыңа йыкыларлар;
саңа Реббиң шәхери,
Ысрайылың Мукаддесиниң
Сионы [a] диер олар.
15 Терк эдилип, йигренилип,
үстүңден хич ким гечмеди.
Инди болса Мен сени бакы
бейик,
несилден-несле шатлык
эдерин.
16 Миллетлериң сүйдүни эмерсиң,
Сорарсың шаларың гөвсүн.
Шонда сен Мен Реббиң
Халасгәриңдигими,
Пенакәриңдигими, Якубың
Гудратлы Худайыдыгымы
билерсиң.
17 Бүрүнч ерине алтын,
демир ерине күмүш берерин
Мен;
агач ерине бүрүнч,
демир берерин даш ерине.
Парахатчылыгы баштутаның,
догрулыгы гөзегчиң эдип
белләрин.
18 Юрдуңда мундан бейләк
зорлук,
серхетлериң ичинде
вейранчылык,
гыргынчылык болмаз;
Худай халас эдйәр,
алкыш болсун Худая.

19 Мундан бейләк гүндизине Гүн
ышыгың болмаз,
гиҗесине Ай саңа ышык
бермез;
чүнки Реб сениң эбеди нуруң
болар,
шөхратың өз Худайың болар.

---

[a] **60:14** ***Сион*** – бу Иерусалимиң бейлеки ады. Сөзлүге серет.

20 Мундан бейләк Гүнүң батмаз,
Айың яшмаз,
чүнки Реб сениң эбеди нуруң
болар,
 яслы гүнлериң тамам болар.
21 Бүтин халкың догручыл болар,
олар юрды бакы эеләрлер,
Өзүмиң шөхратланмагым үчин,
экен нахалым, эллеримиң
ишидир олар.
22 Оларың иң азы уруг болар,
гүйчли миллет болар иң
эҗизи;
Мен – Реб муны
өз вагтында тиз амал эдерин.

61-нҗи бап

Реббиң мерхемет йылы

1 Хөкмүрован Реббиң Рухы
үстүмдедир.
Гарыплара хош хабары
билдирмегим үчин,
Ол мени сечип-сайлады [a];
гөвни сыныклара шыпа
бермәге,
туссаглара азатлыгы ыглан
этмәге,
зындандакылары бошатмага
иберди мени.
2 Реббиң мерхемет йылыны,
Худайымызың өч алҗак
гүнүни ыглан этмәге,
әхли яс тутянлара гөвүнлик
бермәге,
3 Сионда яс тутянларың
аладасыны этмәге:
күлүң дерегине овадан
башатгыҗыны,
ясың дерегине шатлык ягыны,
гамгын рухуң дерегине
алкыш донуны бермәге иберди
мени.
Реббиң шөхратыны
гөркезмек үчин экилен
догрулык дуб агачлары
дийлер олара.
4 Олар гадымы харабалары
тәзеден гурарлар,
өңки вейран болан ерлери
дикелдерлер,
несилден-несле вейран болан
шәхерлери,
харабалыклары абатларлар.

5 Кесекилер гелип, сүрүлериңизи
бакарлар,
ят халклар дайханыңыз,
багбаныңыз болар.
6 Сизе болса Реббиң руханылары,
Худайымызың хызматкәрлери
диерлер;
сиз миллетлериң байлыгындан
леззет аларсыңыз,
оларың шөхратына шәрик
боларсыңыз.
7 Утанч дерегине ики эссе пай
аларсыңыз,
рысвалык дерегине
мирасыңызда
шатланарсыңыз;
мунуң үчин сиз ики эссе
мүлкли боларсыңыз,
эбеди шатлык сизиңки болар.
8 «Мен – Реб адалаты
сөййәндирин,
талаңчылыгы, нәхаклыгы
йигренйәндирин.
Олара муздларыны такык
берерин,

[a] **61:1** ***Мени сечип-сайлады*** – сөзме-сөз терҗиме: *башыма яг гуйды*. Кимдир бириниң башына яг гуюп, патышалыга я-да руханылыга беллеме дессуры. Сөзлүге серет.

олар билен эбеди әхт
баглашарын.
9 Оларың несиллери
миллетлериң арасында,
зүрятлары халкларың
арасында таналар,
гөренлериң әхлиси оларың
Реббиң
ялкан халкыдыгыны билерлер».

10 Ребде шатланарын Мен,
жаным Худайымда җошар,
чүнки Ол мени гутулыш
лыбасына беследи,
гиевиң тәч гейши дек,
гелниң шай-сеп билен
безениши дей,
Мени догрулык доны билен
өртди.
11 Топрагың өсүмликлерини
өсдүриши дек,
багың ичиндәки экиленлери
гөгердиши дек,
Хөкмүрован Реб-де догрулык
билен
алкышы әхли миллетлериң
өңүнде өсдүрер.

62-нҗи бап

Сионың тәзе ады

1 Сионың догрулыгы нур кимин,
халас эдилиш янып дуран
чыра дей парлаянча,
Сионың хатырасына,
Иерусалимиң хатырасына
дыммарын.
2 Миллетлер догрулыгыңы,
патышалар шөхратыңы
гөрерлер;
Реббиң Өз агзындан чыкан
тәзе ат билен
атландырыларсың.
3 Реббиң элинде гөзеллик тәҗи,
Худайыңың элинде шалык
җыгасы боларсың.
4 Мундан бейләк «Терк эдилен»
дийилмез саңа,
мундан бейләк «Харабалык»
дийилмез юрдуңа,
эмма саңа «Сөйдүгим»,
юрдуңа «Әрли» дийлер;
Реб сени сөййәр,
юрдуң әрли болар.
5 Йигидиң гыза өйлениши дек,
огулларың-да саңа ээ
чыкарлар,
гиевиң гелни үчин шатланышы
дек,
Худай-да сениң үчин
шатланар.
6 Эй, Иерусалим,
диварларыңда гөзегчилер
гойдум,
гиҗе-гүндиз асла дыммаз олар.
Эй, Реббе ятладянлар,
өзүңизе дынч бермәң,
7 Иерусалими беркидип,
оны ер йүзүниң шөхраты
эдйәнчә,
оңа ынҗалык бермәң.

8 Реб Өз саг элинден,
гүйчли голундан ант ичди:
«Инди галлаңы душманларыңа
иймит хөкмүнде бермерин,
өз зәхметиң сиңен шерабыңы
кесекилер ичмезлер.
9 Хасылыны йыганлар ийип,
Реббе алкыш айдарлар,
оны топланлар,
мукаддес ховлуларымда
ичерлер».

10 Гечиң, гечиң дервезелерден!
Халкың ёлуны тайынлаң!

Чекиң, чекиң шаёлы,
оны дашлардан арассалаң,
халклар үчин байдак дикиң!
11 Реб ериң аңры ужуна ыглан
этди:
«Сион гызына[a] шейле дий:
„Ине, Халасгәриң гелйәр;
Онуң сылагы янындадыр“».
12 Олара «Мукаддес халк,
Реббиң азат эденлери»
дийлер,
саңа болса «Худайың агтараны,
терк эдилмедик шәхер»
дийлер.

63-нжи бап

Реббиң гудраты

1 Эдомдан, Босрадан
гырмызы эшикли гелйән бу
ким?
Шөхратлы лыбас ичинде
бейик гудрат билен йөриш
эдйән бу ким?

«Дабара билен геплейән,
халас этмәге гүйҗи етйән
Мендирин!»

2 Нәме үчин лыбасың гырмызы,
эшигиң үзүм сыкяныңкы
кимин?

3 «Үзүми еке сыкдым,
янымда халклардан хич ким
ёкды;
гахарлыкам сыкдым үзүми,
газаплыкам аяк астына
алдым;
онуң ганы эшиклериме
сычрады,
бар лыбасымы хапалады.
4 Өч алыш гүни йүрегимдеди,
халас этҗек йылым гелипди.
5 Мен серетдим, көмекчи ёкды;
хич кимиң Мени
голдамаяндыгына
хайран галдым.
Онсоң Өз голум Маңа еңиш
гетирди,
Өз газабым Мени голдады.
6 Гахарыма халклары аяк астына
алдым,
газабыма олары серхош
этдим,
ганларыны ере дөкдүм».

7 Реббиң эден әхли ишлерине
гөрә
Онуң ягшылыгыны,
алкышларыны,
рехимлерине гөрә, Ысрайыл
неслине
гөркезен бейик мерхеметини,
улы ягшылыгыны агзайын.
8 Ол: «Элбетде, олар Мениң
халкым,
Мени алдамаҗак
огуллардыр» дийди.
Шейдип, оларың Халасгәри
болды.
9 Олар азап чекенде, гынанды Ол.
Хузурындан гелен перишде
олары халас этди;
сөйгүси ве рехими билен азат
этди олары;
овалдан олары элинде
гөтерип гелди.
10 Эмма олар питне турзуп,
Онуң Мукаддес Рухуны
ынҗатдылар;
Реб-де олара душман болуп,

[a] **62:11** ***Сион гызы*** – бу Иерусалим халкы диймекдир. Сөзлүге серет.

гаршыларына сөвешди.
11 Худайың халкы гечмиши,
Реббиң гулы Мусаны ятлады.
Сүрүсиниң чопанлары билен
биле
олары деңизден гечирен
ниреде?
Өз Мукаддес Рухуны
ичлерине салан ниреде?
12 Гудратлы голуны Мусаның
сагында йөреден,
Өзүне эбеди ат эдинмек үчин
өңлериндәки сувы бөлен
ниреде?
13 Халкыны деңиз дүйбүнден
гечирен ким?
Атың бүдремән чөлден
гечиши дек
олар-да бүдремедилер.
14 Дерә инйән мал сүрүси дек,
Реббиң Рухы олара рахатлык
берди.
Өзүңе шөхратлы ат эдинмек
үчин
халкыңа, ине, шейле ёл
гөркездиң.

15 Гөклерден серет,
Өз мукаддес, шөхратлы
месгениңден
бизе назар сал.
Ыхласың, гудратың ниреде
Сениң?
Мерхеметиң, рехимиң ниреде?
Олары бизден сакладың.
16 Атамыз Сенсиң,
Ыбрайым бизи билмесе-де,
Ысрайыл бизи танамаса-да,
я Реб, бизиң Атамызсың Сен,
овалдан бәри адың
«Пенакәримиздир».
17 Я Реб, нәме үчин бизи Өз
ёлларыңдан азашдырярсың,
Сенден горкмазымыз
ялы йүреклеримизи
гатадярсың?
Өз бенделериң хатырасына,
Мирасың болан тирелериң
хатырасына ыза долан.
18 Мукаддес халкың аз вагт
мукаддес ериңе эелик этди,
эмма душманларымыз аяк
астына атдылар оны.
19 Овалдан бәри үстлериңден
Сен хөкүм сүрмедик,
Сениң адың дакылмадык
халка меңзедик биз.

64-нҗи бап

1 Гөклери ярып, ашак инседиң,
Сен!
Өңүңде титрешседи даглар!
2 Алавың чалыны яндырышы дек,
сувы гайнадышы дек одуң
адыңы душманларыңа
танатдыряң,
миллетлер өңүңде лерзана
гелерлер.
3 Гарашылмаян горкунч ишлери
эдениңде,
ер йүзүне индиң, өңүңде
даглар титрешди.
4 Өзүңе умыт баглаянлар үчин
шейле ишлери эден Худайы
овалдан бәри не гулак
эшидипди,
не-де гөз гөрүпди.
5 Догры ишлери шатланып
эдйәнлери,
Сени ятлаянлары
гаршылаярсың ёлларыңда.
Йөне гүнә батдык биз,
Сен гахарландың,
биз халас эдилерисми?
6 Харам адам дей болдук
әхлимиз,

әхли догры ишлеримиз харам
эсги дей.
Солярыс биз япрак дей,
ел дек алып гидйәр
языкларымыз бизи.
7 Сениң адыңы тутян,
Саңа даянҗак болуп, оянян ёк;
Сен йүзүңи гизледиң бизден,
бизи языкларымызың
ыгтыярына бердиң.
8 Шонда-да Атамыз Сенсиң, я
Реб,
биз тоюндырыс, Сен
күйзегәримиз,
Сениң элиңиң ишидирис
әхлимиз.
9 Гаты гахарланма,
хемишелик ятлама языгы, я
Реб,
әхлимиз Сениң халкыңдырыс,
муны назара ал!
10 Мукаддес шәхерлериң чөл
болды,
Сион дүзлүге,
Иерусалим хараба өврүлди.
11 Аталарымызың Саңа
өвги айдан ери болан
мукаддес хем гөзел өйүмиз
ода янды,
әхли эзиз затларымыз хараба
өврүлди.
12 Шулара гарамаздан, я Реб,
сакланҗакмы Сен?
Дымып, шейле газаплы эзъет
берҗекми бизе?

65-нҗи бап

Хөкүм ве гутулыш

1 Мени сорамаянлара Өзүми аян
этдим,
агтармаянлар тапдылар Мени.
Адымы тутмаян миллете:
«Ине, Мен! Ине, Мен!» дийдим.
2 Мен өз ислеглерине эерип,
яман ёлдан йөрейән
питнечи халка,
гүнузын эллерими узадып
отырын.
3 Ол халк багларда гурбанлык
берип,
якымлы ыслы түтетги якып
керпич сыпада,
гөзүмиң алнында ызлы-ызына
гахарымы гетирйәр.
4 Олар габырларың арасында
отурып,
гизлин ерлерде гиҗәни
өтүрйәрлер;
доңуз этини ийййәрлер,
харам эт гайнадярлар
газанларында.
5 Олар: «Дашда дур, якынлашма,
мен Сенден мукаддесдирин»
диййәрлер.
Олар бурнума түсседир,
гүнузын янян отдурлар.
6 Шейле языландыр, ине:
«Мен дыммарын, берерин
алмытларыны;
хава, алмытларыны
гурсакларына берерин.
7 Сизиң языкларыңызың,
дагларда якымлы ыслы
түтетги якып,
депелерде Мени әсгермезлик
эден
аталарыңызың языкларының
алмытыны берерин.
Өңки эден ишлерини өлчәп,
олары башларына гетирерин»
диййәр Реб.

8 Реб шейле диййәр:
«Үзүм хениз ширеликә,
кимдир бири: „Оны заялама,

берекет шондадыр“ дийййәр.
Мен-де бенделеримиң
хатырасына шейле эдерин,
оларың хеммесини
хеләклемерин.
9 Якупдан несиллери чыкарарын,
Яхудадан дагларымы мирас
алҗагы;
Мениң сайланым оны мирас
алар,
бенделерим ол ерде яшарлар.
10 Мени агтаран халкым үчин
Шарон сүрүлере өри,
Акор җүлгеси сыгырлара ятак
болар».
11 «Эмма сиз Ребби терк эдйәнлер,
мукаддес дагымы унудянлар,
тәлей буты үчин сачак язянлар,
кысмат буты үчин гарышык
шерап гуйянлар,
12 Мен-де сизи гылыҗа ниетләрин,
барыңыз гырылмак үчин дыза
чөкерсиңиз,
чагыранымда җогап
бермедиңиз,
гепләнимде, гулак асмадыңыз,
назарымда йигренйән
ишлерими этдиңиз,
Маңа ярамаяны сайладыңыз».
13 Мунуң үчин Хөкмүрован Реб
шейле дийййәр:
«Бенделерим иерлер,
сиз болса ач боларсыңыз;
бенделерим ичерлер,
сиз болса сувсарсыңыз;
бенделерим шатланарлар,
сиз болса утанҗа
гойларсыңыз;
14 Бенделерим йүрек
шатлыгындан айдым
айдарлар,
йөне сиз йүрек дердинден
перят эдерсиңиз,
хасратлы рух билен перят
эдерсиңиз.
15 Адыңызы Өз сайланларыма
гаргыш үчин галдырарсыңыз.
Хөкмүрован Реб сизи өлүме
хөкүм эдип,
башга ат берер Өз бенделерине.
16 Юртда өзүне ак пата берен,
хакыкат Худайының адындан
пата берер;
юртда ант ичен,
хакыкат Худайындан ант ичер.
Өңки хасратлар унудылып,
гөзлеримден гизленер».

Тәзе гөк, тәзе дүнйә

17 «Ине, Мен тәзе гөк, тәзе дүнйә
яратмакчы,
өңки затлар ятланмаз, яда
дүшмез.
18 Ялатҗак затларыма шатланып,
бакы бегениң;
Ине, Мен Иерусалими шатлык
үчин,
халкыны-да бегенч үчин
ялатҗак.
19 Иерусалим үчин шатланарын,
халкым үчин бегенерин.
Инди не агы сеси
не-де ахы-нала эшидилер ол
ерде.
20 Онда бирнәче гүн яшап өлен
бәбеклер,
я-да узак өмүр сүрмедик
гоҗалар болмаз;
йүз яшында өлен яш сайылар,
нәлетленен сайылар йүз яша
етмедик.
21 Олар җайлар салып, онда яшарлар,
үзүм агачларыны экип,
мивесини иерлер.
22 Башга бири яшамаз оларың
гуранында,

башга бири иймез оларың
экенин.
Чүнки халкымың өмри
дарагтыңкы дей узак болар.
Сайланларым өз эллериниң
ишлеринден леззет алар.
23 Олар бидерек зәхмет чекмезлер,
чага догурмазлар бетбагтлык
үчин,
оларың өзлери-де, несиллери-де
Реббиң ялкан зүрятлары болар.
24 Олар чагырманка, Мен җогап
берерин,
гепләп дуркалар, Мен эшидерин.
25 Бөри билен гузы биле отлар,
өкүз дей саман иер шир,
йылан гум иер.
Мениң тутуш мукаддес
дагымда
хич киме зелел етирмезлер олар,
хич кими хеләк этмезлер»
диййәр Реб.

66-нжы бап

Хөкүм ве умыт

1 Реб шейле диййәр:
«Гөклер Мениң тагтым,
ер аягыма күрсүдир.
Маңа гурҗак өйүңиз ханы?!
Дынчлык меканым ниреде
болҗак?!
2 Өз элим яратды буларың барын,
хеммеси-де Мениңкидир!
Йөне Мен кичигөвүнлә, рухы
сыныга,
сөзүме титрейәне назар
саларын».
Муны Реб айдяндыр.
3 «Өз ёлларыны сайлаянлар,
нежис ишлеринден леззет
алянлар бар.
Өкүзи гурбанлык берйән
адам өлдүрен билен деңдир,
гузыны гурбанлык берйән
итиң бойнуны яздыран
ялыдыр;
галла садакасыны берыән
доңзуң ганыны хөдүрлән
билен деңдир,
якымлы ыслы түтетги түтедйән
бута сежде эден ялыдыр.

4 Олара залымлык этмеги
сайларын Менем,
горкян затларыны башларына
гетирерин;
чүнки Мен чагыранымда,
хич ким җогап бермеди,
гепләнимде, диңлемедилер;
Мениң йигренйән ишлерими
этдилер,
Маңа ярамаян затлары
сайладылар».

5 Эй, Реббиң сөзүне титрейәнлер,
Онуң сөзүне гулак гоюң:
«Сизи йигренйән,
Мениң адым үчин
сизи рет эдйән доганларыңыз:
„Реб шөхратландырылсын,
бизем сизиң шатлыгыңызы
гөрели!“ дийдилер.
Эмма оларың өзлери
утандырылар».
6 Шәхерден бир гүйчли сес,
ыбадатханадан бир сес
эшидилйәр!
Душманларының җезасыны
берйән
Реббиң сесидир бу!

7 Бургусыз догурды,
бир огул догурды азап чекмән.
8 Шейле зады эшиден бармы?
Гөрен бармы шейле зады?

Юрт бир гүнде доглармы?
Бир демде дүнйә инерми
миллет?
Эмма Сион бургусы тутан
дессине
огулларыны догурды.
9 «Мен догурма пурсадына
етирибем,
догуртмайынмы?» дийййәр
Реб.
«Догурмага гүйч берйән Мен
ятгыны япарынмы?» дийййәр
Худайың.
10 Иерусалим билен биле
шатланың,
онуң үчин бегениң, эй, оны
сөййәнлер,
эй, Иерусалим үчин яс
тутянлар,
онуң билен биле шатланың.
11 Онуң гөвсүнден эмип,
доярсыңыз, теселли
тапарсыңыз;
ганып-ганып ичип,
долы гөвсүнден леззет
аларсыңыз.
12 Реб шейле дийййәр:
«Мен абаданчылыгы деря дек,
миллетлериң байлыгыны
дашгын чешме дек
оңа угрукдырарын,
ол сизи эмдирип,
элинде гөтерер,
аягында ыралар.
13 Энәниң чагасына теселли
берши дек,
Менем сизе теселли берерин.
Сиз Иерусалимде теселли
тапарсыңыз».
14 Булары гөрүп, калбыңыз
шатлыкдан долар,
бедениңиз майса кимин
гүлләп өсер;
Реббиң элиниң бенделериниң
үстүндедиги аян болар,
Онуң газабы болса
душманларына гаршыдыр.
15 Чүнки Реб алав билен гелйәр,
сөвеш арабалары түвелей дек,
ловлаян газабыны, кәйинҗини
ялынлы алав кимин дөкер.
16 Реб бүтин адамзада
отдур гылыҗы билен хөкүм
эдер,
Реббиң өлдүренлери көп
болар.
17 Бутпараз сеждегәхлерине
гирмек үчин,
өзлерини мукаддес эдип,
инлерини тәмизләнлер,
шейле-де доңуз, сычан ве
бейлеки харам хайванларың
этини иенлериң ортасында
баш болуп дураның ызына
эеренлер ёк боларлар.
Муны Реб айдяндыр.

18 Реб шейле дийййәр: «Мен оларың
ишлерини-де, ниетлерини-де билйә-
рин. Әхли миллетлери ве диллери
бир ере топламак үчин Мен гелйәрин.
Олар гелип, Мениң шөхратымы гө-
рерлер. 19 Мен оларың арасында бир
аламат гөркезерин. Оларың арасын-
дан гачып гутуланлары миллетлериң
арасына, Таршыша, Пула, яйчы Луда,
Тубала, Явана, Мен барада эшитме-
дик, шөхратымы гөрмедик узакдакы
адалара ёлларын. Олар Мениң шөх-
ратымы миллетлериң арасында ыг-
лан эдерлер. 20 Ысрайыл огуллары-
ның галла садакасыны халал гапда
Реббиң өйүне гетиришлери ялы, олар
хем сизиң доганларыңызың барыны
атларда, сөвеш арабаларында, ат ара-
баларында, гатырлардыр дүелерде

әхли миллетлериң ичинден топлап, Мениң мукаддес дагыма – Иерусалиме Реббе пешгеш хөкмүнде гетирерлер. 21 Оларың арасындан бирнәчесини руханы ве леви эдип сайларын».

22-23 «Мениң ягатжак тәзе гөгүмиң, тәзе еримиң гөзүмиң алнында дурушлары ялы, сизиң несиллериңиз билен адыңыз-да шейле болар. Хер Тәзе Ай байрамында, хер Сабатда әхли ынсанлар хузурыма гелип, Маңа ыбадат эдерлер». Муны Реб айдяндыр. 24 Олар даша чыкып, Маңа гаршы баш галдыранларың җесетлерини гөрерлер. Оларың җесетлерини иийән гурт өлмез, олары якян от сөнмез; олар бүтин адамзада йигренҗи боларлар.